

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Narodna zveza mesečno 100 z.

Za inozemstvo Dtn 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglas
po tarifu.

Narodni delavski pokret

V Ljubljani vihralo narodne zastave
v pozdrav zastopnikom slovenskega in
jugoslovenskega narodnega delavstva, ki
so prišli in bodo še danes prišli, da po-
ložijo račun o svojem delu in svojih bor-
bah in da skupno proslavijo četrstolet-
nico, odkar se je delavstvo tudi v svoji
stanovski in strokovni borbi postavilo na
narodna tla. V svojih strokovnih orga-
nizacijah se je narodno delavstvo dosled-
no in odločno borilo za delavske social-
ne in kulturne interese, pri tem pa ni
nikdar pozabilo, da tvori del narodne ce-
lote, in vedno je bilo v prvih vrstah
skupne narodne fronte, kadar je šlo za
splošne narodne zadeve. Tako je bilo
vseh dvajset pet let, odkar je na vročih
tržakih tleh vzkliła Narodna delavska
organizacija. Tako je bilo tudi v težkih
in velikih letih svetovne vojne, ko je
ravno naše narodno zavedno delavstvo
predstavljalo enega glavnih stebrov na-
šega odpora, čeprav so mu njegovo stro-
kovno organizacijo razbili. In tako je
tudi danes, ko se je iz nekdanje skrom-
ne Narodne delavske organizacije razvi-
la močna armada, reprezentirana po
Narodni strokovni zvezi in močnih brat-
skih organizacijah, združujočih delavce
in nameščence.

Neomajna zvestoba delavstva in na-
meščenstva narodni fronti nalaga tudi
narodu kot celoti dolžnosti in obvezno-
sti, ki jih mora izpolniti v svojem last-
nem interesu. Niso dovolj simpatije in
razumevanje, ki jih je narodni delavski
pokret vzbudil pri vseh drugih slojih, če-
prav je brez dvoma velike vrednosti, da
se ravno po zaslugi tega pokreta pri nas
niso odprli med stanovi tako veliki pre-
padi, kakor smo jih videli pri mnogih
drugih narodih. Sedaj, ko smo dočakali
svojo svobodno državo, ima tudi delav-
stvo polno pravico zahtevati, da se v
okviru narodne solidarnosti do skrajnih
možnih mej upoštevajo tudi njegovi sta-
novski in strokovni interesi.

Ko se je Masaryk po narodni osamo-
svojitvi triumfalno vrnil iz inozemstva,
je v svojem prvem javnem govoru pod-
črtal tudi te misli: »Delavstvo in na-
meščenstvo je v osvobodilnih bojih žrt-
vovalo največ na svojem zdravju, na mo-
ralnih in gmočnih vrednotah. Zato je se-
daj dolžnost mlade države, da se tem
junakom za vse večne čase oddolži in
zdravom, smotno, vztrajno in širokopo-
tetno socialno-politično zakonodajo.«
Češkoslovaška je izvršila to naročilo svo-
jega velikega vodje. A tudi Jugoslavija
za njo ni zaostala. Storiła je na social-
nem polju največ, kar je bilo v danih
razmerah mogoče, gotovo mnogo več ka-
kor katerakoli država z enako gospo-
darsko in socialno strukturo in tudi več
kakor marsikaka neprimerno bolj indu-
strializirana in bogata država. To delo
hoče in mora preroljena Jugoslavija na-
daljevati z vso vztrajnostjo in ljubezni-
jo, saj ne more danes nikdo več dvomi-
ti, da je trdna državna stavba mogoča
le na temelju zadovoljstva in zaupanja
najširših delovnih slojev.

Trile stare države so se zrušile pod
pritiskom samoodločbe narodov in pod
navalom močnih novih gledanj na bi-
stvo in poslanstvo države ter na pravice
in dolžnosti širokih ljudskih množic. Na-
rodi starih državnih tvorb so živeli pod
avtokratičnimi vladavinami, v gmočni
odvisnosti od visoke denarne aristokra-
cije, v duševnem zaslužanju po politič-
nih mogotih svetovne in cerkvene gos-
poske, v narodni manjvrednosti in v so-
cialni brezpomembnosti. Kulturna strem-
ljenja narodov so bila zadrževana v sta-
rih tih nesvobodnih kulturnih raz-
maha. Pravna varnost je nosila na sebi
še polno znakov fevdalnih časov. Naro-
di sami so bili razporejeni v gosposke
in manj vredne narode.

Osvobodjeni narodi pa v svojih upih
pričakujejo, da nastopi zanje doba po-
nosnega medsebojnega tekovanja v
smeri plemenitve duha in src. Osvobo-
jeni narodi hočejo mogočnega politične-
ga razmaha in najpopolnejšo socialno-
gospodarsko neodvisnost. Mlade sloven-
ske države morajo svoje življenjske sile
zajemati samo iz dna ljudskih množic, v
katere je prodrla prapričanje, da je v
borbi za lastno državno vsebovana tu-
di borba in jamašvo za socialno popol-
nejše življenje.

Jugoslavija je izšla iz težkih in dol-
goletnih bojev, katerih slavne zmage so
zaključile stoletno politično, socialno in
kulturno suženjstvo na lastni zemlji. V
jugoslovenskih osvobodilnih bojih je
kmeti rod skoroda izkrmavel, delavci,
nameščenci in uradniki pa so položili vsa
svoja gmočna in duševna bogstva na
altar borbe za boljšo socialno in politič-
no bodočnost lastnega naroda. Kakor je
zato naš jugoslovanski kralj s ponosom
in s polno upravičenostjo izrekel velike
besede: »Zemlja je božja in kmetova!«,
tako je tudi v naši ustavi pravilno iz-
raženo zemeljsko posanstvo države: De-
lo je pod zaščito države. V tej temeljni
ustavni določbi so skriti viri, ki naj na-
makajo njive jugoslovenskega državnega
življenja. Kakor naj zemlja za vse večne

Razorožitev se mora izvesti Minister Simon: „Kdor se bo protivil, mora računati z odporom vsega miroljubnega sveta“

Zeneva, 13. maja. Z naraščajočim začu-
denjem spremljajo v tukašnjih krogih po-
stopanje Nemčije, ki vedno bolj jasno doka-
zuje, da hoče Nemčija za vsako ceno omo-
mogčiti uspeh razorožitvene konference.
Na večerajšnji kratki seji urada razorožitve-
ne konference je nemška delegacija s pri-
stankom na nadaljevanje razprav vzbudila
vtis, kakor da si je premislila in da še ne
misli docela omogočiti vsakega dela kon-
ference. Tem večje presenečenje je nastalo,
ko se je danes popoldne zvedelo, da je vo-
dja nemške delegacije na poziv svoje vlade
nenadoma odpotoval v Rim. S tem je po-
stalo dvomljivo, ali ima za ponedeljek
sklicana seja plenarna razorožitvena konfe-
rencia, na kateri naj bi se razpravljalo baš
o onih vprašanjih, glede katerih dela Nem-
čija največje težkote, sploh še kakšen smi-
sel. Splošno je to postopanje vzbudilo vtis,
kakor da hoče Nemčija preprečiti vsako
nadaljnjo razpravo o spornih vprašanjih in
s tem tudi vsak sporazum. Zaradi tega so
začeli danes resno razmišljati, ali ne bi la-
zalo, da bi se konferenca za nekaj časa od-
godila. S tem bi se Nemcem odvzela mož-
nost nadaljnjih demonstracij in zastruplja-
vanja mednarodnega ozračja. Z veliko po-
zornostjo so v vseh krogih sprejeli tozade-
vni predlog Male antante, ki ga sedaj pro-
tjujejo. Drugi zopet mislijo, da bi mogli
Nemci odgovoriti konference tolačiti kot
strah in popuščanje in so zato proti temu.
Zato je zavladala v konferenčnih krogih
splošna nesigurnost.

Pogled na celotno situacijo pa kaže, da
je nastop Nemčije izzval pravcati prevrat v
mednarodni politiki. Razgovori, ki se vo-
dijo po izzivalni napovedi nemškega zuna-
njega ministra med zastopniki velisil, so
rodili doslej že ta uspeh, da je zopet vzpo-
stavljena enotna fronta Francije, Anglije in
Amerike v razorožitvenem vprašanju. Fran-
coski poslanik v Rimu pa je dobil nalog,
da o tem informira tudi rimsko vladu in
jo pozove k sodelovanju, tem bolj, ker se
v italijanskih krogih v Zenevi kaže za to
veliko razpoloženje. Na čelu protinemske
fronte je sedaj Anglija, ki je mnogo agre-
sivnejša v pogledu ukrepov proti izigrava-
nju s strani Nemčije kakor pa Francija, ki
se skrbno izogiba vsemu, kar bi moglo iz-
zvati vti, da bi Francija izzvala ta pre-
okret. Zenevski krogi docela soglašajo s
stališčem Anglije, ki naglašajo, da pome-
ni odklonitev podpisa razorožitvene konven-
cije s strani Nemčije ob enem odgovor v na-
čelu priznane enakopravnosti Nemčije in
povratka v okvir vojaških določb versajske
mirne pogodbe poleg proglasitve gospo-
darskega bojkota nad Nemčijo s strani
Društva narodov. V vseh krogih pa ug-
tavljajo, da se je redko kdaj manifestirala
tako odločna in enodušna volja Evrope za
obranitev miru in da je vsaka misel na vo-
jne avanture blazna. Evropa je dovolj moč-
na, da prepreči vsako ogrožanje miru in
bolj ko kdaj poprej je danes mirna
deviza: »Nikdar več vojne«.

mora sedanja negotovost odpraviti, ker se
morejo samo na ta način vzpostaviti zaupa-
nje in politični predpogoji, ki so neobhod-
no potrebni za gospodarski sporazum. Samo
zaradi tega da se je državna vlada odloči-
la za sklicanje državnega zbora, da bi
pred vsem svetom javno povedala svoje
mnenje in določila svoje stališče. Enako-
pravnost je slej ko prej temeljno rabečo
nemške zunanje politike, ki pa je drugače
vseskozi miroljubna in bo to Hitler v svo-
jem govoru še posebej poudaril.
V tukašnjih diplomatskih krogih skle-
pajo, da je sklicanje državnega zbora samo
maskiranje umika, za kar se bo morala
nemška vlada odločiti, če noče izzvati za
Nemčijo še neugodnejšega položaja. Sedaj
ni nobenega dvoma več, da bi imela proti
cebi vso Evropo, ako bi nadaljevala svojo
sedanja smer v zunanji politiki, čeprav si
nemški tisk po navodilih vlade prizadeva
dati zasedanju državnega zbora značaj ma-
nifestacije odpora celokupnega nemškega
naroda.

Okoli Nemčije je vedno večja praznina

Dunaj, 13. maja. AA. Razvoj mednarod-
nega položaja v Zenevi spremlja avstrijski
časopisje s skrbjo, ker se boji popolne
izolacije Nemčije. Tako piše »Neues Wie-
ner Tageblatt«: Okoli rajha se širi čedalje
večja praznina. Temu je vzrok hrupni re-
volucionarni tem-tam, ki ga deajo narodni
socialisti doma in zunaj. Skranji čas je,
da hitlerizem revidira svojo politiko.
»Reichspost« pa opozarja na ponovne izja-
ve, da želi tudi Hitler mir. Toda v poli-
tiki ni važno samo to, kar človek hoče, ne-
go tudi tisto, kar mu svetovno javno mae-
nje pripisuje in kako o tem sodi.

Praznihi rok domov

London, 13. maja. AA. Rosenberg bo ju-
tri zapustil London in se vrnil v Nemčijo.
Vzrok tako nepričakovane odhoda je ba-
le nenačeljeno sklicanje nemškega državnega
zbora.

Včeraj je prišlo do novega incidenta pro-
ti Hitlerju. V znani galeriji voščenih figur
»Tossant«, kjer je že nekaj dni izpostavljen

Nemški ministri na Dunaju pod nadzorstvom policije

Prihod pruskega ministra Kerria in bavarskega mi-
nistra Franka na Dunaj — Pod stalnim nadzorstvom
in varstvom dunajske policije

Berlin, 13. maja. G. Pruski pravosodni mi-
nister Kerri in bavarski pravosodni mi-
nister Frank sta dopoldne ob 10.30 odle-
ta z letališča Tempelhofa na Dunaj, kamor
sta prispela ob 14.

Dunaj, 13. maja. sg. Prihod nemških mi-
nistrov in njihovih spremljevalcev se je iz-
vršil brez resnejšega incidenta. Letalo je
imelo na krilu novo nemško državno za-
stavo s kljukastim križem na rdečem polju.
Le majhnemu številu oseb, je bil dovoljen
pristop na letališče. Nevojnijski po Dunaju
je policija dirigirala avtomobile po stran-
skih ulicah k Rjavi hiši, za kar so množice,
ki so čakale na Marienhilferstrasse, zve-
dele prepozno. Policija sporoča, da je bilo
ustavljenih približno 90 oseb zaradi politič-
nih vzklikov, med njimi na letališču 7 kol-
porterjev v frakih in s cilindri. Po pristanku
letala je pristopil dvorni svetnik poli-
cijskega ravnanjstva Skubl k ministru
dr. Franku ter mu izjavil: »Glede na še
nepojasnjeno zadevo (mišljen je očitno

dr. Frankov govor po radiu. Op. ur.) vam
moram v imenu zvezne vlade sporočiti, da
vse posej v Avstriji ni ravno zakonit.
Kljub temu je zvezna vlada ukrenila vse,
kar je potrebno za vašo osebno varnost.
Pač pa vas moram prositi, da mi natančno
sporočite svoj program. Minister dr.
Frank je odgovoril dvornemu svetniku
Skublu: »Prosim, sporočite zvezni vladi,
da me zelo veseli, ker ste me s toliko lj-
ubeznjivostjo sprejeli.«

Na Praterstrnu je prišlo do drugega
značilnega dogodka. Tamkaj službovali
policijski komisar je stopil k vozu, v katerem
se je vozil dr. Frank ter sporočil šoferju,
da ne sme voziti po Praterstrasse, temveč
po Lastenstrasse. Ko je dr. Frank nato
velik šoferju, naj le vozi tako, kakor mu je
dejal, je izjavil policijski komisar: »Potem
bi vas moral skupno s šoferjem aretirati.«
Na te besede se je moral dr. Frank odpe-
lati po cesti, označeni od policijskega ko-
misarja.

Nj. Vel. kralj v Nišu

Niš, 13. maja. M. Nocoj okrog 6.30 je
prispel v Niš z avtomobilom na poti v
Niško banjo. Nj. Vel. kralj Aleksander v
spremljstvu maršala dvora, generala Dimit-
trijevića. Po ulicah ki so bile v tem času
polne ljudi, je vozil avtomobil zelo po-
časno. Občinstvo je spoznalo Nj. Vel. kralja
in ga pričelo navdušeno pozdravljati. Za
pozdrave se je Nj. Vel. kralj zelo pri-
srčno zahvaljeval. Ob 6.40 je Nj. Vel. kralj
prispel v Niško banjo, kjer se je takoj
umaknil v svoje prostore v vili »Jela«.
Pri vstopu v vilo je kralja sprejel in po-
zdravil upravnik kopališča dr. Milan Si-
lački in predsednik občine Dušan Petković.

Zunanji ministri Male antante v Ženevi

Zeneva, 13. maja. Č. Zaradi prihoda zu-
nanjih ministrov Male antante dr. Jevtića
in dr. Beneša v Zenevo so oživilo razgo-
vori med šefi delegacij držav centralne in
jugovzhodne Evrope. Čeprav so bila v

poslednjih dneh vprašanja o reviziji miro-
nih pogodb potisnjena v ozadje, mora Ma-
la antanta vendarle preudarno in z vso
previdnostjo spremljati dogodke v Zene-
vi in okrog Društva narodov. Zaradi tega
sta se davi sestala dr. Beneš in dr. Jev-
tić ter se pomenila o sedanjem mednarod-
nem političnem položaju. Govorila sta tudi
o smernicah, ki naj se jih v bodočih dneh
drži Mala antanta. Jutri zvečer bo bržkone
prispel v Zenevo tudi rumunski zunanji
minister Titulescu, tako da bodo zbrani
vsi trije zunanji ministri Male antante.
Pričakovati je, da bo Mala antanta poka-
zala nato še večjo aktivnost in da se bo
tudi povečal njen vpliv na dogodke v Ze-
nevi, zlasti, v kolikor se nanašajo na
vprašanje centralne in jugovzhodne Evro-
pe. Popoldne se je zunanji minister dr.
Jevtić še drugič sestel s turškim zunanjim
ministrom Ruđi bejem.

Iz diplomatske službe

Beograd, 13. maja. p. Za generalnega
konzula v Düsseldorfu je imenovan svetnik
zunanjega ministrstva dr. Dušan Pantić.

Francija budno na straži

Odgovor francoskega senata na oboroževalno ofen-
zivo Nemčije: soglasna odobritev vojnega proračuna

Pariz, 13. maja. Kot posebno značilno za
razpoloženje, ki vlada v francoski javnosti,
gloje na nemško izjavo, komentirajo da-
našnji tisk, enojno sejo senata. Na dne-
nem redi je bila baš razprava o proračunu
vojnega ministrstva. Dočim so se poprej
slišale ostre kritike finančne politike vla-
de, se je razpoloženje senata sedaj nena-
doma izpremenilo. Postopanje Nemčije je
odprlo oči tudi tistim, ki so bili poprej naj-
večji zagovorniki razorožitve in zažanjanja
vojnih izdatkov. Na enojni seji senata je
odgovarjajoč na razna vprašanja v zvezi s
položajem v Zenevi, ministrski predsednik
G. Daladier podčrtal miroljubnost Francije,
poudarjal pa obenem, da Francija ne more
razpustiti svoje vojske in uničiti svojega
orožja zaradi lepih besed iz Berlina, ako
nima dovoljnih garancij za nedotakljivost
svojih meja. Francozi smo pristaši razoro-
žitve in miru, toda pripravili hočemo svojo
narodno obrambo in biti pripravljeni na

vsako eventualnost. Zato je treba zbrati
vse mogoče prihranke za opremo vojske.
Francija je miroljubna država, ki pa se do-
bro zaveda svoje moči in svoje dobre pra-
vice. Zato ne bo nikoli klonila pred nasil-
nimi rešitvami. Daladier je dalje izjavil, da
se ne bo odpovedal sistemom naročil pri za-
sobni industriji, ki mora biti že v mirni
dobi pripravljena na vojne čase. Meja je
treba opremiti in utrditi tako, da bodo ne-
premostljive in nepremagljive. Senat, je
koncal Daladier, lahko računa z mojo trdno
voljo, da preskrbim deželi nakonejšjo ob-
rambo. Prav tako pa sem trdno odločen, da
bom zahteval točno spoštovanje pogodb.

Vibarno odobravanje je sledilo izjavi-
njem ministrskega predsednika, nakar je
senat v znak soglasja brez debate z akla-
mazio odobril vojni proračun in se s tem
izrekel proti vsakemu znižanju, a obenem
dokumentiral odločno voljo francoskega na-
roda, braniti mir in varnost državnih meja.

„Naše stališče je jasno“

Angleška vlada soglašajo z izjavami vojnega ministra
in bo napram Nemčiji nepopustljiva

London, 13. maja. r. Danes dopoldne se
je vršila seja vlade, na kateri so razmo-
trivali položaj na razorožitveni konferenci.
Po seji je bil objavljen komuniké, ki nagla-
ša, da se angleška vlada v celoti strinja z
včerajšnjim govorom vojnega ministra
v lordski zbornici in z opozorili, ki jih je
minister Hailsham neslavl na Nemčijo. Od-
hajajoč s seje, je zunanji minister na vpra-
šanja novinarjev odvrnil: Naše stališče je
jasno. Razorožitev se mora izvesti. Kdor
se bo protivil, mora računati z odporom
vsega sveta.

Iz teh besed zunanjega ministra sklepa-
jo, da je izmenjava misli, ki se je vršila
včeraj ves dan med Londonom, Parizom,

Washingtonom in Zenevo, dovela do za-
ležene rezultata in do strnjene fronte
proti Nemčiji. Mnogo se komentirajo v po-
litičnih krogih današnji živahni razgovori
in konference med diplomatskimi zastop-
niki Francije, Italije in Nemčije. Dejstvo,
da je ameriški pooblaščenec po včerajšnjih
razgovorih z zunanjim ministrom danes
odpotoval v Zenevo, smetajo za znak, da
je situacija v glavnem razčiščena in je se-
daj odvisno samo od Nemčije, kako se bo
nadalje razvijala. Čeprav sodijo v angle-
skih krogih pesimistično, pa še vendar ni-
so opustili vsake nade, da bo Nemčija ven-
darle uvidela, da je sporazum tudi v njem-
nem interesu.

Pred težko odločitvijo

V pričakovanju Hitlerjeve izjave v Rajhstagu — No-
va demonstracija ali maskiran umik

Berlin, 13. maja. r. Kakor znano, je bil
državni zbor s sprejetjem pooblaščenega
zakona docela izključen od pooblaščenja v
državni politiki. Zato je nenadno splicanje
izzvalo tem večje presenečenje v vseh po-
litičnih krogih, pa tudi v ostali javnosti.
Eni mislijo, da je to znak oklevanja vla-
de, ki ne najde pravega izhoda iz zunanje-
politične zagate, v katero je zabredla, drugi
pa sodijo, da želi Hitler s tem dati še
večjega poudarka zunanji politiki vlade in
to nekako legalizirati z odobritvijo državn-
ega zbora kot legitimenega zastopnika
nemškega naroda. Kolikor je sedaj znano,
namerava Hitler na seji državnega zbora
podati obširno izjavo o nemški zunanji po-
litiki. V kaki smeri se bo kretala, o tem
so mnenja razčlena. Splošno sodijo, da bo
padla odločitev še le v par dneh. Vlada je
enoti brzojavno naročila šefa nemške de-
legacije v Zenevi Nadolnemu, dalje Rosen-

bergu, ki se je mudil v Londonu ter pred-
sedla ki državne banke dr. Schachau, naj
se zaradi velevažnih posvetovanj o zuna-
njepolitičnem položaju nemudoma vrnejo
v Berlin. Iz vladnih krogov se doznava, da
se ta posvetovanja ne bodo nanašala zloj na
položaj na razorožitveni konferenci,
narkve bodo imela značaj proučevanja ce-
lokupnega nemškega zunanjepolitičnega
položaja, ki je postal zadnje dni skrajno
nepovojen. Listi napovedujejo, da bo
Hitler ob priliki svojega ekspezoja v drž-
avnem zboru ob enem odgovoril na izjave
angleškega vojnega ministra ter na vse
druge »klevete«, ki jih razširjajo o Nem-
čiji v inozemstvu. Dočim pa so bili narodi
socialisti sprva silno korajžni in so v
avejih glasili naglašali, da se Nemčija ne
bo uklonila, so današnji popoldanski listi
že previdnejši in poudarjajo, da zahteva
svetovna konferenca jasn položaj in se

čas po pisani in po ne-pisani postavi
ostane last kmetova, tako naj bo delo
uvrščeno med največje dobrine tega sveta
in zaščiteno tako, kakor so zaščitene
vse osnovne dobrine narodove celote.

Ker so ta načela postavljena med
osnovne temelje jugoslovenskega državn-
ega življenja, je upravičena in nujna
tudi zahteva po solidarnosti vseh gospo-
darskih panog in vseh socialnih slojev.
Slovenci smo izrazito delovni narod, za-
to je bilo načelo gospodarske in social-

ne solidarnosti med nami zavestno ali
podzavestno priznavano in izjavljano že
od nekdaj in zato se je mogel pri nas
razviti lepi in mogočni narodni delavski
pokret. Sedaj je to načelo postalo del
programa naše državne politike. Misija
delavskega pokreta je na ta način po-
srečena, skrb celokupnosti pa mora biti,
da bodo boljše časi, za katere se borimo
in trudimo vsi sloji ramo ob ramo, v pr-
vi vrsti prinesli boljše življenje delav-
stvu in vsemu delovnemu ljudstvu.

„Dober svet je zlata vreden“

zato priporočajte usakomur „Jutro“ mali
oglasnik.

Danes prinaša 442 ponudb in povpraševanj.

Naravno pravo Jugoslavije

Berlinski list o odnošajih med Italijo in Jugoslavijo — Italijanski naklepi proti Jugoslaviji niso v skladu z nemškimi interesi

Berlinska »Deutsche Allgemeine Zeitung« je 11. maja prinesla pod naslovom »Das Adriaproblem«, članek ki se obširno bavi z vprašanjem politične konstelacije ob Jadranskem morju. Nemški tisk je v teh prvih tednih hitlerjevskih triumfov tako prepričan, da se je moral prostor, ki so ga nemški kiti prej v tako obliki meri posvečali zunanji politiki, sedaj posvetiti na minimum, članki pa, ki jih listi še prinašajo o zunanji politiki, so ponajveč posvečeni sklopi pred mednarodno javnostjo, ki se za nemški fašizem ni mogla ogreti v toliki meri, kakor se je po vsem videzu nemški narod sam. Zato se mora naš čitatelj toliko bolj začuditi resnemu, stvarnemu razmišljanju nemškega dnevnika o enem najvažnejših vprašanj evropske politike, kar je brez dvoma vprašanje političnih razmer ob Jadrani.

Od našega morja pa do Berlina je daleč in tako se ne bi smeli čuditi, če bi piser članka v »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki je v neposredni bližini Hitlerjeve vlade, motril probleme našega življenja skozi kakšno mračno, slepečo očalo. Toda članek v izrednem mirom in z vsega priznanja vredno objektivnostjo razčlenjuje stališče italijanske politike in naravno zahteve jugoslovenskega naroda. Ob podrobnem poznavanju zgodovine jadranskega vprašanja od srednjega veka do današnjih dni poteza članek paralelo med nekdanjim avstrijsko-italijanskim antagonizmom in današnjim položajem ob Jadranskem morju.

Po vojni je Italija dobila Gorico in Istro. Zader in Reko, v povojnih letih je zrasel njen vpliv v Albaniji. »Toda pri tem je treba priznati, da je Jugoslavija vsega uvaževanja vredna činitelj, ki je narodna država, katere preporod sega prav tako daleč, kakor preporod Italijancev daleč nazaj v dobo, ko državno združitev še ni bilo uresničeno«.

Tako pravi dobesedno »Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki nato beleži in tolmači vlogo Italije na Jadranskem morju, prodiranje Benečanov na dalmatinske zemlje in večno sklicevanje na »dvatisočletno kulturo«, s katerimi skušajo Italijani že od nekdaj opravičevati svoje osvajovalne načrte. »Seveda pa« — nadaljuje list — »Italijani ne morejo s sveta zbrisati dejstva, da je Dalmacija po svojem ljudstvu v bistvu slovenska dežela (številni Italijanski optantov znaša približno en odstotek) in da v Jugoslaviji niti daleč ni italijanskega manjšinskega vprašanja, kakor obstoji jugoslovensko manjšinsko vprašanje v Italiji, ki obsega v Istri in na Garskem skoraj nad 600 tisoč Slovencev in Hrvatov«.

Obširno se bavi pisec nato z nacionalno zgodovino Dalmacije, navaja da so bili nie-

ni prvotni prebivalci Ilirci, ki so bili po pisčevem mnenju po rasi še najbližji Germanom, ter govori o naselitvi starih Slovanov, ki so najprej oblikovali vse podeželje, polagoma pa osvojili tudi vsa mesta ob morju in vse otoke. Po teh mestih so se dole ostali vidni znaki italijanske kulture, ki so jo zanesli sem beneški osvajači, in ob te znake so Italijani opirali svoje poželje po zemlji. In z objektivnostjo ugotavlja nemški članek: »Avstrija je izkoriščala te tendence za svojo politiko »divide et impera« nasproti Italijanom in Slovanom. S to taktiko je Avstrija nalašč poskuševala proces latinizacije dalmatinskih mest pred vodo in ob morju, kar je potujoče vladno politiko opirajo zdi Italijani svoje aspiracije. Toda Jugoslovenci imajo za se močnejše argumente: prebivalstvo Dalmacije je Slovanski in Dalmacija, odtrgana od Jugoslavije, bi brez zaledja doživela gospodarsko katastrofo. Na teh naravnih dejstvih tudi zida jugoslovenski narod svojo zavest, da je Dalmacija njegova«. Tu se nemški list prav pohvalno izraža o živahnem razmahu naše pomorske plovbe, za katere nomen kaže »država vse razumevanje«.

Posebej podčrtava nemški list bistveno razliko v položaju, ki ga je svoj čas zavzemala nasproti italijanskim aspiracijam na Jadrani Avstrija in ki ga danes zavzema Jugoslavija, ki je v nasprotju z Avstrijo enotna nacionalna država. »Kajaki Srbi in Hrvat«, piše list, »so dve veliki enega naroda, ki jima je skupen isti jezik in ki se ločita le po konfesiji in po črki«. Pa kakor je Madžarska s svojo politiko po geslu »divide et impera« svoj čas razdvajala Hrvate in Srbe, tako jih skušajo dandanes Italijani, ki nasproti Jugoslovanom sicer ne jemljejo zmerom istega merila. Pesnik italijanskega fašizma d'Annunzio n. pr. je za svetovne vojne zložil občudujočo himno na srbsko junstvo, pozneje, za aneksije Reke, pa je zlagal grde namizete na »barbarsvo« Hrvatov. — Na koncu govori članek še o poizkušanju panetracije Italije v Albanijo in Bolgarijo, s čimer v zvezi naj bi tudi stara rimska cesta od Brindisija do Drača in dalje na Ohrid postala spet glavna prometna cesta v bližnji Orient. Tu zaključuje nemški list:

»Kakor daleč si v drugih političnih vprašanjih italijanski in nemški interesi tudi sličejo in se skladajo med seboj, ki kakšno razbičje Jugoslavije interesom nemškega gospodarstva nikakor ne odgovarjajo. Nasprotno, naši interesi gredo za tem, da se bo južnovzhodna Evropa lahko čim krepkeje priključila na srednjo Evropo ter da bo lahko našla ravnotežje za svojo agrarno produktivnost in za svoje industrijske potrebe«.

Narodno delavstvo zboruje

Pričetek jubilejne proslave Narodne strokovne zveze — Uspehi četrstoletnega dela in boja — Prisrčen sprejem predstavnikov češkega delavstva

Ljubljana, 13. maja. Danes popoldne so se uradno začele svečanosti, ki so zvezane s proslavo 25-letnice Narodne strokovne zveze. V dvorani delavske zbornice se je ob 14. sestrelil delegatski zbor NSZ, ki se ga je udeležilo 78 delegatov iz vseh večjih delavskih krajev Slovenije. Na zbor pa so poslate svoje zastopnike tudi številne druge delavske, meščanske in nacionalne organizacije. Tako sta prišla načelnik Deržić in Tumpej za Združenje nacionalnih železničarjev, dr. Köstl in Likar za Zvezo društev privatnih nameščencev, ravatelj dr. Bohinjec in predsednik Tavčar za vodstvo OUZO, podstarosta Krapež za ljubljansko sokolsko župo ter zastopniki posameznih ljubljanskih sokolskih organizacij, tajnik Kossem za organizacijo grafičnih delavcev, akademik Gosak za Jadrani in še cela vrsta predstavnikov drugih organizacij.

Zborovanje je otvoril predsednik NSZ g. Rudolf Juvan, ki je v lepem govoru poleg oficijelnih zastopnikov še posebej pozdravil delavce z Jesenic, Maribora in Trbovelj. Naglasil je, da letošnji delegatski zbor ni običajna lema skupščina, temveč je zbor, ko se pretresa bilanca 25-letnega dela organizacije narodno-zavednega delavstva. Z živo besedo je orisal zgodovino narodnega delavskega gibanja od 1907, ko se je v Trstu osnovala Narodna delavska organizacija, pa do danes. Jutri bo slovensko in jugoslovensko delavstvo praznovalo jubilej četrstoletnice, odkar se je čvrsto organiziralo. Narodno delavstvo si je v teku svojih bojev pridobilo simpatije vsega narodnega občinstva. Ko se je pred 25 leti ustanovila organizacija v Trstu, se je sešlo vsega 5 delavcev, danes pa šteje NSZ močno, upoštevano vredno armado. Predsednik je dalje naglasil zaslug Čehov za narodno prebujenje slovenskega delavstva. Oni naši delavci v Trstu pred 25 leti so bili prvi, ki so polagali temelje svobodni Jugoslaviji. In Čehoslovanci po vojni prav gotovo ne bi bili dosegli tako velikih političnih uspehov, če ne bi bili tedaj imeli tako narodno-zavednega delavstva. Z letom 1918 smo dosegli nacionalno svobodo, toda za socialno svobodo se je še zmerom treba boriti. Da pa bo ta borba zmagovita, nam je potrebna močna enotna jugoslovenska organizacija. — Predsednikova izjava je bila odzvana s ponovno prekinjati z burnim odobravanjem.

Za tem je g. Stopar podal blaginjsko poročilo, iz katerega posnemamo, da je armada narodnega delavstva zrastle v zadnjem času več kakor za sto odstotkov. Na predlog revizorja Terčuga je bil soglasno izrečen blaginjski absolutorij. Tajniško poročilo je podal g. Kravos. V obširni izjavi je orisal zgodovino razvoja narodnega delavskega gibanja od ustanovitve do danes. Po vseh peripetijah se je po vojni organizacija vnovič tako razrasla, da danes ni več industrijskega kraja brez krajeve organizacije ali vsaj ne brez zaupnika. V celotni šteje NSZ 62 podružnic, društev in skupin, v Ljubljani sami imajo 7 organizacij. Med navdušenimi ovacijami je tajnik izrekel nazvalno predsedniku Juvanu, ki že vseh 25 let vodi gibanje. Članov šteje NSZ okrog 9000. NSZ je v stalni zvezi z več vsega početka s Čehoslovansko območnem delničarjem z vseh nacionalnimi delavskimi zvezami v državi. Lani je bila ustanovljena tudi Enota slovenskih narodnih strokovnih organizacij, ki ji je na čelu večkratni bivši minister, poslanec Tučnjak iz Prage. — Delegatski zbor je tudi tajniško poročilo z odobravanjem sprejel na znanje.

Po kratkem govoru delegata Markovića z Jesenic je izpregovoril podpredsednik NSZ dr. Joža Bohinjec. Naglasil je potrebo, da bi odločujoči činitelji v državi izprevideli, da je po gospodarski strukturi dravske banovine potrebna jasnja zaščita delavcev in nameščencev. Izrazil je željo, da bi se čim prej izvedla dekoncentracija, ker je v tej dekoncentraciji dana možnost učinkovitejše zaščite koristi delavcev. Med burnim odobravanjem je izrazil zahtevo, da nemudoma dobimo poseben zakon o državnem nadzoru nad mezdno in investicijsko politiko večjih podjetij. Zatem so govorili še delegati Štruc iz Trbovelj, Kralj z Jesenic in Balt iz Maribora.

Pri volitvah je bil izvoljen v glavnem dotedanji odbor s predsednikom Juvanom, podpredsednikom dr. Bohinjem, tajnikom Kravosom, blaginjskom Stoparjem, v odboru pa so še gg. Tavčar, Rupnik, Mašin. Verček in še cela vrsta delavskih in nameščenskih zastopnikov iz Ljubljane in podružnic. Med burnim odobravanjem je nato g. Rupnik izročil predsedniku Juvanu v zahtevalo in priznanje lično, umetniško izdelano diplomno. Pri slučajnostih so pozdravili zbor še gg. Kossem za Delavsko zbornico in narodni klub v njej, načelnik Deržić v imenu narodnih železničarjev in državnih uslužbencev, dr. Köstl v imenu zasebnih nameščencev, podstarosta Krapež v imenu Sokola, visokolec Gosak v imenu akademske mladine. Predsednik Juvan je nato stavil še predlog, da zbor izrazi svoje zaupanje in priznanje mest-

nemu županu dr. Puc; predlog je bil med odobravanjem soglasno sprejet. Nato je predsednik zaključil lepo uspeši zbor.

Sprejem delegacije iz ČSR

Vsi zborovalci so se po zborovanju podali na kolodvor, da pričakajo goste iz Čehoslovake. Nekaj minut po 17. uri je zavozil na postajo brzovlak, iz katerega je izstopila številna delegacija iz ČSR. Godba »Sluge« je bratom zaigrala v pozdrav, množica pa jih je burno aklamirala. Pri sprejemu je bil tudi konzul Čehoslovaške republike g. inž. Sovčik. S kratkimi nagovori so na postaji pozdravili goste predsednik Juvan, nadsvetnik Jančigaj v imenu župana, dr. Starý za JC-Hgo ter zastopnik Česko-slovenske obce, za prijazen sprejem pa se je v imenu gostov zahvalil v toplih besedah poslanec Tučnjak. Godba je zaigrala jugoslovensko in čehoslovaško himno, nakar je množica med navdušenimi ovacijami pospremila česke goste v hotel »Metropol«. S čehoslovaško delegacijo so prispele v Ljubljano razen poslanca Tučnega še poslanec Tuma ter senatoria Panek in Štánský.

Zvečer se je v dramskem gledališču vršila akademija. Za jutrišnji praznik narodnega delavstva je Ljubljana okrašena z zastavami.

Danes ob 9. dopoldne bo v Sokolskem domu na Taboru veliko javno manifestacijsko zborovanje narodnega delavstva. Po zborovanju bo ob 10.30 svečano razvit prapor osrednje Narodne strokovne zveze. Svečanosti bo prisostvoval tudi zastopnik N. V. kralja g. general Dragomir Popović. Po končani proslavi bo sproved po mestu.

Narodno občinstvo opozarjamo na manifestacijsko zborovanje in ga vabimo, naj s številno prisotnostjo pokaže svoje simpatije narodno-zavednemu delavstvu, ki se je vodno boriho ramo ob rami z vsimi drugimi sloji našega naroda.

Imenovanja v vojski

Beograd, 13. maja. p. Službeni »Vojni list« objavlja večji ukaz o premeštavanju, imenovanjih in upokojitvah v vojski. Med drugimi so imenovani: za vršilca dolžnosti načelnika štaba dravske divizijske oblasti generalštabni pešadijski podpolkovnik Svetozar Orlović, dosedaj pomočnik komandanta 2. konjeniškega polka; za inspektorja pešadije divizijski general Rgrur Ristić, dosedaj komandant šole za pešadijske oficirje; za komandanta te šole divizijski general Dušan Simović, dosedaj drugi pomočnik načelnika glavnega generalnega štaba. Na njegovo mesto je postavljen divizijski general Bogoljub Ilić, dosedaj komandant Boke Kotorske. Za vršilca dolžnosti komandanta Boke Kotorske je imenovan brigadni general Teodosije Luković, dosedaj komandant bregalniške divizijske oblasti; za komandanta šumadijske divizijske oblasti divizijski general Miroslav Tomić, dosedaj komandant osiješke divizijske oblasti; za komandanta osiješke divizijske oblasti divizijski general Živko Stanislavljević, dosedaj komandant vardarske divizijske oblasti; za vršilca dolžnosti komandanta bregalniške divizijske oblasti brigadni general Milan Nikolić, dosedaj komandant šole za pešadijske oficirje. — Upokojen je general Vladimir Mititić in ob enem odlikovan s Karadjordjevo zvezdo tretje stopnje.

Zaključna seja tarifnega odbora v Ljubljani

Beograd, 13. maja. AA. Dne 24. t. m. se bo vršila v Ljubljani ob 10. dop. v konferenčni dvorani Trgovske zbornice seja tarifnega odbora. Na dnevnem redu seja je sprejetje definitivnega predloga o nameravani tarifni reformi. Ministrski svet je pozval na sejo tudi zastopnike finančnega, kmetijskega, trgovskega in prometnega ministrstva ter redne člane in zastopnike generalne direktorije državnih železnic ter ustanov rečnega in pomorskega prometa. Ta seja bo zaključek velike ankete posameznih strokovnih komisij tarifnega odbora, ki so podrobno proučile celotno klasifikacijo nove tarife in na podlagi sklepov in potreb zainteresiranih gospodarskih panog s svoje strani postavile konkretne predloge o višini bodočih tarifnih postavk. Ti sklepi pridejo v poštev pri sprejetju definitivnega predloga tarifnega odbora o novi tarifni reformi, da se železniški vratacun sorabi v ravnotežje.

Shod posl. Prekorška

Pri št. Jurju ob Taboru bo danes, v nedeljo, po rani maši javno zborovanje JRKD. Na zborovanju bo poročal narodni poslanec celjskega srca g. Ivan Prekoršek.

Italija : Anglija 1 : 1 (1 : 1)

Italijani so na domačih tleh računali z gotovo zmago, pa so dosegli le neodločen rezultat.

Rim, 13. maja. Danes se je ob velikanskem zanimanju prebivalstva vršila mednarodna tekma med italijansko in angleško reprezentanco. Italijani so tej tekmi pripisovali posebno važnost, ter se je v italijanskem nogometnem krogu celo govorilo, da se bo danes odločilo svetovno prvenstvo v nogometu. To mnenje je seveda pretirano. Italijanska reprezentanca je po zadnji zmagi nad čehoslovaško reprezentanco bila polna upanja na zmago.

Kako zanimanje je vladalo za to tekmo, se vidi iz tega, da je od petka zvečer do sobote dopoldne prišlo v Rim nekaj manj kot 42 posebnih vlakov. Stadion je bil odprt za vstop že danes ob 6. zjutraj. Tekmi sta prisostvovala tudi italijanski prestolonaslednik in predsednik vlade Mussolini. Italijani so pričeli igro s silnim tempom. Napadalna vrsta je skozi 20 minut igrala v zelo lepem stilu. Že v 5 minuti je Feraci s strelom iz 30 metrov dosegel vodstvo za Italijo. Od 20 min. dalje pa so prišli v premoč Anglije.

Prisotnih 50.000 gledalcev je precej nezadovoljno zapustilo igrišče.

SAMO ENO EDINO JE

zdravilno planinsko zelišče, ki rase na sončnih planinskih predelih Slovenije. Hribovita zemlja, na kateri rase, je polna zdravilnih mineralnih soli, a ultravioletni žarki planinskega sonca ojačujejo delovanje vitaminov, ki se nahajajo v zeliščih.

„PLANINKA“ ČAJ BAHOVEC

sestoji v glavnem iz teh zdravilnih zelišč in čisti zaradi svoje vsebine kafi, čisti mlo, ne ustvarja navade, žene na vodo in obnavlja s tem ves organizem. Originalni zavojček stane 20.— Din.

Reg. br. 1.340 od 6.VII. 1932.

Trboveljski slavčki potujejo srečno

Z vso ljubeznijo sta jih sprejela Hradec Kralové in Olomouc — Njihovi uspehi so pravo pionirsko delo

Olomouc, 11. maja. Slovo iz čehoslovaške metropole je bilo aha presrečno. Čeprav smo bili le kratek čas v Pragi, je bilo skenjenih toliko iskrenih prijateljev, da je bila ločitev težka. Udobni avtobusi mestne občine so nas zapeljali na Denisov kolodvor, kjer nas je pričakovala številna zbrana slovenska kolonija in člani CJ-lige. Tudi četa malih Sokolov v kroju je bila tu. Gospe so pevce obdarile s pomarančami in drugimi dobrotami z pot, potem smo se pa za slovo še enkrat fotografirali, da bo vsem ohranjen tudi na ta način vidni znak našega prijateljstva.

Ko se vlak pomakne, je videti le še solzne oči, viharajočo belino robov, iz vagonov pa trobojnice in emeje, se obdaje naših veselih malčkov. Na zdar! Njim slovo ni težko. Prelepo je sedeti v teh dušah, ki so za lepo spoznanje bogatejše. In kolikoli nove lepote je sedaj v njih. Ne le lepote prijateljstva in ljubezni, ki so je pravo povsod deležni, ne manj tudi lepote zunanjih vtisov, ki so učinkovali nanje ko podobe iz pravljicnih povesti. Zlate Prage ne bodo pozabili nikoli. Čeprav smo bili njeni gostje prav kratek čas, je bilo naše bivanje tako ekonomično urejeno, da so si otroci mogli ogledati mnogo za Prago značilnih znamenitosti: Hračane, sv. Vlada cerkev, Praško brno, Karlov most, gledišča, šole, muzej, mestno hišo z znamenito uro, mnogo znamenitosti in so imeli priložnost ogledati mnogo podobno nočnega razgleda od muzeja po Vavelskem trgu.

Majec od našega poslanstva in urednik Strakaty, ta zlata duša, posebej simboli naše slovenske vzajemnosti, ki nam je bil v Pragi naš zvesti mentor, nas spremlja nekaj postaj daleč. Kmalu po 20. smo v Hradcu Kralové, po naše v Kralčinem gradu, tem malom, 17.000 duš broječem mestu, ki je najmodernejša v republiki. Z avtobusi smo se odpeljali na prenočišče v študentskem domu, kjer nas je tudi že čakala večerja. Ključ poznati uro se zbrazi vsi člani lige z gosposmi, da bi nam vtrgeli z vsem, da bi se v prijateljski domu počutili zadovoljne kakor doma.

Naslednje jutro smo si pod vodstvom lignih odborov ogledali stari del mesta z ostanki nekdanjih močnih utrdb tega zgodovinskega mesta, ki ga znašajo številni stolpi cerkva in jernih posejpi. Ob 11. je bila v gledališču matineja za šolsko dečo: glava pri glavi, domače 2000 jih je bilo. Po prvem odmoru je stopila na oder skupina deklet v slikovitih narodnih nožah. Zopet šopki rož, venci s trakovi in posvetili, darila, potem pa je dijakinja Buržilova nagovorila svoje južne tovariše. Hvaležnih poslušalcev ni moglo ugnati. Najrajši bi, da bi jim peli kar naprej, naših pa ne smemo in ne moremo pretrgati, še mnogo nestopov je pred nami.

Popoldne po kosilu je bil ogled novega mesta, ki je prava podoba visoke kvalitete českega stvarstva in njegove sodobne usmerjenosti. Na drugi strani pa je tudi dokaz, kaj in koliko zmore prava občinska uprava tudi malega mesta. Že pred štirimi leti, ko sem bil prvič tukaj, je bilo mesto na glasu kot najmodernejša v republiki. Že takrat smo občudovali smiselno in točno določeni razvoj mesta. Najmodernejša zgradbe šol, zasebnih in javnih poslopij, parkov itd., ki jim je najvažnejši faktor mnogo zraka in luči, so naše v nas prave občudovalce. In od takrat pa do danes je mesto zopet neverjetno napredovalo. V prvi ponos so mestu pravkar dograjeni novi kolodvor, nova sokolarna, kopališče, ogromno poslopje za oddelek direktorja državnih železnic, ki se je smakaj preselil iz Prage, kolonije stanovaških hiš državnih uslužbencev in drugih zasebnih poslopij. Vsa gradbena politika mestne uprave ni usmerjena, da bi gradila le za sedanje razmere, temveč za bodočnost, v pripravljeni, da čaka mesto še velik razvoj. »Pridi tesar se les uči!«

Pri večernem koncertu je napolnila gledališče odlična hraska publika s številnimi visokimi častniki garnizije. V slavnostnem razpoloženju je zbor pozdravil zastopnik župana, gimn. ravatelj g. Schenk, za njim pa predsednik tukajšnje lige dr. Nevala, ki se jima je zahvalil vodja naše turnee Drago Supančič, poudaril svoje v imenu otrok, da toliko prisrčnosti, odkritih izrazov ljubezni in prijateljstva sploh ni moglo nikomur pozabiti, kaj šele malim pevcem, ki jim to do vsi ti znaki medsebojne vzajemnosti kažipot za vse življenje. Liga je poklonila zboru lep lovorov venec s trakovi.

Menda bi že dolgočasilo, če bi od koncerta do koncerta poročal o petju Slavčkov. Saj naše pesmi povsod udeležajo veselje, druge se zopet po svojem značaju žalostno dojmilo poslušalcev. Naš program je jugoslovenski, v njem so solze, veselja in žalosti in pesmi niti za hip ne zmanjšajo zanimanja poslušalcev.

Za našega bivanja v tem dobrem in lepem mestu so se poleg zastopnikov občine mnogo trudili odborniki lige s svojimi osebami, posebej predsednik dr. Nevala, ravnatelj dr. Divšek, inšpektor Šram in prav posebno vrbno prosvetni konzulent gospod Sikaček, ki je omogočil zboru poset za njih prosvetnih ustanov in šol, kjer se je naša mladina seznanila z vzgojnimi načini in pripomočki šolskega pouka v republiki. Obkudovali so vzorno urene šolske razrede, rad in snago, ki tukaj ne potrebuje večnega prenevanja ozarjanja predstaviteljev, temveč je šole, ki se s svojimi razumljivo potrebo Gospod Sikaček je tudi preskrbel, da smo si ogledali pravkar

dograjeno kopališče, ki je nedvomno naj-sodobnejše v Evropi. Tu so se upoštevala vsa izkustva pri gradnjah podobnih kopališč tako glede praktičnosti kakor higijene. Podrobno orisati to kopališče pomeni napisati kolone dolge članke.

In v tem divnem kopališču smo se zjrt traj tudi kopali od 8. do 10. Ne le nekateri, vsi, prav vsi. Ko smo večer otrokom povedali, da se bodo kopali, kar niso mogli dočakati. Tega veselja danes celo niso mogli prikriti. Vsi so dobili kopalno perilo. Ko so se umili in oprhali v prtičnih prostorih, so hiteli gori v bazen in liki žabe poskakali v toplo vodo. V vodi je nastal živah, ki ga ni bilo mogoče krotiti. Najvišja skalna deska jim je bila še vedno prenizka za njihove vragolije. Zeleni bi la, da bi matere videle to početje svojih miljenčkov. Toliko veselja jim ne bi pripravila katera koli druga atrakcija. Ko pa so zabule sirene, smo morali drobni nagradi v plitvino, ker je voda po tretjem znamenju pričela valoviti meter visoko, da je bila kakor razburkanno morje. To pa otroci ni zdržalo, da se ne bi pogumovali vrgli v valove, ki so jih dvigali visoko in zopet zagnjali. Kopališčniki so se čudili njihovega poguma. Naši pač ne poznajo strahu pred valovi, saj so se že večkrat kocabali v pravih morskih, ko so letovali ob morju. Dve uri kopanja sta kaj hitro minili. Avtobusi so že bili na mestu in nas odpeljali na kolodvor. Po nepozabnem bivanju tudi nepozabno slovo.

Brzee vozi z vrloglavo naglajo. Slikovite pokrajine se menjavajo, ponekod je kakor doma. Vendar so otroci srečni in zadovoljni ter ne kažejo nikakega domotožja. Po kopanju so prijetno utrujeni. Ob 13. smo prispele v Olomouc. Na kolodvoru odborniki lige a predsednikom dr. Vybralom. Za kratek pozdrav se je z lepimi besedami zahvalil Emil Adamič.

Popoldne smo posetili grobišče naših padlih junakov. Dr. Vybral je pozdravil pred mavoljem male pevčke. Z enomitnim molkom smo počastili spomin junakov in položili na grobišče žalni vence in prgiške domače zemlje. Po ogledu mestnih znamenitosti so otroci počivali in pisali domov. Lign blagajnik g. Riehlý je med njimi razdelil mnogo razglednic, ki so sedaj menda že vse doma. Deputacija zbora se je zglasila pri županu in se mu zahvalila za njegovo pokroviteljstvo.

Večerni koncert v Rudeti je zbral v dvorani vso olomoucko koncertno publiko z županom dr. Fischerjem na čelu. Otroci so bili kar najbolje razpoloženi in so bili vzorno. Pred nastopom je pevsko društvo »Sestnajstka« zapelo na odru našo himno, otroci pa čehoslovaško, kar je takoj ustvarilo slavnostno razpoloženje, ki je do zaključka držalo občinstvo v kar pobožnem nastojenju. Po koncertu so imeli otroci čajanko, mi stari, kar nas je bilo prošil deržne službe, pa smo se odzvali povabilu Lige in se nekaj ur pomudili v prijetnem razgovoru in restavraciji Narodnega doma. Župan Fischer je v svojem nagovoru poudaril nedvomno velik kulturni in nacionalni pomen dela, ki ga s svojo koncertno turnejo opravlja Trboveljski slavček. Drago Zupančič se je zahvalil za vso pozornost gospe župana, češ da smo sedaj pripravljeni, da je našo delo nedvomno pravo delo brateškega zbiranja med obema narodoma, ki ga bodo dokončno utrdili ti mali peveci in njihovi čehoslovaški tovariši.

Olomouc, 12. maja. Današnja matineja je bila najiskrenejša manifestacija bratstva med našo in tukajšnjo mladino. Glava pri glavi; navdušenje, da ga dvorana ni mogla več prenesti. Z lepim govorom je v imenu olomouške mladine pozdravila slavčke dijakinja Ponizilova. 1500 hvaležnih mladih src je pilo ubrane glasove naših pesmi, ki jih je sproti tolmabl dr. Vybral, da so se mogli otroci spoznati z značajem naše folklore, ki se zrcali v pesmih.

Otroci so povabljeni v goste v razne kraje, a žal ne morejo, ni časa. Popoldne ob 16. se odpeljemo proti Mor. Ostravi. Danes nas je zapustil zdravnik dr. Jenštrle, ki do sedaj ni imel prilike posredovati. Priljaga pa je vedno več. Razna darila se kopičijo. Poleg drugega se je naša »bagaža« povečala za cel zaboj čokolade.

Napredovanje učiteljstva

Beograd, 13. maja. p. Napredovali so v VIII. položajno skupino naslednji učitelji, odnosno učiteljice: Rafaela Trešnje pri Sv. Duhu, Stanislava Debeljak Braslovce, Osk. Hudales Šmartno ob Paki, Avgusta Kirbiš pri Sv. Urbanu, Marija Anžič Trebelno, Josip Vrhnik Veselovo, Jospina Borštnar Maribor, Pavla Penko Dragatuš, Marija Ivanc Sodražica, Marija Polak Ljubljana, Josip Jančević Kostanjevica, Angela Gosparić Pogorje, Pavla Kosi Tišina, Jozica Bitenc Sv. Jurij ob j. z., Marija Suštar Sv. Lovrenca, Julijana Sušteršič Šostanj, Angela Semec pri Sv. Antonu v Slovenskih gor., Stefanija Vrhnjak Sela, Antonija Prevec Cerkevica, Josip Petrun pri Sv. Lovrencu, Julijana Kadunce Kapre, Stana Gašček Senovo, Ferdinand Završnik Menges Ljud. mila Andolšek Karlovica in Valerija Tolplak pri Sv. Urbanu.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej oblačno, hladno, pozneje vedro. — Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Izpremenljivo, precej jasno, temperatura se bo dvignila, v teku dneva mogoče motnje z zapada najprej z nevihtami.

Naši kraji in ljudje

Plaz je odnesel mladega turista

Žrtev letošnje prve nesreče v Kamniških planinah je 25-letni znani ljubljanski sportnik Sandi Wisiak

Ljubljana, 13. maja.

Včeraj že je prispela v Kamnik žalostna novica o prvi letošnji strašni nesreči v naših planinah. In danes so se govorice o tem, da so vrhovi spet tiralji svojo žrtev, razširile tudi po Ljubljani. Sprva se je domnevalo, da gre morda le za lažjo poškodbo mladega turista, pozneje pa so doznali tako v Kamniku kakor tudi v Ljubljani, da je bela žena ugrabila mladega, splošno znanega ljubljanskega Sandija Wisiaka.

Tajništvo kamniške organizacije SPD je bilo včeraj okrog 16. obveščeno o nesreči in tudi o nekaterih podrobnostih. Zvedelo se je, da so včeraj nekako ob 6. zjutraj odkorakali trije mladi turisti iz Kamniške Bistrice na Kamniško sedlo, hoteč čez Planjavo in mimo koč na Koroski na Ojstrico. Njihova pot je šla veselo navzgor in se mladi fantje niso zmenili za svarila pred plazovi, ki so zdaj na pomlad običajni in utegnejo postati kaj usodni. Med temi mladimi turisti je bil 25-letni Aleksander Wisiak, sin znanega ljubljanskega trgovca in zastopnika milne industrije »Hubertus« ter brat naše odlične plesalke Lidije.

Planinci so hodili v razdalji po 6 do 7 metrov in prišli že prav blizu znanega Brinškovega kamina. Prvi v vrsti je korakal Sandi, ki je korakajoč nenadoma sprožil večjo kepo snega in s tem tudi plaz. Kakor bi trenil, je izginil nesrečni Sandi s plazom vred obema, od strahu onemelima in prestrašenima tovarišema izpred oči. Tovariša, ki sta ostala na mestu, sta začela čez hip samo še Sandižev vzklik: »Joj, nogo sem si zlomil!«

Zatem pa se je čulo samo še strahotno bobnenje, ki so ga povzročale ogromne snežne mase. Nesrečni mladi turist je držal s snegom vred proti Zeleniškim špicam. Za prvim plazom so se jeli udirati v dolino še drugi.

Tovariša sta nekaj časa stala na mestu in zaman klicala v dolino. Čula nista nobenega odziva, nakaž sta se čez dalje časa vsa izmučena in preplašena vrnila. Odsli sta na Kraljev hrib, ki je v kraljevih loviščih in kjer se nahaja telefonska zveza z dolino. Tam sta povedala, kaj se je pripetilo, nakaž so zahtevali pomoč iz doline.

Iz Kamnika je takoj odšla na pomoč reševalna ekspedicija, ki so jo tvorili: Erjavček France, Lojze in Anton, Gradišek Lojze, Štirn Jože in Zamljen Peter. Požrtvovalni fantje so hiteli v planine, kar se je dalo ter so bili do večera že pod Rdečim kupom, kjer se raztreskavajo plazovi in kjer bi se moral po vseh prilikah ustaviti nesrečni Aleksander Wisiak. Reševalci so ga pričeli takoj iskati s pomočjo svetilk ter so odkopavali sneg na raznih krajih. Ker pa zvečer niso mogli ničesar najti, čeprav so ga iskali do 11. ponoči, so po brezuspešnem naporu odšli v neko koč in nadaljevali s iskanjem Aleksandra Wisiaka spet ob 3. zjutraj. Iskali so ga po vsej poti, ki jo je napravil plaz do 9. dopoldne. Potem pa, ko se je sneg ojužil in so spet pričeli drveti v dolino plazovi, je ostalo nadaljnje iskanje znova brez uspeha. Wisiaka niso našli ne živega ne mrtvega, pač pa so našli pod plazom na krvave sledove in na rokavico.

Na prostoru pod Rdečim kupom se je nagomladilo zaradi plazov snega nad 30 metrov visoko, in to da vsekakor slutiti strahovito usodo, ki jo je doživel nesrečni turist, poleg dveh sester edinec svojih staršev.

Imeni ostalih dveh tovarišev Wisiakovih še nista znani, ker se dolgo nista zaradi utrujenosti in prestrašenosti mogla vrniti v dolino.

O nesreči je bila danes obveščena tudi pisarna Osrednjega odbora SPD v Ljubljani. Med vsemi planinci in turisti, zlasti tudi med člani TK Skale, je žalostna novica zbudila silno razburjenje in sta se takoj formirali tudi v Ljubljani dve reševalni ekspediciji, obstoječi iz članov obeh planinskih društev, ki so se s popoldanskim kamniškim vlakom odpeljali, da odidejo v polni planinski opremljeni v planine in skušajo ponesrečenca čimprej najti. O nesreči so bili v teku današnjega popoldneva z vso obzirnostjo obveščeni tudi starši nesrečnega Sandija.

Nesrečni Sandi je bil eden najdržnejših turistov in plezalcev. V planine je zahajal poleti in pozimi. Severno steno je preplezal že nekajkrat ter se je že dolgo časa bavil z mislijo in načrti, da jo prepleza celo v zimskem času. Bil je tudi dober smučar ter je vozil vedno zelo drzovito. Svoj čas si je pri neki taki vožnji na Gorenjskem razbil nogo na peti ter so mu jo zdravniki le z največjo brigo popolnoma ozdravili. Po pošklicu je bil trgovski sodnik ter se je izobraževal dalje časa tudi v inozemstvu.

Zobe lahko kupite

- pa ne svojih!

Izgubljeni zobje — izgubljena mladost!

Zato pa:

boj nevarnemu zobnemu kamnu!

Vaši zobje so videti zdravi... ali so pa tudi res? Zakaj zobni kamen — vzrok mnogim zobnim boleznim — tiči skrit za zobmi! Tega zla se iznebite, če redno snažite zobe s Sargovim Kalodontom. Pri nas ima samo Sargov Kalodont v sebi zobni kamen uničujoči, znanstveno priznani sulfidicini oleat po dr. Bräunlichu. Pravilna zobna nega je tale: po 2x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2x na dan Sargov Kalodont!

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

„Jutrova“ zavarovalnica izplačana v Zagrebu

Žrtev smrtne nesreče je železničar Filip Ludvik

Tudi v letošnjem letu v širokem krogu naročnikov »Jutra« ne izostajajo smrtne nesreče. In tako se je ponovno izkazala velika blagodat »Jutrovega« zavarovanja, po katerem zavarovalnica »Triglav« izplača zakonitim dedičem ponesrečenca 10.000 Din. V današnji dobi pomanjkanja denarja je taka vsota gotovo močno izdatna pomoč družini, ki poleg izgube rednika trpi tudi nepričakovane visoke izdatke. V naslednjem zopet beležimo zelo nenavaden tragičen primer smrtne nesreče zvestega naročnika »Jutra«, 53-letnega železniškega

zvaničnika g. Filipa Ludvika, stanujočega v Zagrebu.

Smrtno nesrečo je opisala njegova gospa Terezija v naslednjem pismu na upravo »Jutra«:

»Moj blagopokojni soproj je umrl 24. marca zaradi rane, ki jo je zadobil 23. marca. Zvečer tega dne okrog 20.30 je šel v gornjo sobo spat, kakor navadno. Nekaj pred polnočjo pa je vstal in šel ven. Imamo državno stanovanje v Maksimirski železniški koloniji, obstoječe iz dveh sob in kuhinje. Spalnico imamo zgoraj, kamor vodijo jako strme stopnice, ki so tudi edine krive nesreče. Naenkrat zaslišim grozen udarec. Takoj mi je bilo jasno, kaj se je moglo zgoditi. Na žalost se nisem prevarila. Z višine skoro treh metrov je padel moj nesrečni soproj čez vse stopnišče na tretjo stopnico in udaril z glavo tako močno ob njo, da ni prišel več k zavesti. Toliko z ozirom na Vaše cenjeno vprašanje o nesreči sami. Medtem pa sem dobila od zavarovalnice »Triglav« izplačano zavarovalnino 10.000 Din, za kar sem »Triglavu« kakor »Jutru« neizrečno hvaležna.«

Istočasno objavljamo faksimile zahvale gospe Terezije Ludvikove. Zavarovalnica je bila lahko takoj izplačana, ko je bilo predloženo potrjeno o smrtni nesreči in ko se je ugotovilo, da je imel pokojnik v redu plačano naročnino »Jutra«.

Gospa Terezija Ludvikova
Zagreb, 6. IV. 33

pripravljale k razstavi ljubljanske vrtnarske trdnice.

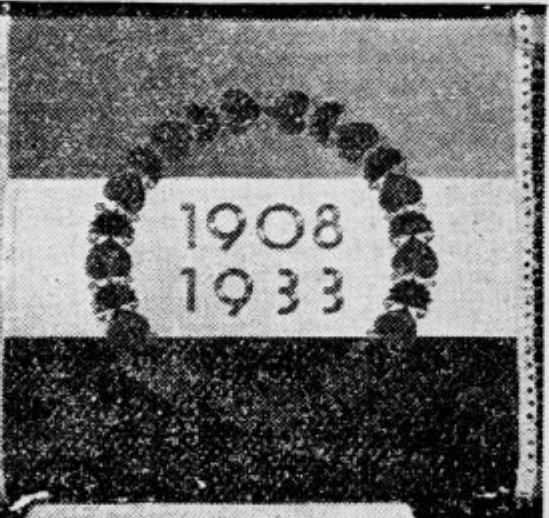
Ze prve ure po otvoritvi razstave so si prišli to krasoto ogledati številni prominenti Ljubljancev, zlasti dame, pričakovati pa je posebno velikega poseta še v nedeljo in naslednje dneve. Ogled vsekakor priporočamo.

Prapor narodnega delavstva

Prapor Narodne strokovne zveze, ki bo danes slovesno razvit, je zelo učinkovit, navzlic preprostosti osnutka. Na eni strani je emblem duševnega in ročnega delavstva, na drugi strani pa je jubilejna letnica,

okrašena z zelo učinkovito stiliziranim li-povim vencem, simbolom Slovanstva. Prav posrečen je tudi ploščati emblem na vrhu zastave. Vse to je delo domačih rok, ki so

doprinesle s svojo pridnostjo tudi k slavi delavskega praznika. Prapor je po osnutku Janeza Trpina delo Dr. Z. osrednjega zavoda za domačo obrt. Kakor smo beležili so delegati iz Westfalije in Nizozemske prinesli s seboj krasen težak svilen dvojni trak ki ga pripnejo na prapore.

Radenci se obnavljajo

Radenci, 13. maja.

Ko skopni prvi sneg, se začne zbirati v našem zdravilišču delavci, ki začnejo snaziti nasade, popravljati poti in urejati so-be za goste, iščejo pri nas zdravja in svežosti. Za letošnjo sezono se pripravljamo z kar mrvljivo naglico. Sezija je pred duri. Direktor zdravilišča g. Janžek Karl si prizadeva dati nasadom kar najlepše lice.

Po požarni katastrofi, ki je zadela tukajšnje zdravilišče, je potrebno tem več pridnih rok, ki naj odstranijo žalostne spomine hudobne roke. Traktor, ki je imel po svojem ropotu po naši glavni cesti že sloves med gosti, je utihnil. Bil je v objektu, ki je zgorel. Vržen je med staro železje, da premišluje o dnjih, ko je prevažal kar cel vagon vode naenkrat na postajo.

Adaptirajo prostore pod Zdraviliškim domom, kjer bo nastanjena kavarna in čitalnica. Objekt, v katerem je bila svoječavno brvnica, so podili in je tam sedaj lepa terasa, s katere je razgled po vsem kopališču. Nujno potrebna so pa še nekatere dela, tako osiguranje jarka med Borkovim parkom in Hrastljevo trgovino. Cudi-

mo se cestnemu odboru, da ne uvidi te nujne potrebe. Na tem mestu je treba razširiti cesto, jarek pa zavarovati z ograjo. Jarek naj se ob zdraviliški strani kanalizira in tako bo dobila cesta predpisano širino. Ovinek, ki je na tem mestu precej velik, bi si cestni odbor z razširitvijo pridobil zahvalo marsikaterega avtomobilista.

Nadalje je potrebno očistiti potok, ki teče mimo Radencev. V njem se zgoščuje vsa nesnaga, ker nima pravega odтока. Pri tem se redijo naši komarci, ki v poletnem času brečijo in pikajo naše goste, da hodijo okrog s pahljicami. Občinski odbor naj blagovoli ta nedostatek čimprej odpraviti, saj to lahko izvršita dva delavca v nekaj dneh. Zdraviliška uprava si prizadeva, da pripravi gostom kar najprijetnejše bivanje. Tudi mi moramo sami kaj storiti za povzdigo našega kraja.

Letošnja sezija se bo po vsej priliki precej dobro obnesla, kar priča že veliko vpraševanje po prospektih. Semkaj prihajajo po pretežni večini taki, ki so bolni na srcu, ledvicah, mehurju, živcih in trpeči zaradi kamnov. Marsikateri gost se hvaležno spominja tega lepega kraja, kjer mu je bilo povrnjeno zdravje in svežost. Prijetno pa se spominjajo tudi tisti, ki so se zdravili v bližnjih vinogradih. Izvestni pridelek se dobi za malenkostne denarce. Oskrba je zelo poceni. Zdravilišče je vredno pavšal, v katerem je zapopadena vsa oskrba, zdravljenje in kopanje. Iri vrelcu se od gostov ne pobira za izpito vodo nikaka banovinska trošarina. Sezono otvorimo to nedeljo.

Koncert materinskega dne v Ljubljani

V petek zvečer je Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani priredilo v proslavo materinskega dne velik koncert v dvorani hotela »Union«. Vzhle pozni sezoni je bila prostorna dvorana zasedena skoro do zadnjega prostora, kar je vprilo številnih koncertov baš v tem mesecu prav razveseljen pojav. Spored koncerta pa je bil jako pestro sestavljen in je vsakemu poslušalcu dosti nudil.

Uvodoma je Orkestralno društvo Glasbene Matice (godalni orkester) zaigralo Adamičovo »Na Gradu« in dva stavka iz Holstove suite pod vodstvom dirigenta L. M. Škerjanca Adamičeva skica »Na Gradu« s svojim rokoko-triom, pri katerem je posebno izkazal kot solist konservatorist Leon Pfeifer, je jako priljubljena skladba za godalni orkester in je bila izvajana na koncertih Orkestralnega društva Glasbene Matice že okrog 20krat. »St. Paul's Suite« slovitega angleškega skladatelja Gustava Holsta spominja v III. stavku, ki je bil na prvem mestu, srbskih napevov, ki se jih prav angleški skladatelji izza svetovne

vojne kaj radi poslužujejo. I. stavek pa je svez, nepriljen in efektan. Dasi je untonska dvorana za prireditve z godalnim orkestrom nekoliko preobsežna, sta vendar obe točki dosegli zaradi dovršenega izvajanja lep uspeh.

Po orkestru je ga. Marija Vera, članica Narodnega gledališča, v toplih in vznešenih besedah orisala pomen materinskega dne in prejala krasen sopek cvetk. Ga. Mara Marčec-Olupova je nato toplo občuteno zapela Lajovecovo »Bujni vetri v polju« in dr. Krekovo »Sum vira in zefira«. Tudi nji je bila poklonjena kita cvetja. S posebnim odobravanjem je bil sprejet Završanov kvartet, sestojec iz gg. Pelana, Završana star in Završana ml. in Skalarja, ki so zapeli tri pesmi Maška, Ipavica in Ferjančiča in morali na nenehajoči aplavz dodati še nekaj pesmi. Naslednjo točko je izpolnil duet iz Smetanove »Prodane neveste, ki sta ga z zanosom zapela ga. in g. Marčec.

Z zanimanjem je bila pričakovana poslednja točka sporeda, nastop pianista Ivana Noča s »pojočo zago«. Ta instrument, ki sicer nima resne umetniške važnosti, ki pa zaradi svoje melodičnosti in mehkega, na človeški glas spominjajočega timbra zelo ugaja, je posebno hvaležen za počasne, za tegle melodije. G. Noč, ki ga obvlada prav tako virtuozno, kot smo ga vajeni od klavirja, je prednašel pet točk, dve priredbi Griegovih pesmi, Woodfordovo indijsko popevko in dve narodni s spremljavo godalnega orkestra. Občinstvo je z zanimanjem sledilo njegovemu izvajanju, dasi je tudi za tako intimno prireditev bila dvorana znatno prevelika in premalo akustična, zlasti ker je orkester spremljal izredno diskretno in prilagodeno. Solistične točke je spremljal pri klavirju konservatorist g. Gallata s posebnim življenjem.

Koncert so posetili med drugim vsi predstavniki oblasti, na čelu jim ban dr. Marušič, podban dr. Pirkmajer s soprogo, soproga ministra dr. Kramerja, dvorna dama dr. Tavčarjeva, divizijski general Cukavac, komandant mesta general Popović, župan dr. Puc s soprogo in mnogi ostali odlični predstavniki državnih in kulturnih institucij. S. K.

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polustransko-ohromelih z »Franz Josefovo« vodo najboljši uspehi pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Hrvatsko planinsko društvo »Runolist« v Zagrebu

je često gost slovenskih planin. Za Božič kakor tudi za Veliko noč je priredilo dva uspešna izleta na Kravce, v nedeljo 30. aprila pa so v velikem številu prihiteli na Celjsko koč. Izleta se je udeležilo 52 članov s predsednikom Došekom, odborniki in glasbo. Pot jih je vodila preko roman-

tičnega Hudičevega grabna, na povratku pa so se ustavili v Laškem. Tu so se kopali, nekateri je sledila prijetna domača zabava v Henkejevi restavraciji. Vtisi, ki jih odnašajo dragi bratje iz naših krajev so vedno najlepši. Priobčujemo sliko vrliga društva, fotografiranega pred Celjsko koč.

Mali Ljubljanci pojdejo na letovišče

Ljubljana, 12. maja.

Kakor je »Jutro« že poročalo, bo kakor vsako leto tudi za letošnje poletje poslal socialni urad mestnega magistrata določeno število slabotnih, bolehnih ljubljanskih otrok na počitnice k morju in na Gorenjsko. Mestni socialni urad ima v svojem proračunu v ta namen postavko 60.000 Din, in kakor ima v načrtu, bo za to vsoto oskrbel brezplačno letovanje za 200 revnim otrokom, vsakemu za mesec dni. Ta postavka nikakor ne pomeni razmetavanja v našem mestnem gospodarstvu, saj bo vsak otrok na počitnicah veljal mestno občino samo po 10 dinarjev na dan. Toda če upoštevamo, da ima mesto pri izvrševanju svojih socialnih akcij dovolj ugodnih, brezplačnih prilik na razpolago, in če pomislimo, da je pri skupnem, neprofiterskem gospodinjstvu prehrana dandanes v resnici dovolj poceni, smemo upati, da bo socialni urad s svojim skromnim proračunom organiziral letošnje počitniške kolonije z nič manjšim uspehom, kakor jih je doslej.

Otroci pojdejo na počitnice, kakor komu bolj prija: nekateri k morju, nekateri na gorenjski zrak. Ob morju bodo otroci letovali v Kraljevi, v Domu Franje Tavčarjeve. Na Gorenjsko pojdejo deloma v Medno, deloma v Breznico pri Zirovnici. V Mednem so doslej otroci stanovali v stari Deckerjevi baraki, ki je pa že precej slabo ustrežala svojim nalogam. Zato se je mestni socialni urad lotil načrta, da v lastni režiji zgradi lično leseno zgradbo za otroško letovišče. Če bodo sredstva na razpolago, bo ta zgradba postavljena še za to poletje. Prav tako ima tudi delavska zavarovalnica pri mestni občini načrt, da v najkrajšem času zgradi svoj dom v Poljanski dolini. Če bo ta dom, ki bo prav tako iz lesa, o pravem času dograjen, se bodo otroci namesto v Breznico naselili v njem.

Male letoviščarje iz Ljubljane bo mestni socialni urad razdelil v dve skupini: enkrat pojdejo dekleta, enkrat fantje na letovišče.

Med urami in tulipani

Ljubljana, 13. maja.

Dopoldne ob 11. je bila v balkonski dvorani Kazine otvorena brez nagovorov in pompa svojevrsna razstava, kakršne zna pri nas z originalno domiselnostjo arazirati TKD Atena. V balkonski dvorani so spretno dame roke razporedile prekrasne starinske ure, ki stoje na policah, pokritih z brokatom in drugimi tkaninami, med vazami in tulipani. Ureditev je vodil inž. arh. g. Mesar, da je res prav učinkovita in prikopna. V dvorani je občinstvo, ki bo gotovo obiskalo razstavo v čim največjem številu, na razpolago ogled starinskih ur z najraznovrstnejšim figuralnim in ornamentalnim dekorom. Največ je ur iz biederma-jerske dobe s stebriči iz alabastra v lesenem in drugem materialu. Poleg sila lepih ur francoskega in nemškega izdelka so v dvorani izvrstna množica z emajlom in gravuro v zlatu in bronu. Vmes je nekaj pravih narodnih relikvij, ki nam vežejo spomine na Levstika, Prešerna, škofa Slovska, goriškega nadškofa Balanta in druge. Posamezne ure so na izredno umeten način vdelane tudi v starinske slike. Poleg ur pa vzbujajo pozornost tulipani, vzgojeni v vseh različnih barvah in niansah, ki so jih

DAMSKI PLAŠČI in DEŽNI PLAŠČI

iz specialnih edinstvenih blagov. Sportna oblačila vseh vrst. Za gospode vsakovrstne obleke po meri

K. PUČNIK, LJUBLJANA
SELENBURGOVA ULICA ŠT. 1.

Ing. Kregar Rado:

Naše Narodno gledališče v krizi

Zakaj nastopa kriza

Narodno gledališče v Ljubljani je zopet v krizi.

Državno dotacijo, ki je znašala v letu 1926/27 celih 7.457.000 Din, je zadel prva velika redukcija v budžetu za leto 1927/28. Takrat so znižali dotacijo na 5.908.586 Din. V tem trenutku je tudi nastopila velika kriza, ki je v marsičem podobna tej, ki jo naše narodno gledališče pravkar preživlja. Finančno stanje, v katerem je takrat bilo gledališče, osvetljujejo naslednji podatki: Državna dotacija se je znižala za okroglo 1.500.000 Din. Dolg na neplačanih računih, tistim, ki so ga takrat morali odvajati državni blagajni, je znašal okroglo 800.000 Din. Dalje je zahtevalo državno računovodstvo vrnitev zaradi pogreške v državnem proračunu preveč izplačanih (v celoti okroglo 600.000 Din) in že potrošenih okroglo 350.000 Din. Za novo električno opremo odva v opernem gledališču in najnujnejša popravila na zgradbah je pa rabila uprava okrog 750.000 Din. Upoštevajoč vse te vsote, je znašal primanjkljaj Narodnega gledališča za leto 1927/28 v celoti 3.400.000 Din.

V tako obupnih razmerah, ki jih na srečo nisem poznal, sem prevzel položaj upravnika. Posrečilo se mi je v roku enega leta (1927/28) s pomočjo občine, takratnega oblastnega odbora ter z intervencijami poslancev v Beogradu popolnoma sanirati finančno stanje, in sicer takole:

1. Na prošnjo uprave Narodnega gledališča je občina odpisala dolg na uporabi električnega toka in vode v znesku kakih 200.000 Din. Dalje je občina vstopila enkratni prispevek za napravo nove elektrike, ne opreme odra v operi v znesku približno 300.000 Din.
2. Oblastni odbor je dovolil enkratno subvencijo za nujna popravila in kritje preostalega zneska za novo električno opremo, in to z vsoto 420.000 Din.
3. Finančno ministrstvo je dovolilo naknade kredit v znesku okrog 250.000 Din. Dalje je razveljavilo odlok, s katerim je zahtevalo vrnitev preveč izplačane dotacije v približnem znesku 350.000 Din. Vrnilo je že odvedenih 275.000 Din, ki so bili zaradi pogreške preveč izplačani. Dovolilo je uporabo viška prihoda v znesku okrog 300.000 Din.
4. Predstava, dane na račun društva prijateljev gledališča, so imele inkaso nekako 500.000 Din.
5. Z redukcijo honorarjev, gaž, odpustom in penzioniranjem članstva ter štednjem na materialnih izdatkih se je približilo kakih 850.000 Din.

Tako je bil krit celoten primanjkljaj in tako je bilo naše gledališče ob skleru budžetnega leta prvič brez vsakega dolga, proračun v ravnotežju in se tem celotno finančno stanje sanirano.

Če bi ostale državne dotacije in subvencije obične in oblasti nespremenjene, bi ostal tudi v bodoči sezoni gledališki proračun uravnotežen. Tako bi izostale tudi vse nadaljevalne finančne in gospodarske krize in motnje v poslovanju. Toda že v leto 1928-29 je prišel državni proračun našemu gledališču ponovno redukcijo, ter je znašala dotacija le še 5.240.000 Din. Zopet je nastopila kriza in izmena upravnika. Intervencije v Beogradu in Ljubljani so sicer dosegle naknade kredite in subvencije, s katerimi so se zasilno zamašile vrzeli, toda niso mogle preprečiti redukcij honorarjev in znižanja izdatkov za materialne potrebe gledališča za 150.000 Din. Skupna vsota, s katero je razpolagala uprava to leto, se je s tem zvišala od 5.240.000 na okroglo 6.400.000 Din. Leto 1931/32 so znašali skupni dohodki gledališča še 6.720.000 Din, leto 1932/33 le še 5.930.000 Din, za leto 1933/34 je ostalo samo še 5.400.000 Din. Razlika med potroškom v letu 1927/28 in vsoto, ki jo ima uprava gledališča na razpolago letošnje leto, znaša nekako 2.250.000 Din.

Posledice krize

V svojem referatu, ki sem ga objavil v 12. številki »Gledališkega lista« dne 15. marca 1928, sem podal točen pregled izdatkov za plače, honorarje in materialne izdatke ter opozoril na posledice, ki morajo slediti pretiranim redukcijam gledališkega budžeta. Ti podatki, sestavljeni na podlagi študija in poznavanja gledališkega obrata, vana, morajo rabiti tudi za današnje pri-

like kot osnova za sanacijo finančnega stanja gledališča in krize sploh. Napovedane posledice pretiranega znižanja dotacije so se pokazale v polni meri. Boljše moči, posebno pevске (Žaludova, Kunčeva, Lovšetova, Mitrovičeva, Holodkov, Vlček, Vizjakova) so zapustile naš oder, uprava dolguje članstvu honorarje, gaže je morala izplačevati v obrokih, računali za nabavo materiala so ostajali neporavnani, gledališki fondus je izčrpan, igralci nezadovoljni, nivo predstav pada in s tem tudi inkaso. Iz finančne krize se razvija tudi umetniška kriza, ki je gledališču enako nevarna.

Pri obstoječih razmerah so vsi očitki glede slabega gospodarstva neutemeljeni, nemoralni in demagoški. Ni ga upravnika, ki bi mogel izvesti ravnotežje budžeta brez katastrofalnih posledic za nadaljnje delo v gledališču ob tako visokem primanjkljaju dotacije. Finančni zakon sili upravnika, da spravi proračun v ravnotežje z dotacijo. Ne preostaja mu drugega kot redukcije. Za vsako prekoračenje proračuna je po zakonu upravnik osebno odgovoren tudi v materialnem oziru in riskira svoje premoženje ali celo dosmrtno odtegotovanje na svoji plači ali penziji. Računati ob sedanjem razpoloženju igralcev in ob danih sredstvih na zvišanje obiska in inkasa, brez koncesij instinktom mase, je utopija.

Repertoarna politika

Pojačan obisk in zvišan inkaso bo mogoče šele tedaj, ko bo z zadostno dotacijo omogočeno nemoteno poslovanje. Res je sicer, da obisk in inkaso zavisita od repertoarne politike, ki naj bi zvalila v gledališče najširše plasti. Toda s tem se kulturna institucija spreminja v pridobitno podjetje, ki mora upoštevati mentaliteto obiskovalcev in kar mogoče ugoditi njihovim željam, ki pa niso vedno v skladu z nazorji uprave, kritikov in kulturno naobraženih srednjih slojev. Srednji stan, to je mešanstvo in uradništvo, kulturni delavci i. dr., ki so nekoč vzdrževali gledališče, mu danes zaradi mizernih gospodarskih razmer ne morejo nuditi eksistenčnih pogojev. Iz navedenih dejstev sledi, da mora realna repertoarna politika stremeti sicer za tem, da obdrži čim višji kulturni nivo gledališča in predstav, da pa mora računati tudi z materialnim stanjem in nuditi širšim slojem dela, ki so dostopna njihovi kulturi, ni stopnji, njihovega razumevanja, njihovim zahtevam.

Upričitev dramskega, zlasti pa opernega dela visoke umetniške kvalitete zahteva obilo časa za pripravo, zahteva prvo, vrstnih igralcev in pevcev, polnoštevilni orkester ter bogato opremo. Za vse to pa je potreben denar, denar in zopet denar. Kaj koristi sicer prvovrstni umetniški repertoar, vsebujoč največje odrske umetnine, če pa jih morajo izvajati slabo nastudirane, s srednjimi močmi in revno opremo. To gledališču več škoduje kot koristi, ustvarja slabo kritiko in odbija publiko. Za kulturne, umetniško naobražene sloje je preslabo, širši publiki pa nedostopno.

Naše narodno gledališče bo opravljal svojo kulturno nalogo tudi v tem primeru (mogoče celo še v večji meri), če bo uprizarjal visoko umetniška dela v bolj omejenem številu, a ta skrbno nastudirana, s prvovrstnimi gosti (ker je stalna namestitve v danih razmerah nemogoča), s stilno in bogato opremo, v ostalem pa lažja in zabavnejša dela, dostopna najširšim slojem. Le tako bo mogoče te kroge odvrtni od kinematografov. Publiku si ne da diktirati obiska predstav, ki ji ne ugaajajo. Večina se niti najmanj ne ozira na pridige, nauke in očitke kulturnih delavcev, kritikov in moralistov.

Prazno gledališče, pa naj uprizarja še take umetnine, je za kulturno življenje naša, roda pasivno. Ker se vedno poudarja, da gledališče ni institucija za neke privilegirane kroge, potem mora nuditi pač tak repertoar, ki bo pritegnil in zadovoljil čim večje število obiskovalcev.

Pojavi, ki naznanjajo in spremljajo krizo

Vsakokratno krizo spremljajo povsem karakteristični pojavi. Mlajši kulturni delavci, kritiki ter igralci začnejo zaradi redukcij napadati gledališko upravo in ji očitati malomarnost, nezmožnost, neobjektivnost in druge slične napake. Skupine avantgardistov, probranzinov, novih odrov in dr. skušajo s teoretskim obravnavanjem ali riskantnimi eksperimenti vzbuditi

zanikanje za svojo novo umetnost, ki naj bi rešila naše gledališče. Le žal, da je do sedanjega praksa teh reorganizatorjev naše gledališke umetnosti pokazala njihovo popolno nezrelost: Pozitivnega uspeha, večje ga obsega vsi ti reformatorji do sedaj niso dosegli. Pač pa je skoro v vsakem podobnem primeru dobili ta ali oni od njih angažma in se prelevili iz revolucionarnega reformatorja v povprečnega igralca ali režiserja.

Prav tako karakterističen pojav je sprememba upravnika. Njega delajo odgovorne za vse nedostatke poslovanja celotne uprave, za pomanjkanje denarja, za slab repertoar, za slab poset občinstva itd., dokler ne izgubi živcev in zaprosi ministrstvo za razrešitev poslova. Ministrstvo običajno ugodni njegovi prošnji.

Niti en sam upravnik ni do danes zapustil našega gledališča, ne da bi ga bili prej javno obitali.

Za lajka, ki ne pozna zakulisnega boja našega kulturnega življenja, je ta pojav nerazumljiv, odnosno veruje, da so izneseni očitki resnični, da so pogreške upravnika in njegove nezmožnosti dokazane in, da je povsem pravično, da ga izmenjajo.

V Polju gradijo in čistijo

D. M. v Polju, 9. maja.

Tudi pri nas se je pričela gradbena sezona, ki pa bi bila nedvomno bolj živahna, če bi bilo na razpolago več sredstev. Izvršujejo se razne adaptacije, renovirajo se hiše in barvajo fasade. Tudi nekaj novih hišic bo zgrajenih. Temu se pridružuje še reguliranje cest in poti ter so nekatere ceste že prav lepo urejene. Tu pa tam naleti komisija tudi na trdovratne, ki se nočejo umakniti niti za ped in ne kažejo niti najmanjšega razumevanja za olepšavo kraja in splošno korist. Tudi na Studencu so bili ovinki dokaj izravnavani na način, da so poravnali premaknili ograje svojih vrtov. Škoda, da županstvo ne ukrene ničesar za odstranitev znamenja, ki etoji sredi vasi na vrtu ter sili za dober meter na cesto. To starinsko znamenje bi se dalo na novo zgraditi na primernejšem mestu. Občini je zagotovljeno tudi tovaršice pri postaji, vprašanje pa je, če bodo za to potrebno zgradbo na razpolago tudi zadostni krediti. Tiri je že položen in tovorijo sedaj po njem material za aerodrom.

Mnogo se razpravlja tudi o tramvajski proci, ki bo morala biti vendarle enkrat podaljšana do D. M. v Polju, če bo hotela MZD doseči z njo pravo rentabilnost. Kraj vasi Studenc je kup razvalin neke razpadle hiše, kar močno kvari lice lepke okolice. Bilo bi umestno, če bi županstvo takoj vplivalo na lastnika glede odstranitve teh razvalin, ki je dovolj dolgo čakalo, da bi jih sam odstranil.

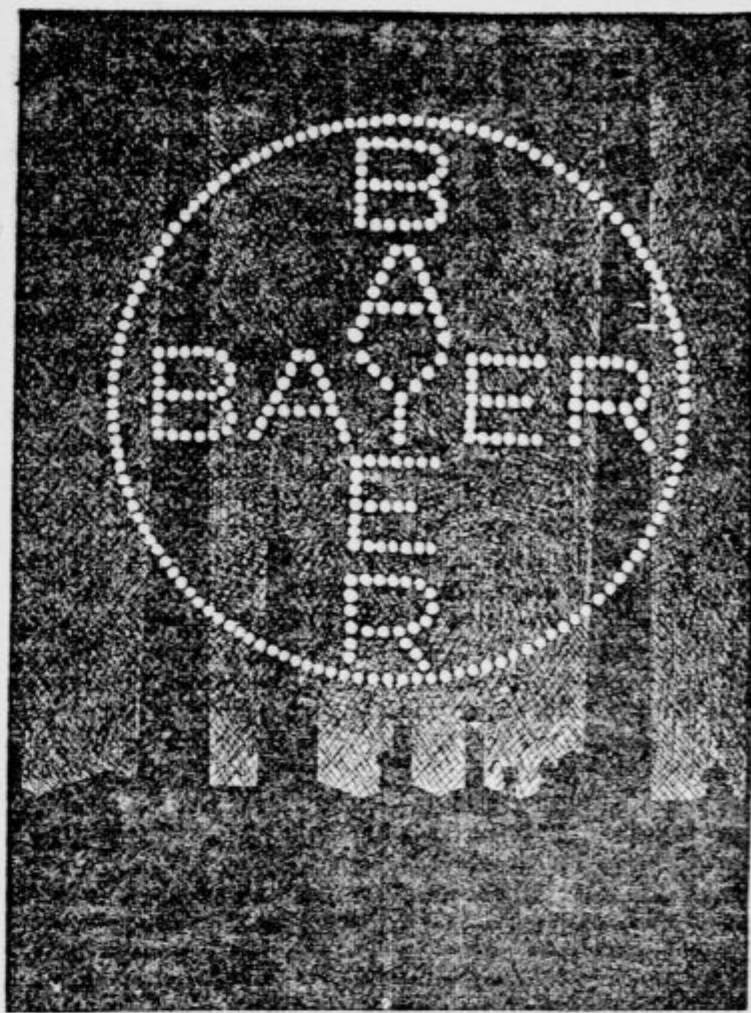
Cestni odbor prosimo, naj začne razmislniti, na kak način bi se moglo urediti redno škropljenje cest. Zaradi živahnega prometa z avtobusi je to splošno in zelo nujna zahteva. Od prahu so seveda najbolj prizadeti prebivalci obcestnih škropljenj je treba uvesti takoj, pa če bi se morala sprva uporabljati tudi najprimitivnejša sredstva. Ta zahteva je nujna že iz higienskih ozirih, če bi recimo, odločilni faktorjem ne bil v mislih tudi tujski promet in pa vprašanje običajne snage in ugleda kraja. Gospoda župana, občinski odbor, zlasti pa zdravstvenega referenta g. dr. Jenka prosimo, da vzamejo to nujno zadevo takoj v pretes. Na velikonočni ponedeljek je naš Sokol pohitel k bratskemu društvu v St. Jakob ob Savi. Izleta se je udeležilo nad 150 članov, kar dokazuje, da patrikisti list, narejen proti Sokolstvu, ni imel zaželenega uspeha. Svojevrstni uspeh pa vendarle ima: brivce ne kupuje več nedeljkega »Jutra«, s katerim je doslej ustrezal želji množevitih svojih obiskovalcev. Vprašanje harmonije obrtnega napredka in uslužnosti bo moral pač moč rešiti sam po svoji uvidenosti.

Vrhnjske novice

Vrhnika, 11. maja.

Na županstvo so te dni dospeli odobreni načrti za razširjenje vrhnjskega vodovoda. Po tem načrtu se prikopri v vodovodno omrežje še Primčev studenec. Ker leži to nekoliko nižje, bo potrebna električna črpalka, ki bo dvigala vodo do studenca v rezervoar. Mnogi vodo se po povečanju za dnevni 100 kub. metrov. Stroški bodo znašali okrog 54.000 Din. Občinski odbor je sklenil k kritju teh stroškov pritegniti predvsem one hišne posestnike, ki rabijo v svojem gospodarstvu večjo množino vode. Ta večji konsum vode se je nameraval določiti s pomočjo števec, a vodovodni odsek je spričo prevelikih nabavnih stroškov za števec zavrgel to misel in sklenil, da bo stroške za razširjenje vodovoda krili

„Bayerjev križ“ največja svetlobna naprava na svetu:

Dne 20. pr. m. je bila s sodelovanjem mnogih odličnikov in predstavnikov vsega nemškega tiska posvečena in prvič prižgana po tajnem svetniku Carlu Duisburgu, enemu glavnih sountoviteljev prejšnje poznane tvrdke: Farbenfabriken vorm. Friedrich Bayer & Co. Leverkusen pri Kölnu, ki se sedaj nahaja v zvezi z enim največjih svetovnih koncernov pod imenom: I. G. Farbenindustrie A. G., največja svetlobna in prosto vseča naprava v obliki znanega »Bayer-jevega križa«. Ta naprava je postavljena med dva po 126 m visoka dimnika električne centrale tovarn v Leverkusenu, ki sta oddaljena po 55 m drug od drugega. Premer tega zaščitnega znaka znaša 72 m in sestoji iz dveh mrež (krogov) od katerih je ena obrnjena proti Kölnu, a druga proti Düsseldorfu. Vsaka posamezna črka v tej napravi je visoka po 12 m, a obseg posamezne mreže (kroga) znaša 220 m. Vsaka mreža ima po 1.100 električnih žarnic ali skupaj 2.200 žarnic, ki so povsod postavljene po dve skupaj, da se tako prepreči vsako prekinjenje za primer, da ena žarnica ugasne. Ta znak je vidljiv na daljavo preko 10 km na vse strani ter bo ugodno služil tudi nočnemu zračnemu prometu na progi Berlin-Köln-Amsterdam-London.

Naše bralce bodo gotovo zanimale nekatere podrobnosti o samem koncernu I. G. Farbenindustrie A. G. Pod tem imenom so se l. 1925 fuzijonirale v gori imenovani družbi sledenče velike nemške tovarne in to: Farbenfabriken vorm. Friedrich Bayer & Co. Leverkusen bei Köln a. Rhein.

Farbwerke vorm. Meister Lucius & Brüning, Höchst a. Main.
Kalle & Co. A. G. Bioedrich am Rhein,
Leopold Casella & Co. G. m. b. H. Frankfurt a. M.

»AGFA« Aktiengesellschaft für Anilin-fabrikation, Berlin ter tovarne Behringwerke, Marburg an der Lahn. Vse te tovarne izdelujejo poleg anilinskih in drugih barv v obče gori navedenih kakor tudi drugih krajih še razne kemikalije za farmacevtsko ali drugo porabo, farmacevtske specialitete s pobiranjem prostovoljnih doneskov občine in večjih rabnikov vode.

Gerent Mestne hranilnice ljubljanske senator g. Ivan Hribar, si je te dni ogledal bivšo Poljskovo tovarno za usnje. Prokavati je, da se bo našel za to tovarno kupac in da bo tovarne v kratkem začela zopet obratovati. Skrajni čas je, da se vrhnjska industrija spet poživlji in da pridne roke brezposelnih spet najdejo zaslužek. Pri tukajšnjem županstvu se oglašajo dnevno brezposelnih in prosijo za delo. G. župan se trudi na vso moč in izkusa olajšati budo brezposelnih z oddajo javnih del. Vsem in za trajno pa pomagati ne more.

Tukajšnjemu gasilskemu društvu je pretil boben. Strojne tovarne v Ljubljani so iztržile dolg v znesku 29.000 Din in 29. aprila bi se morala izvršiti prodaja zarubljenega gasilnega orodja. Tega pa Vrhnika nikakor ni smela dopustiti, zato je občina najela odnosno garantirala za posojilo pri

te, serume, cepiva, sredstva za ugonabljanje rastlinskih škodljivcev, dušik, umetni bencin, umetno svilo, fotografske papirje in potrebščine kakor tudi še druge produkte iz področja organske ali anorganske kemije.

Predaleč bi nas vodilo, da bi pobliže opisali področje dela naj si to samo ene tovarne, nogo hočemo še, in to samo v glavnem opozoriti na neke momente iz področja izdelovanja farmacevtskih kemikalij in specialitet. Najstarejši farmacevtski produkt podjetja I. G. je PHENACETIN, ki je še danes velikega pomena v medicini. Odkril ga je leta 1887. Carl Duisburg skupaj s kemikom Hinsbergom. Za tem je sledilo v letu 1889. odkritje Aspirina, ki je ponesel ime »Bayer« po vsem svetu. Po tem sledi odkritje po Ludwigu Knorr »Antipyrin« ter Pyramidona kakor tudi po Ehrlichu standard - preparata proti sifilisu SALVARSANA. Pred desetimi leti je odkril Friedrich Bayer preparat »Germanin« proti spalni bolezni, a za tem sledi odkritje raznih preparatov zoper celo vrsto tropskih bolezni. Novejšega datuma je odkritje specifičnega prota malariji »Atebrina«. Takisto poznana sredstva proti kašlju »KRE-SIVALA«, proti infekciji hripe in drugih boleznih: Panflavina in mnogih drugih.

Današnje skupno število preparatov tega podjetja je ogromno in predstavlja redko popolno celoto, da je skoro ni medicinske indikacije, za katero ne bi bil dan na razpolago katerikoli njegovih preparatov. Zastopstva za farmacevtske izdelke so v 78 državah ter ni kraja na zemlji in ne lekarni, kjer se ne bi dobili njegovi proizvodi.

Posebna in skrbna pažnja se posveča najvestnejše v najmodernejših laboratorijih teh tovarn preizkuševanju pri odkritju novih preparatov. Ta preizkuševanja, ki jih vrše najboljši strokovnjaki iz medicine in farmacije trajajo pri nekaterih preparatih tudi nekoliko let, dokler se dajo v promet. Sama proizvodnja pa se vrši s pomočjo najmodernejših tehničnih metod in aparatov, zaradi tega pa uživajo tudi izdelki tega podjetja najboljši svetovni sloves.

R. PAJK Vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar KLOBUČAR KLOBUKE vseh vrst Sv. Petra c. 51 v najmodernejšo obliko.

Dr. Milica Strmšek:

Mati in matere

Zena in mati sta začetek in konec človeštva. Z ženo, z materjo se vzdigne ali pade tudi mož. Le malo velikih žen ali mater pozna zgodovina, kjerkoli pa nastopa velik zaslužek mož, vedno vprašamo po njegovi materi, ker le od matere izvira prava ljubezen sveta, druga ljubezen je prenešana, od nje izposojena. Mati skrbi v sebi največjo skrivnost življenja, ona gleda v neomejeno daljavo, kjer se dotika nebo in zemlja.

Ima danes je njen dan, materinski dan — ta tibi vzvišeni dan, kakršnih je tako malo v našem življenju, v tem nemirnem viharjem času.

»Otroci spomnite se danes svoje matere: naj bo živa ali naj jo krije črni grob — počastiti jo je treba, ker ona vas je rodila v bolečinah, ona vas je vzgojila v skrbeh in v samozatajevanju.«

Čitam te besede, zvenijo mi je ušesu ure in ure in redica sramote mi sine v obraz. Kaj? Danes nas gleda ves svet, danes nas ovenčajo nežne ročice naših otrok in me —? Smo me tudi vredne te visoke časti?

Nehote se spominjam besed, ki sem jih glasila pred par dnevi iz ust mlade, premožne gospe: ... Bog varuj, da bi dobila še otroka, dosti imam s svojima ...

Takrat sem se zamislila, spomnila se svoje prijateljice mlade, zdrave, nežne ženske — 10 let je poročena in brez otrok. Njene ustnice so stisnjene, kakor bi hotele kaj govoriti in iščejo šele besede... Le molči,

molči — saj jih poznam, te besede —

Tvoje oči bodo gledale dolno hrepenenja, tako polno ljubezni — na roke tvoje bodo prazne — ker v druge roke tvoje vsipa zlatolaska punčka in zdrav krepak fantek prvi pomladanski cvet. Kako čudno so se razdeljeni, o Bog, tvoji darovi! In tudi tvoje roke, o ženska, ki pelješ mimo mojega okna boho starko vsak dan na sprehod, bodo vedno prazne. Kaj nisi tudi ti bitie iz vrste onih, ki so žrtvovali mladost, veselje sveta trpljenje človeštva? Nisi tudi ti iz vrste onih idealnih delav in angelov, katere že heroično delo samo napravi za matere: matere zavoljo njih ljubezni, zavoljo njih usmiljenja in zvestobe?

Danes ne smemo misliti samo na one, ki so res rodile, marveč tudi na onih tisoč in tisoč žensk ki stojijo zunaj v šumečem življenju, in so visoko, visoko nad onimi, ki se postavljajo s tem, da so matere, pa živijo brezskrbno v dan in se ženejo le po prazen lišpu in za veselimi dogodki in se dajo klicati za »matere«.

Na klopi v parku sedita mlada mama s svojim otrokom in stara »večna mladenka« s svojim psičkom. Že dolgo kriči otrok iz polnega grla, mati ne sliši nič, ne vidi nič — s svojo prijateljico se mora prej pogovoriti, če so morda možiki res vsi enako neobzirni proti ženam, ali so vsi enako skopki in tako. Ne briga se, če je otrok lačen, ali zaspan, ali bolan, da tako grozno kriči. Starka zraven ne da gleda na nebo in reče s trepetajočim glasom: »Dež bo in pozno je. Gotovo si že lačen, le pojdi, moj

kužek, da ne boš moker« in s hitrimi koraki stopi domov.

»Lahko greš danes na led,« reče mama svoji deseterletni hčerki. — Bila je pozn zimska nedelja, toplo je sijalo sonce in topil se je led. »Pa nikar,« ji rečem, »danes vendar ni ledu in če je, ne more biti dovolj močan — to je preveč nevarno. Kaj si že pozabila, kako huda nesreča se je zgodila lani ob takem vremenu?« »Ah pojdi, kdo bo tako strahopeten? Kaj misliš, da bom na tak lep dan gledala samo svoj hčerko? In razburjeno vzame svoj rdeči »crayon« za ustne — in s tem je stvar tudi končana. — Alma gre v svojih smučarskih hlačah na led, mama pa se nečje s svojim prijateljem na sprehod. In bilo je tistega večera, ko s-m vprašala svojo služkinjo: »Ste se kaj dobro imeli danes popoldne?« »Solze so ji stale v očeh: »Ah, je vzdihovala, kako bi se, ko vidim druge ženske iti na sprehod z otroki, jaz pa ne morem imeti svojega pri sebi... Da... tudi ona je mati — več je trpela, več prestala kakor me, ki smo rodile v sreči in ljubezni. Še veliko bolj je bila križana.

Tudi v niene roke bo vložil danes mladen fantek dišeče rože — ni eno srce pa bo trepetalo —: »Kako dolgo še, o ti moj otrok, me boš ljubil, kako dolgo še bom tvoja mamica —?« A tudi vi otroci, ki niste rojeni v blagoslovu in sreči, ne smete pozabiti današnjega dneva. Vi niste slišali tisočih vzdihljev v temni noči in nimenih molitev, niste videli solz nimenih rdečih oči, niste videli, kako so roke matere po težkem delu skrivale dinar za dinarjem za vas. In slednjič ne smemo pozabiti onih mater, ki

jih zasmehuje zgodovina in literatura že sto in sto let »mače«.

Tudi najrečnejša mati je povzdignjena na križ, s katerega ne pride, dokler ne reče svojega »consumatum este«. Z otrokom pod stvarnik materi svoje najlepše delo, a neizpolnjeno v roke, ona naj ga dopolnjuje — in to skupno delo je, ki pelje mater v božjo bližino, ki jo vodi bližje neba. njen pogled pa v ono neomejeno daljavo. Otrok je najbolj čudna skrivnost, v njem ležijo vse močestnosti, z njegovim življenjem pa gre korak za korakom nešteto vprašani: »Se bo dobro razvil, bo srečen, pošten človek, bo nekoč tudi osrečil druge?« Iz matere se obogati otrok, ona je, ki prenaša samo sebe na njega, tako da je usoda ljudstev in narodov globoko zapletena z materinstvom. In ravno v tem leži največja tragika onega materinstva, ki je samo prevzeto, kjer stopi žrtve namesto slepe ljubezni, žrtve mačhe. Otrok, ki je videl, kako je žrtvovala mačha zadnji dinar za njegovo bodočnost, ki je videl v mačehinih očeh solze, ko je ležal bolan v svoji postelji, ki je videl njene solze, ob njenem poročnem dnevu, ta otrok ne sme plesti na današnji dan le svežega venca za materin grob, ne tudi svež šonek dehtelčih šmaric naj veže in jih pokloni mačehinim sivim lasem, ker ona je še v veliko večji meri usoda otrokova, iz njenega duha je otrok drugič rojen.

Iz bistva matere se obogati otrok. — Mogočno mi še danes zveni v ušesih ona česka povest Božene Nemčeve o babici, ki nam jo je čital oče ob dolgih večerih. In

kako mi je pripovedoval mož o svoji materi: »Če so prišli dolgi zimski večeri, je grela mamica kavo za nas otroke, sedli smo okoli nje in v polmrazu pri topli peči nam je pripovedovala o velikem potopu, o Jožefu in Mojzesu, o Kristovem rojstvu v ubogem hlevčku in o njegovem trpljenju... O, kje ste čisti!« — V zakajani kavarni sedi sedaj mati s svojim otrokom, žnjim gleda slike iz »Vie de Paris«, od njenih ustnic pa srka otrok umetno rdečilo, iz njenih kratkih las vdiha vonj parfuma.

O matere! Ne zadošča, da ste rodile otroke v bolesti, ker tudi žival rodi v bolečinah — ne — tu ne zadošča samo instinktivna materinska ljubezen, tu mora biti ljubezen globoko v sebe segajoče inteligence, moralnosti, dolžnosti. In ravno v višjih krogih, ravno v mestu bi so morala najti ta ljubezen... in se tudi najde, na žalost pa bolj poredkem. Le prevečkrat pozabi danes mati v šumu življenja, da nikdar ne minejo vtisi, ki jih taje svojem otroku. Dolgo počivajo in zorijo v njem, kakor zrnce v zemlji, nekoč na pridejo vendar na dan, navadno že kot dejanja. Za ta dejanja svojega otroka pa boš odgovorna nekoč ti mati! Ne samo odgovorna, trpela boš za nje — ker ti si oni veliki oltar, na katerem se žrtvuje za blagostanje človeštva. Mati, varuj svoje stopinje in če se izpolnjuje v tebi človeška usoda obdaj jo s topljo ljubeznijo, da boš vredna materinskega dneva

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

V deželi za Gorjanci

V nedeljo sta istočasno kakor posebni vlak krenila iz Ljubljane dva posebna avtobusa preko Kočevske v Belo Krajino. Vtisi:

Ko smo prispeli okrog 11. s prvim avtobusom (drugi je zaostal za kakšno uro zaradi majhnega defekta v motorju) v Predgrad najstarejšo naselbino v Poljanski dolini, nas je čakalo ganljivo presenečenje. Preko ceste nam je slavolok klical dobrodošlico, pred njim smo zagledali prvi sku-

ženin in nevesta... pa ne samo v nedeljo, v skupini belokranjskega ženitovanca, temveč — če nas viri niso prevarili — tudi v resnici!

pino domačih fantov, deklet, žena in mož v slikovitih narodnih nošah, ki so ob otožnem napevu plesali kolo. Skočili smo z vozila, trgovci Smalcelj nas je pozdravil v imenu domačinov, odgovoril mu je v našem imenu naš vrli, simpatični vodja dr. Koče. Zaklopi objektivov so brneli, prof. Noč je filmal, godba je igrala. Morali smo se odzvati prijaznemu vabilu in se pomešati med plesalce. Toda čas je hitel, kakor nam je bilo težko, smo se morali posloviti in odpeljati naprej. V Starem trgu, cilju naše poti, so nas pričakovali z istim navdušenim, pristranskim sprejemom. Oče župan Majerle, občinski svetnik Fabjan in neki kmečki fant, ki je vodil krasno skupino narodnih noš iz Radence, so nam želeli, da bi se počutili v njihovi sredi čim boljše, odgovoril jim je g. inšpektor Wester, ki je pozdravil tudi dr. Kočeta, našega vodjo in predsednika društva »Bela Krajina«, tu v njegovem rojstnem kraju in mu izročil krasno Pirnatovo spominsko plaketo, dotlej skrbno skriti dar g. Gre-

Rože med rožami. — Neumno trditev, da se naš rod ne more bahati z izredno lepoto — naj ovrže tale fotografija! Dobro si jo ogledajte!

goriča. Organizacija tega zanimivega izleta. Presenečen se je zahvalil dr. Koče za nepričakovani dar. Čestital mu je tudi zastopnik organiziranih ljubljanskih fotomaterjev, ki je ob tej priliki izrazil željo, da bi Bela Krajina ostala še v bodoče to, kar je: čist, naraven in svojevrsten kos slovenske zemlje. Potem spet kolo, ogledi po trgu, sijajno skupno kosilo v Majerletovi gostilni, popoldne v sprejedu v Radence ob Kolpi za domačini v narodnih

Najmlajši v črnomeljskem kolu. Na trgu v Črnomlju so domačini v svojih pesirih nošah zaplesali kolo. Ob valovitem ritmu tega našega starega in lepega plesa je marsikomu zaigralo srce in se odpočilo oko, navajeno raznih zamorskih »trottoev« — od katerih bo čez nekaj let ostalo malo ali pa nič! Ta maleček-Cicibanček, ki je ju-naško pisal v svojo piščalko — si je gotovo pridobil srca vseh izletnikov!

Godeci v Adlešičih. Belokranjci so storili vse, da bi izletnikom napravili bivanje med njimi čim bolj ugodno. Pristrano razpoloženje se ni omejilo zgolj na impozantne sprejeme na belokranjskih kolodvorih. Slovanke gostoljubnost, ki so ji čas in razmere v naših krajih žal že precej oskubale, to perje in naostrile zobe, je tod še doma! Sedemdeset ljubljanskih izletnikov se bo še dolgo spominjalo odkrite ljubeznivosti in postrežljivosti domačinov!

nošah, ki so nam prepevali vso pot svoje pesni mimo zidanic (a nikjer samo mimo, kajti tega belokranjska gostoljubnost ne pozna), z brodom preko Kolpe na hrvaško stran in nazaj. Našo skupino je vodil tod nadučitelj g. Cotman, druga skupina je šla po drugih poteh, v Prelesje in nazaj. Potem skupna večerja v Starem trgu.

Težko, silno težko se je bilo ločiti ob uri slovesa. Kajti ta kos slovenske zemlje je nekaj čudovitega po svoji lepoti, prijaznosti ljudi je nepopisna. Vsi, ki so to videli in občutili, ne morejo pojmiti, kako da smo do danes vse to zanemarjali in da ni s temi kraji nobenih pametnih zvez, ki bi omogočale kakšen tujski promet. Po svoji lepoti, po svojem čistem zraku, po svojih solčnih legah, po čistosti in toploti Kolpe, po nizkih cenah so ti kraji namreč naravnost predestinirani za tujski promet in prekašajo v tem oziru mnogo drugih tujkoprometnih centrov v Sloveniji. Če se končno izvede načrt najkrajše železniške zveze Ljubljane z morjem, bomo na mah spoznali — in ne samo mi — kakšen

Šolska mladina za rudarsko deco

Velik odziv iz vse banovine na prošnje trboveljskih podmladkarjev

Trbovlje, 13. maja.

Da pomore bedni rudarski deci v teh težkih časih, ki jih preživljamo v naši dolini, je tudi podmladek RIK na trboveljski šoli stopil v vrsto onih človekoljubnih organizacij, ki lajšajo gorje trpečemu prebivalstvu. V novembru lani je razposlal brat-skim organizacijam po vsej dravski banovini nad 400 okrožnic s prošnjo, da bi naši siromašni deci priskočili na pomoč vsi oni, ki to lahko store. Prošnja je našla tak odziv, kakršnega niso naši podmladkarji niti od daleč pričakovali. Pričele so prihajati pošiljke denarja, po pošti, po železnici, najrazličnejše blago, en sam dokaz, da je v srečnih slovenske dece mnogo, mnogo ljubezni in sočustvovanja s trpečimi.

Denarne podpore je poslalo 78 Podmladkov v skupnem iznosu 6773 Din. Ta lepa vsota, zbrana po dinarjih, služi sedaj za nakup mleka in kruha, ki ga deli trboveljski podmladek najpotrebnejšim svojim članom. V zimski dobi pa so se krili iz tega denarja tudi stroški za popravilo strganih čevljev revnim učencem, da so lahko obiskovali šolo tudi v slabem vremenu in plačali šivilje, ki so šivale obleke za revno dečo iz blaga, ki so ga darovali revnim šolarjem druge dobrodelne organizacije. V blagu je prejel PRK podporo od 70 šol v skupni teži 6467 kg. V zabojih in vrečah je bilo najrazličnejše blago: kava, sladkor, kloba-

se in drugo. Samo kropirja je bilo 2554 kg, fižola 635 kg, jabolk 189 kg, 189 kg koruzne moke, 158 kg koruze, 144 kg kaše itd. Ta živila so se razdelila delno med učence same, delno pa so jih odstopili kuhinji kraljice Marije, ki prehranjuje dnevno okrog 270 šolske dece.

Zelo prav je prišla revnim otrokom tudi darovana obleka, četudi je bilo nekaj že po-nošene, vendar vsa v porabnem stanju. Čevljev je bilo 146 parov, 130 parov nogavic, večina novih, 108 dekljskih oblik, 150 komadov raznega perila in posameznih delov oblek za deklice, skupno okrog 1200 kosov. V glavnem je akcija za letošnji zaključena, četudi še vedno prihajajo posamezne zapoznele pošiljke. Vso akcijo, ki je tako sijajno uspela, si je zamislil in izvedel učitelj g. Drago Pahor. Ogromno delo je slo-nelo na njegovih ramah in žrtvoval je v ta namen ves svoj prosti čas. PRS vodi z veliko ljubeznijo, mladostnim navdušenjem in razumevanjem obupnega položaja, v katerem se nahaja prebivalstvo našega revirja. Socialni čut, ki ga mnogi nosijo le na jeziku, je pri njem globoko ukoreninjen in ga karakterizira kot dobrega učitelja in vzgojitelja. Velika hvala pa gre tudi vsem podmladkarjem in darovalcem po dravski banovini, ki so na tako lep način izpričali svoje človekoljubje in s požrtvovalno dorežljivostjo poklonili naši revni rudarski deci toliko dobrot.

NIVEA je poceni: Creme: Din 3.50, 6.—, 12.—, 25.—.

Rujava polt - NIVEA CREME * OLJE

Zračna kopel! Solnčna kopel! Uživate jo, kolikokrat morete! Poprej se pa morate nadržgiti z Nivea-Creme ali — oljem. To pospeši potništev, obenem pa omili nevarnost solnčarice. Odkod ta učinek. Od eucerita. Tega ne vsebuje nobeno drugo sredstvo za negovanje kože na svetu. Nivea je nenadomestljiva.

Jubileji vestnega uradnika

Trst, 13. maja.

Franc Pirc je prišel 15. maja 1893 kot uradnik v tržiško predilnico, kjer služi od tedaj brez prestopa. Jubilant se je rodil

28. novembra 1868. v Kropi na Gorenjskem, kjer je potoval tudi prve šole. Že za rana je bil v raznih službah, dokler ga ni sprejela kot uradnika tržiške predilnice, eno izmed prvih tekstilnih podjetij v naši državi. Jubilant bo praznoval jeseni 65 let življenja, ki ga je vsega posvetil napredku svojega podjetja, v nič manjši meri pa ne svojemu narodu. Od nekdanjega je bil narodno zaveden in je hčerko gđe. Tonico, ki je tudi uradnica v predilnici, vzgojil v strogo narodnem duhu. Zgodaj se je mladi g. Pirc začel zanimati za svoje stanovske zadeve. Vstopil je v podporno društvo predilniških nameščencev, kjer je prevzel ravno pred 30 leti mesto blagajnika in te posle opravlja še danes z vso natančnostjo. Kot blagajnik je storil svojim številnim tovaršem in prijateljem neprecenljive zasluge pri porazdeljevanju in nakazovanju različnih podpor ob boleznih in drugih stiskah. Kot odličnega uradnika in zadržarja ga je sprejela v svoje vrste tudi Tržiška posojilnica, kjer vsi tajniške in blagajniške posle že nepretrgoma polni 15 let, od smrti ustanovitelja Tržiške posojilnice g. J. Štera dalje. Naš jubilant, povsod spoštovan, bo praznoval torej 15. maja takorekoč četrtini jubilej: 40letnico kot uradnik tržiške predilnice, 30letnico kot blagajnik podpornega društva, 15letnico kot tajnik in blagajnik ugodnega zavoda Tržiške posojilnice in 60letnico svojega rojstva. Za tako izredno naključje naj mu veljajo tudi naše izredne čestitke. Želimo, da bi ohranil še vedno mladostno živahnost on strani ljubeče soproge in hčerke!

Spomnu Antona Kača

Colte, 13. maja.

Spot smo izgubili moža, ki je trezno pre-sojal ljudi in dogodke, kakor ga je naučil daljni svet: šempavelskega župana in posestnika Antona Kača. Pred enajstimi leti se je vrnil iz vroče Floride, dežele, ki je ponosna, da ima najdražja kopališča Amerike. Redko je pripovedoval o svojem pet-najstletnem delu onkraj oceana, pač pa je toliko bolj zgovorno pričala njegova s 40 leti osivela glava o tem, da ga je tujina iz-pila in ga poslala umreti v rojstni kraj. Toda on ni bil mož počivanja, temveč mož dela. Ko se je razgledal doma, je zagrabil s trdnimi rokama v javno življenje. Ne-umevan je bil v razgreditih strankarskih bor-bah, toda kmau je uvidel slednji občan, da je treba zgraditi politiko na delu in ne na samih lepih besedah. Že kot občinski svetovalec je posegel z odločno besedo v usodo občine St. Pavel pri Preboldu; po novembrskih volitvah je pa postal župan. S

Poplača zvestobo!

Davno že ste spo-znali njegovo vred-nost — Schichtovo terpeninovo milo je nenadomestljivo.

Torej: Pazite prav posebno na izvirni ovaj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Jože in Travnik Franc, oba čevljarska mojstra v Trebnjem, in Kolar Albin, lesni manipulant v Trebnjem.

Zdravi bratje, ki ste bili takrat junaki in se niste strašili požrešne avstrijske vrvi, ki je stalno nihala nad vašimi glavami zaradi vašega jugoslovenskega prepričanja. Vsem onim bratom ustanoviteljem, ki že snivajo večni sen, pa bodi ob srebnem jubileju spomin počaščen! Lepo hočemo proslaviti prebivalci temeniške doline srebrni sokolski jubilej.

svojim uvidevnim nastopom in delom si je pridobil simpatije vse občine. Pri številnih sporih, kakor jih nanese življenje, je vedno odločal nepristransko in pravično.

Požar! so se gostili po vojni skoraj vsak teden, pa je uvidel, da ni kos človeške roka pri obrambi in je ustanovil 1926. leta na Groblji gasilsko društvo z namenom, da kupi motoriko. V enem letu so zbrali požrtvovalni sosedje 60.000 Din in kupili prvo motoriko v Savinjski dolini. Do zad-njega je posvečal gasilstvu posebno skrb, zavedajoč se, da je prva potreba čuvati imetje in življenje bližnjega.

Danes obkrojuje njegovo smrt mlada že-na s tremi otročji, ki ne vedo, kaj se godi okoli njih. Prav tako pa se ne more uživati javnost v bridko razčini, da je izgubila moža, ki je posvetil svoje življenje delu za splošnost. Njegov spomin bo ostal svet-el, saj bodo njegova dela viden mejnik v gospodarstvu šempavelske občine.

Vida Jeraj-Hribarjeva

V ponedeljek 15. t. m. bo koncertirala v dvorani Filharmonične družbe slovenska violinska virtuosinja ga. Vida Jeraj-Hribarjeva. Gospa izhaja iz znane muzikalič-ne Jerajeve rodbine. Njena mati, blago-pokojna gospa Vida Jerajeva, je bila zna-na slovenska pesnica, njen oče pa je Karel

Jeraj, profesor drž. konservatorija in član opernega orkestra v Ljubljani, ki pa je znan in priznan tudi kot simfončni dirig-ent. Začetne violinske nauke je gospa Vi-da Jerajeva dobila pri svojem očetu, nato pa je nadaljevala študij pri prof. Slaisu na konservatoriju Glasbene Matice v Ljublja-ni. Po dovršenem konservatoriju je odšla kot državna stipendistka nadaljevat študijo k najslavnejšim francoskim pedagogom v Pariz. Sedaj je že 5. let učiteljica violine na šoli Glasbene Matice. Pri vsem svojem poslu pa ne zanemarija koncertnega študija in sad tega študija zam bo pokazala na svojem ponedeljkovem koncertu dne 15. t. m. v dvorani Filharmonične družbe.

Tragedija služkinje

Ptuj, 13. maja.

Kolikor so dosedaj poizvedbe dognale, je storila 18letna Marija Čušova iz Dornave, ki je bila uslužbena v Spahliji, samomor. Obupala je zaradi brezposelnosti. Doseda-nji njen gospodar v Spahliji jo je odpustil že v torkel iz službe. Čušovo so nato ljudje videli v sredo v Ptuj in je morala samo-mor izvršiti v četrtek zjutraj. Sodna komisija, ki je izvršila raztelese-nje, ni našla na truplu sumljivih znakov kakega nasilja. Ugotovila pa je, da mladen-ka že dva dni ni ničesar užila. Obupanka se najbrž tudi domov ni upala, ker je itak velika družina, ker je izmed 21 rojenih otrok še 13 živih. Truplo so pokopali ob 9. uri popoldne na rogozniškem pokopališču.

Staraša Viljem Tomić

Ves čas od osvoboditve do danes je dru-štvo v skupnem delu vseh bratov in sester dosegalo lepe uspehe in jih polegalo na otar-srečno bodočnost naše lepe jugoslo-venske kraljevine.

Za svoje delo, katero je društvo vršilo v času svojega četrtoletnega obstoja, je pač sedaj prejelo najvišje priznanje s tem, da kumuje jubilejnemu praporu prestolo-naslednik Peter, od župne uprave pa pri-znanje s pokroviteljstvom župnega starešine dr. Ivana Vasiča.

Izmed onih bratov, ki so se 1908 zbrali v četo in ustanovili Sokolsko društvo, so danes še pri življenju: prvi in tudi sedanjí v Sokolu osiveli društveni starosta Tomić Viljem, ki je bil član že Ljubljanskega So-kola v letu 1875; prvi društveni podstarša, odlični sokolski pobornik dr. Kuhar Andrej, predsednik notarske zbornice in javni notar v Ljubljani; dalje Janko Vozel, šolski upravitelj v pokolu v Trebnjem; An-ton Urbančič, posestnik in gostilničar na Čatežu; Friderik Pehani, šolski upravitelj v pokolu v Trebnjem; Janko Goršak, za-sebni uradnik, sedaj v Zagrebu; Kovarčič

Med. dr. IVO RAKULJIĆ - ZELOV

javlja, da se je z univerzitetne ženske klinike v Grazu, kjer se je specializiral in vršil službo asistenta pri dvornem svetniku prof. dr. E. Knauerju preselil v Ljubljano in

ordinira za operativno ginekologijo (ženske bolezni) in porodništvo

na MIKLOŠICEVI CESTI 34-I. od 9. do 11. in od 16. do 19. ure. 6030
TELEFON 20-25

Domače vesti

• Ali si že pozabil, da ti Vodnikova družba pripravila za leto 1933. lepe knjige? Spominjaš se gotovo, da je Vodnikova družba za veliko noč objavila letošnji književni program. Naj te danes opomnim samo na eno knjigo iz tega lepega programa. Letos se bomo spominjali 20. letnice nastanka svetovne vojne. Mnogim je pa še znana pot cveta našega naroda čez Kalvarijo vseh front, mnogim pa je vse to neznan. Zato izda Vodnikova družba Frana Roša povest »Zvesta četa«. Povest je pisana živahno in poljudno. Da ne zamudiš te prilike, prijavi se danes svoje članstvo pri svojem poverjeniku!

• Vsem včlanjenim društvom ZKD. Danes ob 15. bo v Ljubljani v Kazini skupščina odbora ZKD, ki ga tvorijo vsi redni člani. Obravnavala se bo o celotni vrsti rednih vprašanj, podana bodo važna poročila. Vsako društvo naj zanesljivo pošlje vsaj po enega odbornika.

• Ljubljanske univerze. Rektorat univerze v Ljubljani razpisuje mesto asistenta pripravnik na kemičnem inštitutu. Kandidat mora biti absolviran kemik tehnik ali kemik filozof. Kompetentni naj pošlje prošnje rektoratu do 24. junija.

• Imenovanje v banovski službi. Z odlokom banke uprave sta imenovana Josip Sistič za sreskega kmetijskega referenta v 5. položajni skupini na doseganju službenemu mestu in Franc Wernig za sreskega kmetijskega referenta v 5. položajni skupini pri sreskem načelniku v Slovenjgradcu.

J. MAČEK

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta št. 12
nudi

krasne birmanske obleke,
modre in bele, vseh velikosti.

• Premestitev v državni službi. Z odlokom banke uprave dravske banovine je po potrebi službe bila premeščena Katarija Munihova, obrtna učiteljica v bivši čipkarski šoli v Horjulju, za obrtno učiteljico pri državnem osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani.

• Učiteljsko se opozarja, da je na 5-razredni narodni šoli pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah izpraznjeno mesto šolskega upravitelja, ki ima tudi naravno stano stanovanje in vrt.

• Železniškim delavcem. Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor Ljubljana, obvešča tem potom vse železniške delavce, da je bil večeraj nov delavski pravilnik podpisan.

• Predstavništvo Panevropejske unije v kraljevini Jugoslaviji bo imelo v sredo 17. t. m. na dan obkrožnice Briandovega memoranda v Ljubljani redno letno sejo. Ob tej priliki priredi popoldne ob 18. v slavnostni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani javno zborovanje, na katerem bosta govorila o panevropejskem gibanju predsednik Panevropejske unije v kraljevini Jugoslaviji bivši zunanji minister g. dr. Miroslav Ninčič in senator g. dr. Oton Francež.

SUKNO TEOKAROVIC

Iz same volne za vsa oblačila.

Rekord današnjih dni sta nizka cena in poznana odlična kvaliteta.

• Četrtniška vožnja za kongres Jugoslovenskega ženskega saveza v Novem Sadu je dovoljena z dopisom prosvetnega ministrstva št. 10.372. Kupite torej pri odbodu polovično karto, ki velja za povratek. Kongres bo od 21. do 23. t. m. Sobe v hotelih se določijo za ceno od 25 do 70 Din za osebo. V Higienem zavodu je na razpolago 50 brezplačnih postelj v skupnih sobah. Obed ali večerja (4 jedila) se dobi za 20 Din. Ako se udeležite kongresa, javite to takoj na naslov: Zora Stefanović, Novi Sad, Grško-školska ul. 5 in pristavite, koliko hočete plačati za sobo, oziroma če reflektirate na brezplačno prenočilo. Kdor se ne javi do 18. t. m. mora sam skrbeti za sobo. Eventualne informacije glede kongresa se dobe izključno le v torek 16. t. m. popoldne od 14. do 16. v damski sobi kavarne »Emo. nase.

• Drugi izlet JS po Sredozemskem morju. Za potovanje katerega priredi JS po Sredozemskem morju v času od 15. junija do 4. julija s parnikom »Kraljice Marije«, so bila vsa mesta že kmalu zasedena, tako da veliko število prijavljenih ni moglo več dobiti mest. Radi tega je prišel izvrševati odbor JS pogajanja z našimi parobrodarskimi družbami, da bi si pridobil še en parnik, ki bi istočasno s »Kraljico Marijo« izvršil to potovanje. Do končnega spo-

Tel. 20-87.

"SREČNA SRCA"

Muzika in šlagerji: Paul Abraham. Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. jutri ob 12.9. uri. Pridr: »F. P. 1 ne odgovarja. Hans Albers.

CELE. 20. 8. 6. 5. 4. DIN

razuma pa ni prišlo, ker je bil medtem dosežen sporazum z Jugoslovenskim Lloydom, ki je odobrili članom JS na naslednjem potovanju »Kraljice Marije« ob koncu julija s skoro istim vzornim redom gotovo število kabin po znatno nižjih cenah nasproti cenam ostalih potnikov. To drugo potovanje bo trajalo od 29. julija do 18. avgusta, torej dva dneva dalje kakor prvo potovanje in se bo tikalo tudi luke Palme na Balearskih otokih. Cene za posameznega udeleženca so: v kabini s 3 posteljami 4400 do 4600 Din; v kabini s 2 posteljama po legi kabine od 4200 do 5000 Din; v kabini z eno posteljo 4700 do 5300 Din; v luksuzni kabini od 7500 do 13.500 Din. Ker je le kratak rok za prijave do 23. t. m., je udeležbo čimprej prijavi oblastnemu odboru JS v Ljubljani, Gledališka 8, in sicer najkasneje do 22. t. m. ob istočasnem plačilu četrte prevoznine za kavičjo.

• Redko priliko za cenen izlet v Bitolje in na Ohridsko jezero nam nudi slavnostno razvite zastave JS v Bitolju. Svečanosti razvite zastave, kateri bo kumovala knežinja Olga, bodo ob binkoštnih in sicer 4., 5. in 6. junija. Na binkoštno nedeljo in ponedeljek bo letna skupščina oblastnega odbora JS iz Skopja, blagoslovljenje zastave, banket in druge prireditve, na binkoštni torek je pa na programu izlet na Ohridsko jezero. Na razpolago bodo brezplačni avtomobili do Ohrida in nazaj v Bitolje. Tudi prenočišča bodo za siromakejšje delegate brezplačna v bogoslovju in po pri. vatnih stanovanjih, ostali gostje bodo pa prenočevali v hotelih, ki so dovolili velike popuste. Krajevni odbor JS v Bitolju se je tudi potrudil za večje popuste na železnih, najbrže bo pa tudi popotovanje po železnih vseh JZave brezplačno. Tako velike popuste in redke ugodnosti je agilni krajevni odbor JS v Bitolju predvsem izdejavoval zato, da se slavnosti udeležijo čim več Slovencev. Izleta naj se udeležijo posebno naročna društva in tudi drugo občinstvo, da pokažejo svoje simpatije našim prijateljem v Makedoniji, našim svažnikom pa dokažejo, kako smo edini v ljubljani do našega morja.

• V spomin orožniškemu naredniku Fr. Petku. V petek 5. t. m. je v orožniški bolnišnici preminil orožniški narednik vodnik II. kl. g. Frano Petek. Pokojnik je bil srčno dober človek, vzor vestnosti in kremenit značaj. Njegovi tovariši so ga spoštovali in ljubili. Prav tako je bil spoštovan od vseh drugih, ki so ga poznali. Najbolj se je pokazala njegova priljubljenost na njegovi zadnji poti. Bil je vzoren soprog in ljubeči oče svojih devetletnih hčerk Jerici. Pokojnikovi zemski estanki počitvjo v idilski Bogojini v Prekmurju, v rojstnem kraju njegove soproge. Naj mu bo lahka zemlja. Žalujoci družini naše iskreno sožalje!

• Včrtašnja beležko iz Trčiča o sprejemu novega direktnega vlaka popravila tržiško županstvo z ugotovitvijo, da kakšen spremen ni bil nameravan, pač pa se bo letos vršila proslava 25 letnice, odkar je stekel vlak do Trčiča.

• Poroka. Iz Laškega nam poročajo: V ponedeljek sta se poročila sodnik tukajšnjega sreskega sodišča g. dr. Josip Šmid in gđ. Marica Drobničeva iz Laškega. — V Beogradu se je poročil g. Milan Jaklič z gđ. Albino Bregarjevo, oba iz Viskne gore. Mladima paroma iskrene čestitke!

• Ustanovitve društva. I. društvo za zaščito vlagateljev v Ljubljani za dravsko banovino je kr. banska uprava dravske banovine z odlokom št. 8814-3 od 5. aprila 1933 dovolila in so pravila, katere so vložili primarij g. dr. Vinko Gregorčič in to. variši v Ljubljani, s tem potrjena.

• Slovaški časopis v Jugoslaviji. V Baškem Petrovcu je začel izhajati časopis »Naš život«, ki si je postavil nalogo, da spremlja vse pojave kulturnega življenja Slovakov v Jugoslaviji. List urejajo slovaški književnik Jan Čadež.

• Službeni list dravske banovine objavlja v 39. letošnji številki: uredbno o donosnih in izpremembah zakona o železniški imovini v ekslokaciji ministrstva za promet, izpremembe in dopolnitve v pravilniku o zdravilih in zdravilnih specialitetah in objave banke uprave o dobiranju občinskih trošarin v letu 1933.

• Čitalnica v Poljanah se je na letošnjem običnem zboru v prid tamkašnje Sokola prostovoljno razšla.

• Zračni promet Zagreb-Sušak. Pretekli petek ob 13.35 je na boronjaškem aerodromu pristalo trinotorno letalo tipa Caproni s štirimi sedali. Z njim sta prispela v Zagreb dva pilota in radiotelegrafist. Jutri bo Caproni odletel iz Zagreba proti Sušaku. Strokovnjaki bodo na Grobnjskem pregledali teren, da se ugotovi, ali se bo lahko tamkaj uredil civilni aerodrom za promet avijonov med Čehoslovako in našo državo. Zračni promet na liniji Zagreb-Sušak bo odpravljen 1. junija.

• Gradba velike tolovadne dvorane v Zagrebu. Banska uprava v Zagrebu je sklenila, da zgradi na Ciglini v Zagrebu tolovadno dvorano, ki bo največja v naši državi. Gradbeni stroški so preračunani na 1.200.000 Din. Dvorana bo služila vsem zagreboškim srednjim šolam za tolovadni pouk, na razpolago pa bo tudi zagreboškim sokolskim društvom.

• Gunduličeva ulica v Lwovu. Hrvatsko arheološko društvo v Dubrovniku je te dni poslalo iskreno zahvalo mestni občini lwowski, ki je eno lwowskih ulic imenovala po slavnem hrvatskem pesniku Gunduliču, dubrovniškem rojaku.

• Koroške novice. Ob koncu t. m. pride na Koroško oktet pevskega zbora »Ljubljanski Zvon«. Nastopil bo v treh prireditvah: 25. t. m. v Prangarjevi dvorani v Zmotičah, 27. pri Tišlarju v St. Janzu v Rožu in 28. t. m. v dvorani Rutarjeve gostilne v Žitari vasi. Domači zbori so objavlili sodelovanje pri teh prireditvah. — Strašen umor se je te dni pripetil v St. Jakobu v Rožu. Posestnik Jože Komac na Breznici pri St. Jakobu se je bil napotil po opravih proti Radinškju. Ko je prišel k bistriskemu potoku, ga je neznanec iz neposredne bližine ustrelil. Umor je po-

POZORI! POZORI!

IZRABITE PRILIKO!

Samo še 3 dni dobiš

Perutz film s 6 snimki za Din 12.—
Perutz film s 8 snimki za Din 15.—

pri Foto Tourist Lojze Šmuc
vis a vis hotela Union, Miklošičeva c.

vzročil veliko razburjenje. Zločincem so baje že na sledu. — Na Ročici pri Kotmari vasi je pogorelo gospodarsko poslopje posestnika Ozvalda Rabiča, v Krnovčah pri Velikovu pa poslopje Gregorja Morica. — V Celovcu je te dni umrl posestnik in gostilničar Franc Tratinč.

• Stoletniki v Subotici. V Subotici sta pretekli petek umrli dve ženski, stari nad 100 let. Veronika Hamak je preminila v starosti 103 let, Manda Ambrožičeva pa v starosti 101 leto. V Subotici je letos umrlo pet oseb, ki so dosegle starost nad 100 let.

• Šolska vodstva, pozor! Letošnji XIII. Ljubljanski velesojem se bo vršil od 3. do 12. junija in pade torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebej ona na deželi, naproša upravo Ljubljanskega velesoja, da svoje majske izlete tako uredi, da si bo mladina v zvezi z izletom mogla ogledati tudi velesojem. Na velesojem mu zbrano vse, kar more zanimati tudi mladino, dvigati njen narodni ponor in bistrili razum. Za učenje vseh šol in zavodov znižana vstopnina po 3 Din. Dan obiska poljuben, vendar se nedeljski in prazniški popoldnevi ne priporočajo.

Zlato naše hrane Fajnine

Makaroni, spageti in jušine zakuhe

• »Prijatelj«. Zda, ko smo že sredi pomladi, se človek le nerad loti prav dolge knjige. Kaj kratkega bi še bcal. Komaj da v naglici preleti dnevne liste. »Prijatelj« pa vsakdo prebere. Tne dni je izšla majska številka. Tudi njej se pozna pomlad. Od pestrnih platnic do zadnje strani. Zanimiva je, kakor že dolgo ne katera. Vsakdo bo našel v njej to, kar mu bo všeč. France Bevk se je oglašil s črtico »Mala pitka«. Med »Prijateljeve« sotrudnike je stopil tudi Rudolf Kresal z novelo »Samac«. Antun Ingolič zaključuje povest »Lesena noge«. Bratko Kreft pa nadaljuje svoj roman iz naših krajev »Kalvarija za vasjo«. Razen tega je še več krajših novel tujih avtorjev (Čehova, Čapka in dr.). Ilustrirane so kzerije »Psihologija slovesa«, »Ljubkost ženi, kadar grede po vodotok«, »Okrasje preprostih narodov«. Zanimivo je opisan nastanek Goyerre slike »Gola Majak in pestro ilustriran članek o Beduinih, »sinovih puščav«. »Prijatelj« je uvedel tudi praktične mesečne pregledne o vsem, kar se zgodi novega v tehničnem in literarnem svetu. Za zabavo skrbje dobre smešnice, za preganjanje dolgega časa pa uganke z nagradami. Tejšteviki je priložen tudi prvi del knjige Emila Ludwigja: »Julij 14« (Sinovom v svarilo), o katerem je »Jutro« obširno pisalo v petkovih številki. »Prijatelj« etane na leto z 10 brošurami knjigami 132 Din, naroča pa se pri upravi v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 10/L.

BARVE, LAKE, FIRNEZ

in vse ostale plekarske in slikarske potrebščine — ako hočete biti res zadovoljno postrženi — kupite le v trgovini

"LUSTRA" — V. LAZNIK

Ljubljana, Gosposvetska 8 — (poleg Slamiča)
Telefon 2753

Pri večjem odjemu znaten popust.

• Našim kadicem. Monopolska uprava je sklenila izdati za XIII. ljubljanski velesojem od 3. do 12. junija posebno vrsto »Vardar« in »Drinac«, ki se bodo prodajale poleg vseh naših specialitet v sejmiki trafikah za obiskovalce velesoja. Omenjene cigarete »Vardar« in »Drinac« se bodo prodajale v škatljicah po 20 komadov po ceni, ki velja za navadne cigarete »Vardar« odnosno »Drinac«.

Gospodje! Poznate že razlino kremo »LA TOJAE? Preizkusite jo in sicer nadležno brijte vam bo postalo zabava. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo: »Chemotechna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg št. 10.

• Pogrešan dečko. Fant, 13 let star, še šolobezven, nosi skoraj nove čevlje Bata z gumijastimi podplati, običen v sivo sukno, rjavih hlačah, sportno sivo čevico, zibaloče hofe, črnih las in okroglega lica, po imenu Matija Zupantič, doma iz Guljnega vrha, občina Studenec, srz Krško, je pred 10 dnevi od svojih roditeljev neznan kam odšel. Kdor o njem ali njegovem sedanjem bivališču kaj ve, se prosí, da to nujno naznani Alojziju Kratčinu, pokovskemu mojstru v Sevnici ob Savi.

• Smrt ga je zadel iz lastnega revolverja. V selu Vinovu pri Denušu se je po nesrečnem naključju smrtno ponesrečil seljak Jakob Mrež. Ko je šel domov, mu je iz žepa padel nabasan revolver, ki se je sprožil ter je krogla moža smrtno zadel v želodec.

• Opozorjamo na današnji oglas prodaje manufakture pri tvrdki Mara Ramovš v Tavčarjev ulici št. 2, I. nadstropje v Ljubljani.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

Stanovanje

2 ali 3-sobno s kopalcino in pritliklinami

iščem za takoj

ali za junij v bližini Tabora. Pismene ponudbe na ogi. odd. »Jutra« pod »4 osebe«.

Brž opozoril sem ženko:

K Slamiču danes beživa,

saj oba jesti želiva

v smetani pljučno pečenko!

• Otroško trupelce v Kolpi. V petek popoldne so v Rečici pri Karlovcu kmetice prale perilo. Pri tej priliki je Kolpa prinesla zavoj, ki so ga perice zajele in našle v njem novorojeno dekletce. Usta je otrok imel zamašena s krpo. Oblast je odredila energično preiskavo, da izsledijo brezsrčno mater.

• Če so slabi živel, pridite na Kofce! Tedenska oskrba samo 315 do 385 Din. Podrobna pojasnila Kveder, Kofce, p. Tržič.

• Na dopustu in počitnicah čitamo Karl Maya iz Cirilove knjižnice v Mariboru.

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

• Usnje, čevljarске potrebščine, damske torbice, aktovke najbolje kvalitete po solidni ceni nudi tvrdka Franc Briavec, trgovina usnja, Ljubljana, Stari trg 13.

• Darujte podpornemu društvu stepih, Ljubljana, Pod Trancjo 2-III.

Iz Ljubliane

u. Gospod finančni direktor dr. Valjavec prihodnji teden ne bo sprejemal strank, ker bo službeno odsoten. Nadomestoval ga bo pomočnik finančnega direktorja gosp. Avgust Sedlar.

u. Seja občinske uprave. Prihodnje sredo ob 17. bo redna javna seja občinske uprave Ljubljanske. Na dnevnem redu bodo med drugim poročila: o odstupu zemljišča v Latermanovem drevedru Ljubljanskemu Sokolu, o prošnji Ljubljanske kreditne banke za parcelacijo posestva ob Tržaški cesti, o preureditvi obstoječih pristančih na Trnovskem pristanu; o izpremembi regulacijskega načrta Vodmata, o preureditvi kanalskega omrežja ob Ljubljani in o prošnjah za domovinstvo. V tajni seli pa bo občinski svet razpravljal o prošnjah za priznanje milostne pokolnine in o prošnjah za podaljšanje rodbinskih doklad.

u. Obstojo Narodnega gledališča je ogrozil. Sestanek predstavnikov vseh kulturnih organizacij bo v torek 16. t. m. ob 20. v dramskem gledališču. Dnevni red: poročilo o stanju gledališča, razgovor in predlogi za sanacijo gledališča, resolucija. Vabljene so vse organizacije. Ako katero društvo ni prejelo vabila, se je zgodila neljuba pomota in je vabljeno po tej poti. Ug. delegati se naprošajo, da zavamejo mesta v parterju. — Udruženje gledaliških igralcev.

u. Rezervni oficirji v Ljubljani se obveščajo, da je g. komandant ljubljanske vojnega okrožja naknadno odredil, da se letos pregled oficirske uniforme ne bo vršil. Vsi tozadejni pozivi za 18. t. m. so torej brezpredmetni.

u. Rdeči križ Vas prošl zimskih potrebščin za ljubljanske siromake in njih otrok. V ponedeljek popoldne med 10. in 12. pride ponje!

u. Gallusov koncert. Pevski zbor Glasbene Maticе ljubljanske priredi v petek 2. junija ob 20. zvečer v stolnici cerkveni koncert, na katerem bo izvajal izključno le Gallusove skladbe. Poleg zbora bo izvajal priznan orgelski virtuos msgr. Stanko Premrl tri glasbena dela na orglah.

u. Hubadova župa JPS priporoča včlanjenim društvom in društvnikom in pevcem, naj se po možnosti korporativno s prapori udeležijo današnjega zborovanja in sprejema NSZ. Uprava Hubadove župe NSZ.

u. Za današnji nastop ljubljanskih srednješolskih pevskih zborov je prodaja vstopnic od 9. do 10. pri blagajni v »Unicinu«. Koncert se bo pričel točno ob 10. v veliki dvorani hotela »Uniona«.

u. Višji in nižji tečajni izpit. Za dijake, ki delajo junija t. l. višji ali nižji tečajni izpit, se odpre v torek 16. t. m. pri privatni ponavljalni tečaj iz vseh predmetov. Poučevalce bodo izprašane učiteljske moči. Število tedenskih učnih ur in čas pouka po želji. Vpis in informacije v ponedeljek od 8. do 12. in 14. do 16. iz prijaznosti pri g. Marinšku, šolskem slugi na I. državni realni gimnaziji v Vegovi ulici, in g. Bombaču, šolskemu slugi na II. državni realni gimnaziji na Poljanski cesti v Ljubljani.

u. Akademike, ki žele imeti med počitnicami polovično vožnjo na železnih in tadjah, znižano pristojbino v planinskih kočah, mnogih kopališčih in avtobusih ter mnogo drugih ugodnosti, opozorjamo, da se še lahko vpišejo v Ferijalni Savez. Do 20. maja naj pošljejo po položnici, ki se dobi v portirjev loži na univerzi, 35 Din plus 10 Din kot ekvivalent (slednjega bodo oproščeni le najrevnejši). Slike za legimitacije oddajte takoj v nabiralnik v avli univerze. Odbor.

u. Zvečne fanfare, ki se bodo danes med 10. in 12. popoldne oglašale po mestu, bodo prošle, da bi vsakdo brez odlašanja v paket povezal obrabljeno zimsko obleko, obutev, perilo, posteljnino, ki jo je namenil ljubljanskim siromakom in njih otrokom ter oznanjale, da pride Rdeči križ že jutri med 10. in 12. popoldne ponje.

u. SJSU »Preporoč« priredi v soboto 20. t. m. ob 20. v prostorih Trgovskega doma akademijo z umetniškimi programom in plesom. — Preporočeni pevec! Jutri ob pol 20. bo redna pevška vaja. Pridite vsi točno!

u. Trboveljski slavčki bodo peli 24. t. m. ob 20. v veliki dvorani hotela Uniona. — Zavoljo točnosti. SPD sporoča, da se ima pravilno glasiiti nasv. g. Knafelca: Knafelc Alojzij, inspektor drž. žel. v p. in ne kot je bilo pomotoma objavljeno v večerajšnji številki.

u. Uradne ure sodišča. Za dobo od 1. junija do 31. avgusta so uradne ure pri okrožnem in sreskem sodišču v Ljubljani ob delavnikih od 7.30 do 13.30, ob nedeljah in praznikih od 9. do 11.

u. Danes »Kralj džungel« na filmskem sporedu ZKD. V Elitnem kinu Matici predvaja ZKD najnapetjši film letošnje sezone, vefilm »Kralj džungel«. Publiku, ki je videla ta film je enodušno mnenja, da prekaša do filmsko delo po krasnih posnetkih, po zanimivi in napeti vsebini znani vefilmi »Trader Horne«. Vsakdo je presenečen kajti film je prekašal vsa še tako drzna, pričakovanja. Človek med ogromnimi levi, ki ga uboga kot krotke ovce, levi in tigri v gorečem ciklusu, vse to so prizori, ki bodo ostali slahernemu človeku nepozabni. Zanimanje za film je bilo od dne do dne večje, zato ga je prevzela na svoj spored ZKD, ki ga bo predvajala še nekaj dni in to ob svojih znižanih cenah, da omožroči na ta način ogled filma najširšim plastem naroda. Današnja predstava bo ob 11.

BOLEZNI SRCA

živcev, ledvic in preosnove zdravi z izrednim uspehom zdravilišču

SLATINA - RADENCI

V pomladanski sezoni (od 15. maja do 30. junija) znižane cene: dvajsetdnevna popolna oskrba za osebo: stanovanje, prehrana, kopeli, zdravniški pregled in nadzor 1.400.— Din. Prospekti se dobijo v vseh pisarnah Putnika in pri ravnateljstvu zdravilišča Slatina-Radenci. 6253

u. Avtor-Centrala za avtorske pravice S. Bakarič naznanja s tem vsem zainteresentom, da je s 15. t. m. 1933 oddala vse pogodbe s prireditelji »Centralni« za drugi jugoslovenskih avtorjev, Ljubljana, Livada 29. Navedena zadruga prične pobirati avtorske honorarje 15. maja 1933 in se od tega dne dalje vrše vsa plačila v njene roke. Vse potrebne informacije se dobe v pisarni »Zadruga«. Avtor-Centrala S. Bakarič.

u. Iz umobolnice je pobežnil. Te dni v popoldanskih urah je pobežnil iz bolnice za duševne bolezni na Poljanskem nasipu 44 letni France Zagar, doma iz Iške vasi. Zagar je bil obleden v rjavo ponošeno obleko in pokrit s sportno čepico. Je majhne postave in okroglega obraza.

u. V lovsko kočbo bratov inž. F. Tavčarja in zdravnika dr. Igorja v Zgornji Brezovi pri Preseerju je bil izvršen te dni drzen vlom. Tat je odnesel par nizkih moških čevljev, par filcastih škornjev, dva taroka, 12 serviet, 18 ruh, 6 parov moškega perila, dve moški večerni obleki, celo zalogo posteljnine in več druge obleke ter uro budilko, barometer in aparat za brizge.

u. Opozorilo. V Vašo korist svetujemo, preglejte garderobo ter pomanjkljivo odajte Wallat Express, Gledališka 2 ali v sprejemalšču, nebotičnik — prehod — v trafik. Za mal znesek brzoklamo, kemično čistimo, renoviramo, obrnemo, moderniziramo damsko in moško garderobo. Pošiljamo iskat in dostavimo. Podeljalnom vrnemo pošteno obratno.

u. Darilo. G. Lavoslav Schwentner je daroval društvu slepih mesto cvetja na grob blagopokojne ge. Gerbičeve 100 Din. u. Dentist Ferdo Palovec Kongresni trg 14, do konca meseca ne sprejema.

FOTO-AMATERJI!

Razvijanje, kopiranje filmov in plošč kakor tudi povečevanje slik izvršujemo najboljše in po zmernih cenah.

Drogerija „ADRIA“
LJUBLJANA

Selenburgova ul

Beli zobje: Chlorodont

e— Mojski izpiti. Pred posebnimi komisijsko je došel položilo mojstrske izpite 88 kandidatov, prijavljenih pa je še okrog 30 oseb. V zadnjem času so položili mojstrski izpiti: slikar Alojzij Jagodič iz Kačjega doma pri Rogaske Slatine, mizarji Ignac Majer iz Celja, Janez Vipotnik iz Celja in Josip Grazer iz St. Ilje pri Velenju, brivca Alojzij Lenart iz Šostanja in Bogomir Laker iz Ljubnega, mesarji Ivan Gmajner iz Braslove, Avgust Halužan iz Brezna pri Humu ob Sotli, Ivan Orožim iz Celja, Alojz Kolar iz Rogaske Slatine, Anton Stern iz Rogaske Slatine, Josip Pirih iz Vitanja, Karli Žener iz Rajhenburga in Stanko Staroveški iz Podčetrčka, kjučavničarji Viktor Zohar iz Gaberja pri Celju, Franc Germačnik iz Gaberja in Alojzij Končan iz Gaberja, urar Karol Penteker iz Ptuj, klobučarji Viktor Florjan iz St. Jurija ob juž. žel., Vladimir Babošek iz Maribora in Franc Schuster iz Slovenjgradca, čevljarji Anton Markl iz Zidanega mosta, Ivan Plevnik iz Hromca pri Gjurmancu, Ivan Karadej iz Šostanja, Franc Verdušek iz Lave pri Celju in Franc Grošek s Planine ter šivilji Angela Vrečko, va iz Čreta pri Celju in Marija Kačičeva iz Laškega. Ta mesec se bodo vršili mojstrski izpiti po naslednjem redu: v torek 16. t. m. ob 14. v sredo 17. t. m. ob 14. in v četrtek 18. t. m. ob 19. za mesarje, v sredo 17. t. m. ob 19. za šivilje, v soboto 20. t. m. ob 19. za mizarje, v torek 23. t. m. ob 19. za klesarje in v sredo 24. t. m. ob 19. za kolarje.

e— Brezposelnost pojema. Pri celjski ekspozituri javne borze dela se je od 1. do 10. t. m. na novo prijavilo 97 brezposelnih (62 moških in 35 žensk), posredovanih je bilo 53 (za 26 moških in 27 žensk). Dne 10. t. m. je ostalo v evidenci 988 brezposelnih (892 moških in 96 žensk) naprtn 1075 (985 moških in 90 ženskam) dale L. t. m.

Iz Maribora

a— Novemu ravnatelju magistratnih uradov g. Rodosku so priredili mestni uslužbenici predstojni pred njegovim etanovanjem v Magdalenski ulici podoknico, pri kateri sta sodelovala pevski zbor in pa godba mestnih uslužbencev. Pred hišo se je zbralo množično občinstvo. Večer se je nato nadaljeval v restavraciji »Pri klavnicah, kjer so izrekli proste čestitke in napisnice ravnatelju mestnega vojaškega urada g. Jež, urni docent g. dr. Matko in g. Kramberger. Novi ravnatelj g. Rodoski se je v izbranih besedah zahvalil za veliko pozornost in izjavil, da hoče biti pravičen šef svojim podrejenim uslužbencem, od katerih pričakuje, da ga bodo podpirali s svojim vzornim delom v splošni blagor Maribora.

a— Ljudska univerza. Opozorjamo na lepo predavanje o našem sinem Jadranu, ki ga bo imel jutri ob 20. g. dr. J. Oblak, odvetnik iz Ljubljane. Prireditelj je skupna z Jadranom straža.

a— Ponovno opozorjamo na dopoldanski koncert v parku v proslavo materinskega dneva. Dobiček koncerta se uporabi za podporo revnih mater. Vstopnina je 1 Din, eventualna preplakala pa odbor MZD hvaležno sprejme. Predstava, ki bi se morala vršiti popoldne, se je tehničnih razlogov ne boji na prihodnjo nedeljo.

Aero klub »Naša krila« — A. S. G. Graz
L meddržavni pošto-jadralni polet
GRAZ—MARIBOR

v nedeljo 14. maja ob 15. uri na Tezmem
Vstopnina 4 Din 6277

a— Iz mariborske bolnišnice. Pes je umrla 21 letnega pasarja Leopolda Likavca iz Studencev v desno nogo in levo roko. S koso se je nevarno vrezala na desni nogi 12-letna delavka hči Matilda Korosčeva iz Zikarev pri Mariboru. S samokresom se je igral 9 letni posestnikov sin Simon Pešeri z Drešnjega vrha pri Mariboru, ki se mu je samokres nenadoma sprožil in ga je krogla zadela v bok. Pri sekantju drv se je vlekala v desno 17 letna voznikova hčerka Terezija Nemčeva s Koroske ceste. Poškodovanci so v bolnišnici.

a— Tisti promet narasča. V aprilu je prišlo na severni meji naše banovine v našo državo 9434 tujecev, in sicer 2442 Jugoslovencev, 4895 Avstrijcev, 1329 Čehoslovancev, 407 Nemcev in 360 podanikov drugemu državi. Odšlo pa je na istih izhodiščih iz naše države 8718 oseb, in sicer 3103 Jugoslovencev, 3808 Avstrijcev, 1073 Čehoslovancev, 419 Nemcev in 315 drugih tujecev. V preteklem mesecu izkazuje tranzitni promet naslednje številke: Maribor - Rakek 1228, Rakek - Maribor 880, Prevalje - Maribor 258, Maribor - Prevalje 362, Prevalje - Labud 662 in Labud - Prevalje 696 oseb, skupaj tedaj 4096.

a— Briljanti v Dravi? Polcija nadaljuje zaslijevanje vlomilca Karla Novaka, ki je pri zadnjem zaslijevanju izjavil, da je vrzel dragocena briljanta, vredna okrog 80.000 Din, v Dravo pri brodu v Melju. Ob enem z briljantoma je baje vrzel v vodo tudi svoje vlomilsko orodje. Polcija tudi njegovi trditvi zanka ne verjame in nadaljuje preiskavo.

a— Mestni avtobus bo vozil danes popoldne na Tezmo z Glavnega trga počeniš od 13. ure neprestano po potrebi, tako da bodo imeli udeleženci pristanka jadranskega letala udobno vozno zvezo z letališčem.

Zvočni kino IDEAL

Paul Hörbiger

in

Fritz Kampers

v sijajni smehopolni vojaški veseligr:

Dobra tovariša

Film, pri katerem se boste nasmejali do solz!

Danes ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

a— Za 2 Din vozni red v Cirilovih knj.

garnah.

a— Modni listi v Cirilovih knjigarnah!

Iz Škofje Loke

š— Kmečki dan bomo imeli prihodnjo nedeljo v Škofji Loki. Na sporedu bo cela vrsta gospodarskih predavanj. Ob 7. bo predavanje o izboljšanju živinoreje, ob 8. o organizaciji pospeševalne službe za živinorejo, ob 9. predavanje direktorja Higijenskega zavoda iz Ljubljane o higijeni na vasi s predvajanjem primerne filma, ob 10. o odvrčanju in zatiranju boleznim na krompirju in ob 14. o pogojih za dobičkonosno sadjarstvo. Nato pa se bodo vršile praktične vaje o oskrbi sadnega drevja in zatiranju sadnih škodljivcev. Predavanja bo v novi telovadnici škofjeloke šole, vse zanimance toplo vabimo! Kmečki dan bo pod okriljem loške živinorejske zadruge.

š— Akademija meščanskih šol. Dijaki in dijakine meščanskih šol z Jesenic, iz Trčiča in deške in dekleške šole iz Škofje Loke so priredili preteklo nedeljo v novi telovadnici škofjeloke šole veliko solarsko akademijo, ki je prav lepo uspeša. Akademijo je otvorila državna himna, nato je imel g. Karel Sovre lep nagovor in himni PRK je sledil slavnostni govor ravnatelja g. Albin Lajovic, ki je očrtal visoke smotre meščanske šole z ugotovitvijo, da tolika kulturnega napredka brez Jugoslavije nikoli ne bi dosegli. Njegovemu govoru so sledile deklamacije, dramski in rajalni nastopi, zborne deklamacije in pevske točke. Navzoči niso stediši s priznanjem.

š— Ustanovitev krajevnega odbora Jadranske straže v Škofji Loki. Škofjelokemu agilnemu poverniku JS se je posrečilo pridobiti nad 100 novih zvestih čuvarjev našega morja. Zaradi tega se bo že 20. t. m. vršil ustanovni občni zbor krajevnega odbora JS v Škofji Loki ob 20. uri v vrtni verandi gostilne »Pri Cenetu« na Glavnem trgu. Ker se bo tega ustanovnega občnega zbora udeležilo tudi številno zastopstvo uprave oblastnega in krajevnega odbora iz Ljubljane, je pričakovati, da bo dnevi red zelo zanimiv. Obiščite bo predaval o važnosti in ciljih JS tajnik g. Marjanovič. Vabimo vsa škofjeloka javnost, da se tega ustanovnega občnega zbora v čim večjem številu udeleži in da ne zaostane za drugimi kraji naše banovine.

Iz Kranja

r— Opozorjamo na naš današnji koncert koroških pevcev v Narodnem domu ob pol 20., ki obeta postati velika manifestacija za slovensko koroško narodno pesem. Za solarje se priredi ob 17. poseben koncert. Priskrbite si pravočasno vstopnice, ker je tudi iz okolice veliko povpraševanje. Društva pohvalno med seboj tekmujejo za čim lepši sprejem, zvečer pa naj nikdo ne opusti prilike, poslušati pesmi neposredno iz ust Korošcev, ki so znani kot dobri pevci. Vstopnice se bodo prodajale še eno uro pred začetkom koncerta.

r— Avtobus vozi zopet redno zvečer ob 20.30 uri iz Kranja v Ljubljano in iz Ljubljane ob 24. uri nazaj v Kranj in Trčič vsako nedeljo in praznik. — Avtopodjetje P. Gorican.

Iz Trčiča

č— Razširjenje Blejske ceste. V sredo so vendar začeli razširjati Blejsko cesto, ki se odcepi od Ljubljanske pri Rihardu Malju. Vsa dela morajo biti gotova do srede junija. Blejska cesta bo toliko razširjena, da bodo mogli na Bled tudi najširši avtobusi, ki prihajajo iz Koroške in morajo napraviti velik ovinek na državno cesto v Naklem. S tem, da bo razširjen vrst Blejske ceste se bo odprla živahna avtomobilskemu prometu najlepša cesta na Gorenjskem. Dela je prevzel trčičski zidarski mojster g. Varšek Franc, priznan strokovnjak. Največ zaslug ima naš narodni poslanec g. Lončar Ivan, ki se je leta in leta zavzemal za to razširitev.

č— Prezidava trčičskega gradu. Lastnik g. Andrej Gassner je odredil prezidavo gradu v tem, da se podstrešje prezida v stanovanjske prostore. Na podstrešju bo 7 novih sob. Grad bo s prezidavo na svoji lepoti le pridobil, ker bo vse izvedeno stilno in prvovrstno. Stavbna dela izvršuje inž. Dedek mizarstva pa g. Primožič.

č— Podvigovost mladine. Prijazen pešček jazbecar je bil po smrti svojega gospodarja g. Malja žmija, ki smo ga v Trčiču nedavno pokopali, prepeljen sam sebi in se je žalostno potikal po Trčiču. Opazili so ga neki nepridipravi, ki še komaj po sečajo osnovno šolo, in ga pobili naravnost zvernikom. Najprej so mu s trskami iztaknili živemu oču, potem so ga vrgli v vodo in s kamenjem pobili. Za tako poblastvo zaslužijo najstrožjo kazen, kar jih poznaajo šolski zakoni, kaznovani pa morajo biti tudi starši, ki ne navajajo otrok k ljubezni do živali.

č— Avtobus vozi zopet redno zvečer iz Trčiča ob 20. v Ljubljano in iz Ljubljane ob 24. uri nazaj v Kranj in Trčič, vsako nedeljo in praznik. — Avtopodjetje Pepi Gorican.

Iz Litije

l— Zaključek obrtno-nadaljevalne šole bo danes ob 11. v osnovni šoli. Ob tej priliki bo prejel 8 učenec in učencev denarne nagrade. K zaključni slavnosti vabimo tudi vse naše mojstre in druge prijatelje mladega obrtnega naraščaja.

l— K pokolju v Litiji. Poškodovani Lamberger z Brega je še vedno v ljubljanski bolnici kamor ga je odvedel dr. Ukmar. Poškodovancu pa je nudi prvo pomoč dr. Orel.

Iz Trbovelj

t— Na materinskem večeru, ki ga je priredilo KJS v četrtek v osnovni šoli na Vrhah, je predavala gđ. Manica Komarova iz Ljubljane. Predavateljica je v poljudnih izjavah očrtala požrtvovalno in nesebično ljubezen matere do otroka. Vse navzoče so ob zaključku izrazila željo, naj pride gđ. Manica čimprej spet v Trbovlje.

t— Vozni red avtobusov. Ker se s 15. majem spremeni vozni red vlakov, se isti čas spremeni tudi vozni red avtobusov in sicer bodo vozili avtobusi: iz trga Trbovlje 5.30, Vode 5.40, Trbovlje 7.50, Vode 8., Trbovlje 11.50, Vode 12., Trbovlje 14.30, Vode 14.40, Trbovlje 16.30, Vode 16.40, Trbovlje 19., Vode 19.10, Trbovlje 20. Vode 20.10.

Iz Hrastnika

h— Župniščno razglaš, da plačuje nabrane rlave hrošče, ki jih nabiralec prinese v občinsko pisarno v Hrastnik kilogram po 8 Din. To je sicer skromen, a gotov zaslužek za brezposelne.

h— Naši brezposelniki že komaj čakajo na vodovodne cevi za gradbo vodovoda v Prapetno. Od došlih cevi je odvisen začetek

dela. Zdaj je napovedano, da so bile težko pričakovane cevi odposlane 5. t. m. iz Češkoslovaške. Upati je, da vsak čas dosepejo in da se bo s tem zaposlilo vsaj nekaj naših brezposelnih.

h— Češtni odbor popravlja zdaj oporni zid ob potoku Bobnu pri stanovanjskih hišah kmetične tovarne. V načrtu ima nadalje, zravati banovinsko cesto pri Rakarjevi brivnici, kjer je hud ovinek. Zelo nevaren ovinek, kjer se je zgodilo že več nesreč, je pri Logarčkovih gostlini. Zaradi poplavi se ta ovinek ne da odstraniti, pač pa bi bilo umestno v bližini tega postaviti svarilna znamenja za dirkačje avtomobile.

h— Riziko dela. Ko sta vrtala v petek dopoldne z jamskim klavirnim rudarja Zupan in Ramsak nad seboj premogovno plast, se je nenadno utrgal velik kos premoga. Pri oboju rudarja poškodoval. Zupanu je prizadel hudo rano na glavi, Ramsaku pa na roki.

Iz Novega mesta

n— Društvo »Šola in dom« v Novem mestu ustanovljeno. V nedeljo se je vršil v osnovni šoli ustanovni občni zbor društva »Šola in dom«. Za predsednika je bil izvoljen odvetnik g. dr. Ivan Vasič, v odbor pa gg.: Ivan Kambič, Jože Jurak, Ludovik Tešar, Ivan Manjak, Kristina Oblakova, Jože Hren, Marija Prijatelj, Karel Sterbenk, Franc Zukovec in profesor Peter Prosen. Kot zastopnika šol sta bila sprejeta v odbor še g. Kržišnik Franc, upravitelj šole v St. Petru in s. Jakobina Pavlovičeva za notredansko šolo v Smihelu. Mesečna članarina je 50 par. Prihodnji roditeljski sestanek bo ob koncu tega meseca.

n— Vinska razstava v Novem mestu. Ob priliki vinarskega kongresa v Novem mestu 24. t. m. priredi podružnica Vinarskega društva v Novem mestu vinsko razstavo, na kateri bodo razstavljena vina iz novomeškega, krškega, metliškega in črnomeliškega srezu. Razstava ima namen, da pokaže gostilničarjem in vinskih trgovcem dobro kvaliteto dolenskih in jelokajinskih vin, ki so čisto zastopljena. Otvoritev razstave bo na praznik 25. t. m. ob 11. v salonu restavracije g. Windischerja ml. Razstava bo odprta do 19. ure.

n— Nevaren padec kolesarja. V četrtek Alojzij, 20 letni posestnik sin, doma iz St. Jošta, se je v nedeljo pešal s kolesom v Dolž k masi. Ko se je vračal domov, mu je odpevala na nekem strmem klancu zavora. Ker mu je prav v tem času prihajal nasproti neki voz, je kolar krenil v stran kar je postalo zanj usodno. Vržen s kolesa je priletel ob neki kamen, s zlomil levo ključnico in dobil pretrg možganov. S smrtonosnimi poškodbami je bil prinesen na dom, odkoder je bil pripeljan v bolnišnico usmiljenih bratov. Najhujše ne bo okrevaj.

n— Huda nezgoda pri podiranju drevja. Tršina Anton, 30 let stari posestnik z Telč pri Škofljani, je podiral v gozdu drevje in ga nako deblo prkopalo pod seboj. Ponorečenec je bil z zlomljeno levo nogo pripeljan v bolnišnico.

n— Nemila usoda mladega cigana. Cigan Valentin Brajčič, ki šteje 22 pomlad, se je zavzel v Kačji ridi za mater, ki je bila večkrat tepena od drugega moža. Te dni jo je zopet branil, a je našel na odpor pri odvornem sinu Matiji Brajčiču, ki je Valentin usel s sekuro v levo ramo. Hudo ranjenega cigana so orožniki le s težavo spravili v bolnišnico usmiljenih bratov, storika pa zaprl. Valentin Brajčič je svet nered v bolnišnico samo zaradi tega, ker je vedel, da mu bodo v zavodu postrigli lase.

n— Namesto cvetja na grob pokojnega sodnika g. Viktora Kobeta so derovali odvetniki gg. dr. Globevnik, dr. Vasič, dr. Gros, dr. Trošt in Bučar podružnici KJS 350 Din.

n— Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 15., 18.15 in 20.30 sijajo komedijo v zvočnem filmu: »Nočem več skrbic. V predigri zvočni tednik.

Iz Laškega

l— Dobrodelno žensko društvo »Blago srce« je imelo 5 t. m. občni zbor. Iz poročila agilnih glavnih društvenih funkcionar in obilne udeležbe članice je razvidna živahna delavnost in vztrajnost društva, ki se je v tem kritičnem času posebno zavzelo za otroke brezposelnih rudarjev in delavcev. Prestrežilo je 34 solarjem brezplačno kosilo pri raznih laških družinah, ki za služijo vse priznanje za svojo dobrotočnost. Pred božičem je bilo odarovanih 127 siromanih otrok z obleko ali obuvalom in več občinskih ubožcev s skupno vsoto blizu 10 tisoč dinarjev. Celoletni dohodki v društveni blagajni (okrog 13.000 Din) so se zbrali razen s članarino s čajanko, razpečanjem cvetlic in oljk in po izrednih darovalcih: banska uprava 1500 Din, TPD

Danes ob 3., 5., 7. in 9.10. uri

senzacionalni film

o ljubavni aferi Habsburžana, nadvojvode Salvatorja, pretendenta na bolgarski kraljevski prestol. Roman Johana Ortha, ki je tajinstveno izginil iz svetovne pozornosti

Škandal na bivšem avstrijskem dvoru

Igralci:

Karl Ludwig Diehl: Johan Orth
Paul Otto: cesar Franc Jožef I.
Paul Wegener: ruski poslanik
Paul Hörbiger, Gretl Theimer

Dopolnilo: najnovejši Foxov zvočni tednik.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

S svoje odpornostjo čela in neporušljivim profilom

GUMA BALON

ENGLEBERT

popolnoma iz čiste gume vam zagotovi več komoditet in sigurnosti.

ENGLEBERT PODRUŽNICA LJUBLJANA

TELEFON 30—01.

TAVČARJEVA ULICA 1.

250 Din. g. Fischer 300 Din in županstvo Sv. Krištof 200 Din namesto venca umrle. m sreskemu načelniku g. Pinkavi, inž. Kloc 100 Din dr. Flego 100 Din in županstvo Marija Gradec 100 Din. Vsem prisrčno hvala! Društvo je priredilo tudi predavanje profesorja Vardjana o novodobno urejenem vrtu in cvetličarstvu in pravilni dan za otroke. Pri volitvah je bil soglasno sprejet lamski odbor s predsednikom Stegenškovo in se je izpopolnil še z odbornicami: dr. Kosjčev, inž. Učičev, Jeršeto, Herlahovo in Zidanškovo. Društvo ima 157 članic. Danes v nelejo priredi društvo proslavo materinskega dne v kinematografski dvorani.

Iz Ptuj

l— Strel v pleča. Posestnik Jeronovič in Klaneček iz Trčiča sta si že dale časa v laseh zaradi neklih posestnih sporov. Te dni proti večeru se je Klaneček pojavil pred hišo Jeronovičev, potokel na oknih škrič in ustrelil s samokresom v sobo K sreči ni nikogar zadel. Da Jeronovič prepreči nadaljnje izzivanje, je odšel pred hišo in vrzel Klanečka po tleh in ga pretepel, ker je tudi proti njemu streljal. Ko pa je odhajal nazaj v hišo, je Klaneček oddal proti njemu še en strel, ki je Jeronoviča zadel v

desna pleča. Poškodba ni huda. Zadeva se bo razčistila pred sodiščem.

j— Poljsnjena tatvina fotografskega aparata. Pred dnevi je policija izsledila pri nekem G. F. fotografski aparat znanke »Certifika«, za katerega je G. F. trdil, da ga je kupil v Celju pri neki veletrgovki. Policija iz Celja pa je obvestila tukajšnjo policijo, da je bil aparat ukraden sedmoletcu Vilibaldu Horvatu na progi Zagreb—Celje. Za G. F. je izdana tiralca.

j— Pregled živine, opreme in koles bo 20. junija in ne 1., kakor je bilo prvotno odrejeno.

Iz Ljutomer

lj— Nezgoda starčka. Čevljar Franc Lips iz Murske Sobotre je posetil znanca v ljutomerski okolici. Ko se je vračal, je zaprosil nekega voznika, da bi smel prisesti na voz. Zlezel je na zadnji konec voza. Nenadno pa je voznik pogljal konje in presenečeni Lips je padel na cesto tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo nad gležnjem. Prepeljal so ga v murskosoboško bolnišnico.

lj— Preselitev tiskarne. Tiskarna »Panonija«, ki je nekaj let obratovala v hiši g. Stermana na Glavnem trgu, se je preselila v Gornjo Radgno.

Iz življenja na deželi

BLED. Sokol je priredil v nedeljo izvrstno uspešno akademijo, pri kateri so nastopili vsi oddelki s tamburami in pevskim zborom. Posebno sta ugajala ljubek nastop ženske dece s punčkami in pa telovadni ples, ki so ga izvajali člani in članice. V hotelih je nastanjeno že precej letovščarjev, katerih število narašča od dne do dne. Dan z dnem prihajajo na Bled tudi razne izletniške skupine. Vse kaže, da bo letošnja sezona kljub vsem težavam zadovoljila Blejce.

DRUŽINSKA VAS. Tu je preženoval na Florjanovo nedeljo svoj 88. rojstni dan ugledni in po vsej Dolenski znani naprednjak, veleposetnik in gostilničar g. Zorko Florjan. Častitljivi starček, ki uživa večer življenja v zaslužnem miru, je kljub visoki letom še prav čil in vedrega duha. Že kot 24-letni gospodar ni posvečal pozornosti samo domu, temveč tudi občinski upravi, kateri je načeloval 11 let. S svojo preudarnostjo je kot župan občini »Beli cerkev« mnogo koristil. Za časa njegovega županovanja se je v občini marsikaj izboljšalo in preurenilo. Med drugim se je zgradila sedanja lepa cesta, ki drži iz Koroške skozi Družinsko vas in smarjske Toplice in ki je zdaj ena izmed najpomembnejših. G. Zorko je bil dvakrat poročen. Prvič se je poročil z 32 letom, a zakon je ostal brez otrok. Po smrti prve žene se je drugič poročil l. 1905., ko mu je bilo že 60 let. Iz tega zakona se mu je rodilo 9 otrok, od katerih je najmlajši star 12 let, najstarejši sin Cvetko, ki zdaj vodi veliko očetovo poslovanje, pa 27 let. Jubilantu želimo še mnogo let!

SV. DUH NA STARI GORI. Gozdovi so spet ozeleneli. Travniki in polja so gladko počesani in vsi vinorodni vrtovi so odeti v živo, svatovsko obleko. Sokolske čete v našem obmejnem ozemlju vrše svojo nalogo v polni meri. Pred nedavnim je Sokol pri Mali Nedelji uprizoril ljudsko igro »Razbojnik Guzaj«. Z ljubljeno in toplo je režiser br. Čeh prikazal delo na odr. Markanten in najprepričevalnejši lik je podal br. Preac v vlogi Guzaja. — Sokolska četa pri Sv. Juriju nad Ščavnico je uprizorila dramo »Užitkarji«. Režiser je posamezne slike dobro in učinkovito izdelal. Sijajen tip je postavil na oder učitelj Korošak v vlogi starega užitkarja. — Dne 21. maja se bo vršil obvezni okrožni pešizlet mурopoljskega Sokola k Sv. Duhu. — Dne 7. t. m. se je vršila v Gornji Radgno letna skupščina sreske organizacije JRKD za ljutomerski srez. Sokolski prostori so bili nabito polni zborovalcev. Prisostvovali je ves odbor sreske eksekutive z narodnim poslancem g. Zemljičem. Banovinski svetnik g. Skuhala je orisal delo sreske organizacije v preteklem letu in obilno poročal o banovinskem proračunu. Narodni poslanec g. Jakob Zemljič je očrtal razvoj stranske organizacije v državi in v stvarnih izjavah podal sliko odgovornega dela v Narodni skupščini. Podpredsednik sreske organizacije g. Lukatič je ob burnem pritjevanju vseh zborovalcev izrekel ostro obsodbo onih, ki izkušajo rušiti osnove naše domovne. Marljivemu tajniku sreske organizacije g. Lubeju, ki je bil premeščen v Ljubljano, je izrekla skupščina toplo priznanje za vztrajno in požrtvovalno delo. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika banovinskega svetnika g. Fran Skuhala, za tajnika g. Avgust Likasič. — Dne 21. t. m. bo po rani maši zborovanje krajevnega organizacije JRKD pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kjer bodo govorili senator g. dr. Ploj, poslanec g. Zemljič in sreski tajnik g. Lukatič. Iste dne popoldne bo javen shod v Apačah. — Dne 11. junija bo širši zaupniški sešalek sreske organizacije, kjer bo poročal eden naših ministrov.

SMARTNO OB PAKI. Preteklo nedeljo so nam naši malčki iz ljudske šole napravili prav lepo presenečenje. Nastopili so pod vodstvom domačega učitelja g. Hudalesa in nam odpeli 21 pesmic. Menda ne bi našel

razvajanega poslušalca, ki ga ne bi oduševila skromna, a tako uspešna nastop naših otlačkov. Kdo jih ne bi hvallil? Skoro sama kanečka deca od 8 do 13 let nam je na vasi nudila užitek, ki si ga meščani prav redko lahko privoščijo. Čista intonacija, čista izgovorjava in 54 svežih dečjih glasov je navdušilo celo one, ki so prireditelji pričakovali z nezaupanjem. Gospod Oskar Hudales nam je pokazal, koliko lepote leži zakopane v grlih naše dece in kaj zmogo pridno, spretno vodstvo. Spored je bil zelo dobro sestavljen. Začeli so z »Aljaževim Triglavom«, kjer so nam imponirali zlasti naši dečki, romali so preko težjih in težjih, večji del narodnih in Pregljevih obdelavi in končali prvi del koncerta z Adamičevimi »Uspavankami«, ki nam jo je naša mala Berta morala dvakrat ponoviti. V drugem delu pa se nam je predstavil naš domačin, Franc Klanečnik mlajši. Ne kot pevovodja in bariton, ki ju oboje poznamo, temveč kot skladatelj. Mladinski je pel v drugem delu izključno njegove pesmice. Po aplavzu bi človek sodil, da je ta drugi del bolj uspeh od prvega. Mogoče je, da so pri tem aplavzu precej sodelovale simpatije do domačina, doli se naše kmečko uho ne da podkupiti, vendar pa priznamo, da bi se samo poškodnemu kritiku bilo težko odločiti, kateri del koncerta je bolj uspeh. Klanečnikove pesmice so srčkane, občutne. Klanečnik ne skuša pridobiti poslušalca z vnanjimi efekti, osvoji ga z ljubeznijo in priklapljivostjo svojih pesmic. In kako zna biti originalen in poreden! To nam pove najbolje njegov »Končiček«. Klanečnik ne dvomno talent in škoda bi bilo, če bi na vasi zasopal. Krasno delo je nedvomno pesem: »Samo to noč«. — Prireditelj je nad vse uspeša. Obisk je bil dober. G. Hudales nam je pokazal, kaj se doseže s temeljitim vztrajnim delom. g. Klanečnik nam je odkril samega sebe. A naši malčki? Dali so vse in povrh dva čedna šopka Hudalesu in Klanečniku. Saj eta ju zaslužila. Nad vse žalostno dejstvo pa je, da je prireditelj naša razmeroma malo odziva pri naših tako imenovanih boljših krogih. Zato so bili tembolj zastopani kmetje z družinami in ni jim bilo žal. Menda bo naša gospoda šla na koncert domačih pevcev, kadar bodo tuji razbojniki, da naša deca res zna peti. Dokler pa bomo to trdili stari Pačani, gospode ne bomo videli. Stara pesem!

STORE. Storska savezna strelska družina na nazznanja vsem ljubiteljem strelskega sporta, da se vrši v nedeljo 14. maja ob 14. v gostilni gospe Klunove, Lipa št. 20. (po prej Franzl) slavnostna dekoracija petih najboljših strelcev, in sicer ob vsakem vremenu. Strelska družina vabi k čim večjemu obisku.

VISNJA GORA. Ena izmed izlivk višnjegorskega vodovoda je mokra samo tedaj, kadar dežuje. Vode ne daje že več mesecev. Stoji pa sredi mesta ob glavni cesti, kakor da je postavljena tam le za parado. Ljudje, katerim bi bila sicer ta izlivka lahko v korist zavarila, pa »ljub temu ostane vse pri starem. Občina čuje na vse pritožbe le en odgovor, da ni za popravilo na razpolago potrebne gotovine.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Telefon 2730

Danes v nedeljo ob 3., 4.5., 6., 7.5.

Danes igra v Ljubljani BSK

Nadaljevanje ligaških tekmovalj — Sedmo kolo v Ljubljani, Zagrebu, Osijeku in Beogradu — V Ljubljani BSK proti Primorju na igrišču Primorja ob 16.30, predtekma ob 15. uri

BSK

Glaser—Tošič, Radivojevič—Aršeničević, Stevović, Djordjevič—Tirnanič, Marjanović —Moša, Marjanović N., Vujadinović, Glišović.

V tej postavi bodo plavi predvidoma nastopili. V moštvi imajo večino reprezentativci, ki so v zadnjih časih z menjajočo srečo nastopali za barve Jugoslavije. Za njih in proti njim je bilo preložitno tiskarskega črnila, od najlaskavejših pohval do malo laskavih priznanj so morali prebiti vsi skalo naše strokovne kritike.

Danes jih bomo gledali na delu in si bomo ustvarili svojo sodbo. Toda tudi v tej stvari velja ona stara »...summus ferunt fulmina montes«, če bi bil BSK manjvredno provincialno moštvo, ga ne bi tako in toliko vlačili po zobeh.

Počasi se zgornjajo v Ljubljano tudi vrhovi jugoslovenskega nogometa. Zaenkrat ima Ljubljana samo ta dobiček od nacionalne lige. BSK spada brez dvoma v jugoslovensko ekstra klaso, je torej za Ljubljano prvovrstna sportna atrakcija.

PRIMORJE

Starac—Svetic, Hasel—Zemljak, Sočan, Pišek II.—Jug I., Slapar, Jež, Senica, Uršič. Črno-beli so deloma handicapirani. Nekaj igrarcev je povsem iz forme in treninga, dva sta bolna. Kljub temu je današnja postava dovolj kompletna, da s primerno poztvovalnostjo in elanom retušira svoj nedavni malo slaven nastop v Zagrebu. V glavnem je to postava, ki se je s tolikim uspehom vrnila iz Sarajeva, kjer si je priborila svojo prvo zmago.

Kakor sicer nade našega moštva niso preročane, tudi ni vzroka za malodušje. Pomnimo, črno-beli so do sedaj odigrali doma dve tekmi in ostali v obeh vsaj neporaženi! Zakaj ne bi ostali še v tretje?

V prihodnjih tednih pridejo še drugi ligasi v Ljubljano. Naše sportno občinstvo je v zadnjih tednih pogrešalo prave »zaopolitve«, sedaj se mu nudi lepa prilika, da zamujene nadoknadi.

Današnja tekma sodi g. Podupski iz Zagreba.

SK Ilirija : SK Ptuj

Na igrišču Ilirije nastopi danes dopoldne ob 11.15 v prvenstveni tekmi proti našemu hazenškemu prvaku Iliriji simpatična družina Ptuj, ki zavzema v prvenstveni tabeli trenutno četrto mesto z enakim številom točk kakor Afena, ki zavzema tretje mesto. Tekma obeta zanimivo in dobro igro, ker razpolaga Ptuj večinoma s starejšimi, rutiniranimi igralniki, ki znajo biti nevarni tudi močnim družinam, kar so dokazale nedavno v tekmi proti družini ČSK, katero so porazile na njenem lastnem terenu. Ilirija bo poslala v boj prilično isto družino, s katero je preteklo nedeljo sigurno in visoko porazila jeseniško Bratstvo. Brez dvoma so v tej igri vsi izgleli na zmago na strani Ilirije, saj igra na lastnem terenu in pred domačo publiko, vendar pa presenečenja niso izključena. Z eventualno zmago si bo Ilirija močno utrdila svojo pozicijo na čelu prvenstvene tabele, kamor se je dvignila z nedeljsko zmago nad Bratstvom. Vstopnine ni.

Teniški turnir Rapid : Ilirija

Danes ob 9. zjutraj

Zanimanje za prvo letošnje srečanje med mariborskimi Rapidom in Ilirijo je v tehniških krogih veliko. Prvo kolo državnega prvenstva moštev bo vseskozi zanimivo. Ilirija z damami ne nastopi, ker Ravniharjeva ne pride iz Zagreba. Turnir se bo tedaj predvidoma končal v dopoldanskih urah. Začetek bo točno ob 9. uri. Za Ilirijo nastopi pet igralcev: Truden, Šivic, Dacar, Branko in Treo. Vsi ti nastopijo v singlu, v dvojbi pa para Truden-Šivic in Dacar-Branko. Ponovno opozarjamo, da za turnir ni nobene vstopnine.

Službeno iz LNP

(iz seje u. o. 10. t. m.)

Prisotni gg.: Ribaf, Stanko, Kuret, Novak, Pevalšek, Logar, inž. Kuljič, Jugovec, Dorčec, Malovrh, Vospersnik, Friedl.

Po sklepu u. o. JNS 2. t. m. so sprejeti v članstvo JNS: Svoboda iz Zaloge in Sloga iz Radnje pri Sevnici. Po sklepu iste seje u. o. JNS imajo v primeru fuzije dveh klubov igrači kluba, ki je prenehal obstajati, pravo nastopa po § 3. o. pr. JNS oni dan, na kateri dan so dolgi pravico nastopa za ukinjeni klub. Igralca, ki pride od inozemskega saveza, se ne sme verificirati prej, dokler se preko JNS ne dobi odpuščanje prejšnjega saveza oziroma izjave, da prejšnji savez ni v dolžnem roku odgovoril.

V bodoče se bo brez razprave zavržalo vse proteste proti verificaciji tekem, ki bodo utemeljeni z nepravilnostjo igrišč ali nomeno naprav na igrišču, ker je proteste zaradi nepravilnosti igrišč prijavitelj sodnik pred tekmo (§ 20 pravilnika). Opozarjamo vse klube, da posvečajo ureditvi igrišč največjo pažnjo in da se pred prvenstveno tekmo vedno prepričajo, da so vse naprave točno v redu po predpisih JNS.

SK Iliriji se zabranj izveba nadaljnjih tekem za juniorski pokal, ker teh tekem ni prijavila LNP, propozicije pa, v kolikor jih je LNP zagnala, iz časopisnih objav, ne odgovarjajo predpisom JNS. Vsem klubom JNS se zato zabranj nastop. Juniorske tekme bo poudarjeval edino le, ako bodo odgovarjale pravilom in pravilnikom JNS. S 14. dnevnega zabranj igre do inkl. 28. t. m. se kaznuje TSK Zadruga, ker je nastopila v javni tekmi z neverificiranim igralci. Podatki SK Elana in Svobode, Vič, se pošljejo JNS. SK Domžale se poziva, da ob prihodnje seje javi, zakaj je nastopil v prvenstveni tekmi proti SK Disku z neverificiranim igralcem Bitencem Francem. — Igrišče SK Bratstva, Jesenice, se verificira pod pogojem, da odstrani nedostatke, katere spomni u. o. pismeno.

Vzamejo se na znanje demisije dr. Tavčarja Staneta in Vilka Berdajsa. Na konferenco podsavezov pri JNS, ki bo 21. t. m., se določi kot delegat g. Kuret.

Propagadni table-tenis turnir v Kranju. Danes ob 9. dopoldne se odigra propagadni table-tenis turnir v telovadnici Narodnega doma v Kranju. Igralo bo moštvo SK Korotana proti štirim najboljšim ljubljanskim igrarjem, in to v singlu ter dvojbi. V ekipi Ljubljane igrajo po dva igralca Ilirije in Hermesa, in to v postavi Nemeč Lajoš (Hermes), Weissbacher (Ilirija), Horvat (Hermes) in Djinovski (Ilirija). Atrakcija za Kranj bo vsekakor nastop obeh internacionalcev Nemeč in Weissbacherja. Tako se bo nudila prilika vsem prijateljem tega sporta, da bodo lahko videli pravo mojstrsko igranje, posebno v igri med Weissbacherjem in Nemečem. Zato danes vsi v Narodni dom.

Konjske dirke ob binkoštnih praznikih. Letošnji jugoslovenski kasaški derby obeta biti prvovrstna prireditev. Vršil se bo v Ljubljani in lahko rečemo, da je odziv na propozicije, katere so se pred tednom razposlale, zelo razveselje. Polagamo važnost na to, da informiramo občinstvo, da se mu bo nudila v Ljubljani na vojaškem vežališču 4. in 5. junija zanimiva sportna prireditev. Ker znašajo nagrade 50.000 Din, pričakujemo udeležbe tudi iz Zagreba, Beograda in celo iz inozemstva.

SK Celje : SK Laško. Danes ob 16.30 bo na igrišču pri »Skalni kleti« prvenstvena nogometna tekma med prvakom celjskega okrožja Celjem in Laškim. Moštvo Celja, ki je v dobri formi, bo moralo upoštevati, da ima v Laškem resnega in poztvovalnega nasprotnika, ki je od lani znatno napredoval. Ob 15. bo ob ugodnem vremenu predtekma med rezervo Atletikov in SK Storami.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Prvo moštvo mora biti danes ob 13.30 v garderobi. Postava na klubovi deski pod tribuno. Razen pozvanih rediteljev morajo še priti ob 13.30 gg. Batič, Lovrač, Saje Marjan. Ob 15.45 mora biti ligino moštvo v garderobi. Občni zbor sekcije bo jutri ob 20.30 v gostilni Činkole. — Gg. Bončar Stane, Košmrl Jože in Derenda Lado se pozivajo, da še danes v izogib posledicam vrnejo opremo ali ob 9.—10. pri g. Stanku v Delavski zbornici, oziroma ob 14.—15. na igrišču v garderobi.

SK Ilirija (table-tenis). Treningi se vršijo od ponedeljka naprej v unioniski zeleni dvorani vsak dan ob 14. do 18. Istotam se sprejemajo novi člani. (Hazenka sekcija). Za današnji prvenstveno tekmo naj bodo točno ob 10.45 na igrišču Ruša, Ela, Omanova, Darinka, Vida, Valči, Ruplova, Joža, Ivica in Reni. Točna postava se določi na igrišču. Opomo je prinesiti seboj.

TSK Sloven. Danes ob 8. morajo biti na igrišču Ilirije: Bunc, Šavs, Sorn, Eržen, Poljšak, Uhan, Bögel, Smrekar, Dejak, Ceglar, Rozman, Jeranič, Lipovšek I., Thuma, Grile in Schlegel. Igrajo trening tekmo proti Zadrugi. Od gospodarja preskrbita opremo Bunc in Poljšak. Pri slabem vremenu se tekma ne bo vršila.

SK Grafika. Ob 9. naj bodo pri Beliču: Trpin, Mekina, Anzele, Ustnik, Strohmajer, Bežan, Stupica, Potrat, Katanič, Verčnik, Burč, Kmetič, Pipan, Gantar. Rediteljsko službo na igrišču Hermesa imajo: Ploh, Kesler, Polžar, Indof, blagajno vodita Metlar in Fernich.

SK Jadran. Ob 9.30 morajo biti na igrišču Hermesa: Logar, Brear, Oven F., Kosmač, Pepi, Lipovšek, Feliks, Prezel, Dolle, Oven R., Macarol, Joža Kočjan, Oven A., Klier, Goli, Roman, Burger, Bežalj, Kotar.

SK Slavija. Danes ob 8.30 morajo biti na igrišču Ilirije Ciko, Sine, Miha, Musil, Verbnik, Reporočnik, Slavec, Rozman I. in II., Edy, Rudi, Majdič II. Seboj je prinesiti starostna izkazila.

SK Elan iz Novega mesta je gostoval v nedeljo v Litiji in po lepi in močni igri zmagal s 5:1. Domače moštvo je v začetku nudilo velik odpor ter tudi zabilo edini gol, vendar pa so počasi začeli prevladovati gostje s kombinacijsko igro, s katero so je lahko dosegli gornji rezultat. Pri gostih je bila najboljša srednja linija. Sodil je objektivno inž. Medic. Občinstva je bilo za litijske razmere izredno veliko.

Trening SKP proti železničarju v Mariboru bo v nedeljo ob 14. na sportnem igrišču. Hazena pa bo ta dan gostovala v Ljubljani proti Iliriji v prvenstveni tekmi. Zlatar Igler iz Maribora je daroval sportnemu klubu srebrno statuo, za katero bodo tekmovalci igralci iz mesta in Beogra. Razen tega je obljubil še več primerov daril za mlajše sportnike v lahkotletiki.

Ne pozabite, kako ste trpeli in hiral pozni! Pazite na bodočnosti!

Radjoemancipacijsko termalno kopališče DOLENJSKE TOPLICE

Vam sigurno ozdravi revmatizem, išijas, zenske bolezni, arteriosklerozo, starostno oslabelost itd. Vse kopališke naprave so izključno na izvirkih in se polnijo z lastnim pritiskom brez vodovodnih cevi in črpalk. Zaradi tega je neokrnjeno bogastvo emanacije in oglikove kisline. V kopališkem domu so kopeli in sobe pod eno streho. Zaradi tega je stalna zdravilna inhalacija emanacije v vseh sobah in izredno ugodnost pri kurti, zlasti pri slabem vremenu. Pošta, brzojav, telefon. Postaja Strazha—Toplice. Zahtevajte brezplačne prospekte! Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 179

Hubertus

terpentinovo milo

Iz slovenskega kulturnega življenja v Beogradu

r. — Beograd, 9. maja. Preteklo soboto, na pravoslavni Gjurjevdan, je Prosvetno društvo iz Krunske ulice uprizorilo v dvorani Čehoslovaškega doma Schönthanovo burko »Ugrabljene Sabinke«, ki je, sodeč po obilnem smehu občinstva, ki je neprestano spremljal razvoj dogodkov na odru, dosegla kar najboljši uspeh, ki ga more doseči taka zabavna stvar. Igro je režiral g. Terčič, ki ji je obenem tudi postavil na oder izborni zadetega raztresenega »profesorja«, ponižnega spoštovalca ženske copate. Enako je bil vsega priznanja vreden tudi ravnatelj »smire«, g. Bratuš. Oba sta pa imela v hišni ge. Pojetove v vsakem pogledu kar najboljšo pomočnico. Obilnost profesorjevo soprogo je gđ. Jernejčičeva podala v splošnem dobro, le tupatam je nekoliko popuščala; Pavlo, profesorjevo hčerko pa gđ. Cenerjeva, katero smo sedaj menda prvič videli na odru, pa obeta prav dober razvoj. Dr. Novaku se je besedilo tupatam nekoliko ustavljalo, kar je motilo drugače gladki potek igre. Njegovi ženi Marijani bi bilo želeli na odru več resničnega življenja. Brumen je bil zelo suhoparen in njegovi nastopi, ki bi morali s svojimi ponavljanji vzbujati viharje smeha, so ostali skoraj brez učinka. Njegov sin, začasni gledališki igralec »Zvezdane«, pa ni znal uloge niti v besedilu niti v kretanjah. Malo ulogiško školskega sluga je dobro podal g. Molek.

Občinstva je bilo precej pičlo število. Prirejevalce društvo pač ni računalo z gjurjevdanskim urankom, ki je zvalil gotovo tudi mnogo Slovencev v Topčider in Košutnjak. Po prebedeni noči pa je potem bilo treba počitka in je tako pri predstavi ostalo precej prostorov praznih. V ostalem pa so sedaj večeri že tako prijetni, da se marsikdo rajši nekoliko izpreždi, kakor pa sedi v zaprti dvorani. Za gledališke predstave prihajajo pač sedaj neugodni časi.

Kakor čujemo, pripravlja društvo »Cankarje« tudi še predstavo in sicer »Pri bellem konjčiku«.

V zadnjem času je ravno društvo »Cankarje« sprožilo vprašanje, o katerem se je tupatam tudi že namigavalo v »Jutrovi« beograjskih dopisih, namreč vprašanje združbe vseh beograjskih slovenskih kulturnih in prosvetnih društev. »Cankarje« so pri tej zamisli gotovo vodili najboljši nameni, da bi se tako združile vse naše moči in bi se z njimi dalo vse kaj boljšega, vse dovršenjake dosežati na vseh poljih našega kulturnega in prosvetnega udeleževanja, kakor se je moglo doslej, ko so bile in so vse te naše moči razcepljene na pet, šest družin. Oglasil se je nato v »Slovenec« neki B. V., ki priznava »Cankarjeve« dobre namene, ali meni, da tu prihajajo v poštev samo tri naša društva: »Cankarje«, »Edinost« in »Prosvetno društvo«, ki so dejanski kulturna in prosvetna društva v pravem pomenu te oznake, dočim je »Zvezdane« služkinje izključno stanovska organizacija, »Triglava« le družabni klub, »Istra-Trost-Gorica« pa emigrantska organizacija. Za prva tri društva pa meni, da bi bilo bolje, da ostanje ločena, ker medsebojno zdravo tekmovanje le priganja k delu in izpopolnjevanju. Je pa za razširjenje kompetence zo obstoječega meddruštvenega sveta, ki naj bi skrbel za prirejanje skupnih nastopov in bi se lotil tudi zelo važnega skupnega vprašanja, socialne akcije, ustanovitve humanitarne društva na široki podlagi, ustanovitve kake gospodarske institucije, česar posamezno društvo ne zmore.

Priznati je treba, da je tudi v teh besedah mnogo resnice, kakor je tudi resnica, da bi se združenje, pa naj bi se tudi sedaj takoj sklenilo, ne dala izvesti kar čez noč, temveč bi bilo treba precejšnjega pripravljalnega dela. Mogoče in tudi verjetno pa je, da vsaj sedaj še ne pride do takega sklepa, kar naj bi pa ne bil vzrok, da bi se misel združenja popolnoma opustila. Vpravi v skupnih nastopih, pa naj so gledališki, pevski ali kakršnikoli, ki naj bi bili v kompetenci meddruštvenega sveta, naj bi se ohranila misel združenja. In takih skupnih nastopov naj bi bilo kar največ, pri čemer naj bi nam bil glavni smoter ona gospodarska institucija, ki nam je najbolj potrebna, da postanejo neodvisni od tistih, pri katerih moramo sedaj iskati za drag denar prostore za naša društva in naše prireditve, naš — društveni, narodni dom, kjer naj bi bilo prostora za vsa sedanja naša društva in, če pride do združenja, za vse odseke našega bodočega enotnega društva, od strogo kulturnega in prosvetnega do gledališkega, pevškega, zabavnega, socialnega, občepodpornega, emigrantskega, poselsko-stanovskega, hranilnega itd.

Stvar zahteva dobrega, tehtnega, vsestranskega preudarka. Prenagljenje bi moglo le škodovati. Po tako doseženem sklepu, pa naj je kakršnikoli, pa na delo! Smotnam ostane v vsakem primeru eden in isti: pod lašno streho!

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Za Binkošti na naš Jadran! Letošnji izlet na Hvar in Vis bo najlepši in najcenejši

Priprave za tradicionalni izlet Jadranske straže v Split — Komizo — Vis — Biševo — Hvar so v polnem teku. Vsak dan se prijavljajo novi udeleženci. Saj pa tudi bo letošnji izlet eden najlepših, ker bodo izletniki imeli priliko videti krasne otoke Brač, Hvar, Vis, ki so po svoji legi in romantiki sploh najlepši otoki srednje Dalmacije. Zaradi blagega podnebja so vsako leto obiskani po številnih tujcih, ki iz daljnih krajev pridejo uživati lepote našega Jadrana.

Iz Splita proti Braču se odpira krasna slika, ki se ne da opisati z nekaj besedami. Z ene strani se gubi v sinjino silhueta krasnega Marjana in Dioklecijanove palače v Splitu, proti zahodu tako rekoč moli iz morja monumentalni zvoni stolne cerkve v Trogiru, pod planino Kozjakom pa

svoje izdelke po vsej Evropi. V bližini Komize opazite majhen otok, to je Biševo. Na njem je znamenita »modra jama«, vredna obudovanja. Lepote modre jame je nemogoče opisati, treba jo je videti in šele tedaj ostrmiš, kaj vse je ustvarila narava. Kdor ni videl modre jame, si tudi ne more predstavljati njene lepote. O modri jami se je mnogo pisalo, a še noben pisatelj ni postal jasne slike njenih čarov. Naši izletniki se bodo vozili do modre jame z močnimi čolnom, potem pa okoli otoka, da se naučijo krasne viške okolice.

O otoku Hvaru ni treba mnogo pisati, ker je znan po vsem svetu kot ena najlepših točk srednje Dalmacije. Tisti, ki mu je dal ime »jugoslovenska Madeira«, se ni zmočil, ker je res Hvar otok, ki ne pozna ne vročine, ne mraza, ne burje, ne juga. Zato vsako leto vrviijo na njem tujci, da se naučijo njegovega blagega podnebja. Tudi Hvar so ustanovili grški kolonisti. Bil je poleg Visa važna trgovska luka, v katero so zahajale vse trgovske ladje tedaj veli-

se vrstijo krasne kaštelanske hiše, vile in gozdovi ter nepregledni vrtovi vinskih trt. Čim se parnik odmika iz splitske luke proti Braču tem jamejšja je slika sosednih otokov Šolta in Čiova. Z vzhodne strani pa se vidi omiška riviera s planino Mosorjem, ki se gubi v megli omiških tovarn. Otok Šolta je znan zaradi svojih rožičev in oljk. Vazna je to postojanka za ribiče, ki tod okrog lovijo najboljša ribe.

Otok Brač, po velikosti eden največjih, ima krasne romantične kraje, ki se vrstijo drug za drugim, posebno znamenit pa je Sutivan, zelo obiskano letovišče. Sledi Supetar s krasnim mavzolejem Petrinovičeve družine, umetniško delo kiparja Rosandića, dalje Postire, letovišče, Splitska, krasna majhna luka, zelo prikladna za kopanje. Milna s krasnimi gozdovi in prijetno obalo itd. Vse te kraje bodo izletniki obiskali in uživali njihove lepote.

Iz Brača se odpira pogled na otok Hvar in Vis. Nekaj časa se bodo vozili po odprtem morju, ko pa pridejo na Vis, se bo slika otokov razblijala in se bo popolnoma odprlo morje, ki se gubi tja do italijanske obale.

Otok Vis je nekdanja grška kolonija Iasa, ki je v času, ko so nad Dalmacijo go, spodarili Grki in Ilirci, igrala velikansko vlogo v trgovskem in strateškem pogledu. Še danes se v mestu Visu vidijo ostanki grške kulturne.

A še bolj važen je bil Vis v rimski dobi, posebno pa v času, ko so se Slovani naselili v Dalmaciji.

Za otok Vis so se potegovali skoraj vsi večji narodi Evrope. Na njem in okoli njega se je precej vojskovalo in nobenemu ni uspelo popolnoma ga iztrgati iz rok Slovanov. Zadnja bitka v njegovi bližini je bila l. 1866, kjer je Italija bila tako močno potolkčena, da je morala zbežati pred Tegethoffovimi topovi in strelj junaških dalmatinskih mornarjev.

Sam otok ima zelo blago podnebje in zato na njem uspevajo vse tropске rastline. Krasni vrtovi palm, oljk, fig, borbhača itd. se vrstijo drug za drugim, predvsem je znamenita vinska trta, ki daje najboljšo, svetovno znano visko vino. Vis je tudi znan po tovarnah sardin. Saj je vsem znana tovarna »Mardeschi« v Komizi, ki razpošilja

Naše morje Crikvenica

kopališče na Jadranu

Prej, kakor pa v prejšnjih letih se je začela letos kopališka sezona in dasiravno so najbolj zastopani gostje iz naše države, tvorijo vendar le inozemci, med katerimi so na prvem mestu Nemci, Avstrijci, Čehi in Madžari, vsi skupaj večinoma, kar je najboljši dokaz slovesa našega kopališča v inozemstvu. Toplota morske vode je znašala 9. t. m. 17°C, toplota zraka pa 24°C. Do 1. junija bo 75 % popust na naših železnih. Za 10 dni se plača v boljših hotelih pavšalno Din 780.— ali 86 šilingov, 46 mark, 78 pengov in 390 Kč.

Crikvenica

največje kopališče na Jadranu. 4 in pol ure vožnje od Zagreba via Plase. 30 hotelov in penzionov. Tega leta velike svečanosti in znatno znižane cene Informacije in prospekte pošljite Zdrav. poverjenstvu in hoteli sami.

HOTEL MIRAMARE nasproti plaže. Lift. Družinski prostori. Tople morske kopeli. Predsezona 65.—80 Din.

DCM DR. SEIDL 50 sob s tekočo vodo. Kopelji, garaže. Pension v predsezoni 65 do 80 Din.

HOTEL PENS. ESPLANADE vis-a-vis plaže. Popoln komfort. Tek. voda. Garaža. Popolna oskrba v gl. sez. 85.—95 Din.

HOTEL PENSION SLAVIJA. 25 modernih opremljenih sob s tekočo vodo. Kopelji, garaže. Informacije gratis.

PARK HOTEL CRNKOVIC vis-a-vis kopališča. Dopl. kuhinja. Cene predsez. 65.—70 Din gl. sez. 80.—90 Din. Prospekti.

PENSION REST. WIEN. Nova moderna zgrada. Vis-a-vis kopališča. V sobah tekoča voda. Informacije gratis.

PENSION ADRIA, prekrasna, mirna lega. Predsez. 60.—75 Din. Pod istim vodstvom: Hotel Miramare Crikvenica; Palace-hotel Zagreb

HOTEL-PENSION IVANČIĆ. v bližini pristanišča na kopališču. Tekoča voda. Popoln pension od 60.—90 Din.

HOTEL-PENSION CRIKVENICA, nedaleč od pristanišča. Moderno opremljene sobe Popolna oskrba od 60.—75 Din

PENS. REST. GJURASIN. novozgrajeno modernu urejeno pooblepe z elegantno opremo. Tekoča voda. Pension v predsezoni 65.—80 Din

PENSION DANICA. Kopenje pred samim vilo. Popolna oskrba 60.—70 Din. Prospekti gratis

PENSION EUROPA I. IVANČIĆ. neposredno ob kopališču. Mirna meštanska hiša Popolna oskrba od 75.—85 Din

PENSION »WIMMER« nasproti kopališču v lepi vili Popolna oskrba 65.—85 Din

hvalijo vse naše gospodinje, ker je izursten domač izdelak, pri tem pa zelo poceni. Dobite ga v vsaki trgovini. Zahtevajte ga od svojega trgovca, ki vas bo rad z njim postregel.

kega grškega cesarstva. Koloniji Pharo in Dimos sta bili znani v grškem trgovskem svetu kot zelo važni luki v Dalmaciji. Zaradi neštevilnih bojev in invazij sovražnikov na otoku ni ostalo ničesar od prejšnje kulture, temveč samo spomeniki iz benaških časov.

Jadranska straža se je pobrigala, da za ta izlet natisne primerno brošuro, ki bo služila vsakemu izletniku kot »vademe-cum«. Brošuro je spisal dalmatinski rojak Marjanović in jo bodo udeleženci zleta dobili brezplačno.

Glede na krizo je odbor izdelal tak program, ki bo omogočil vsakemu sodelovanju. Kakor smo že javili, je cena za 5 dni potovanja 850 Din, za pomaček pa 500 dinarjev. JS prosi vse tiste, ki se nameravajo udeležiti izleta, da pravčasno prijavijo svojo udeležbo zaradi razvrstitve po hotelih, ker v juniju prihajajo na Hvar in Vis tujci, ki reflektirajo na celotni pension. Prijave sprejema Jadranska straža v Glavniški ulici v Ljubljani od 10. do 12. in od 16. do 19. ure, sicer pa pismeno.

MAKARSKA

Morsko kopališče in letovišče na podnožju Biokova (1762 m). Divna plaža (1500 m), kristalno čisto morje, krasen borov gozd ob plaži. Izvrstna studenčnica, električna razsvetljava, dnevne zvezve s parobrodov s Splitom in Metkovicem v dveh urah. Kopanje brezplačno. Prospekte in informacije daje brezplačno Kopališno poverjenstvo. 167

Baška, hotel Grandić

morsko kopališče. Poceni bivanja. Prospekte gratis. 179

Omišalj — Hotel Učka

z dependanco »VILA LJOVORKA« z lastnimi kopališči in prhami. Zmerne cene. Zahtevajte prospekt! 177

Višinsko zdravilišče-kopališče Klein Kirchheim na Koroškem,

v višini 1100 m, z radioaktivnim vreloom, ki je po radioaktivnosti in zdravilnih učinkih enak znanim gasteinskim vreloom. Posebno ugodne cene pred in po glavni sezoni. Prospekte in pojanila daje zdravilišče Ronacker. 269-a

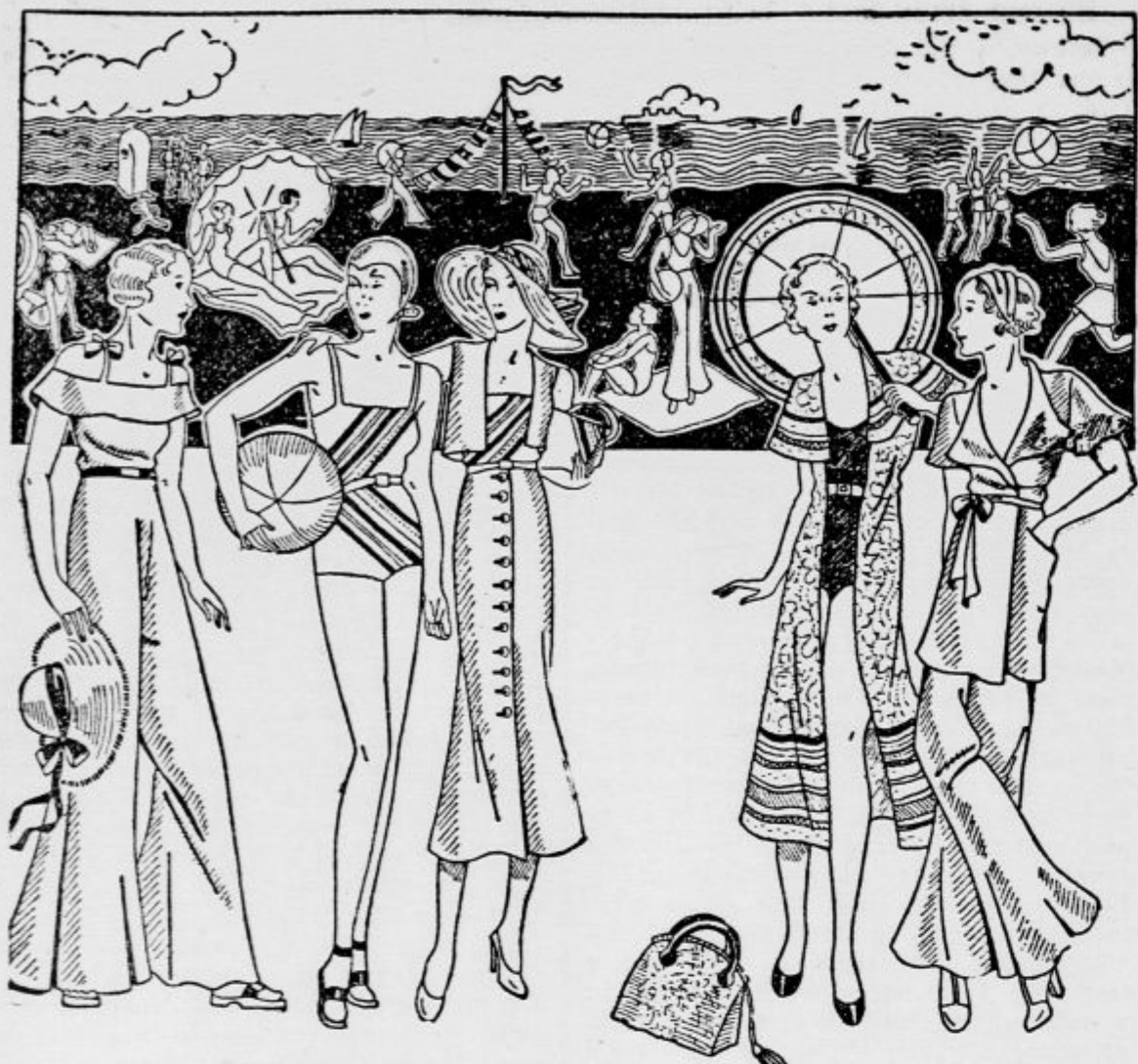
Grad Pobrežje ob Kolpi

Eden najznamenitejših gradov v Beli Krajini je bil svoječasno grad Pobrežje ob Kolpi (Freiturn). V srednjem veku je imel pravice trga in grof Ivan Lenković, zapovednik vojne granice, ima v zidan v tem obrambnem stolpu svoj grb, ki nosi letnico 1557. Turški napadom je kljuboval vedno. Bil je po svojem obsegu največji v Beli Krajini. Ko je zavrelo med tlačeni kmeti v Beli Krajini, so zapeli udarci težkih sekir tudi po grajskih vratih. Iz časov francoske okupacije je ohranilo ustne izročilo mnogo zanimivosti. Prav tako se pripovedujejo zanimive zgodbe iz preteklega doba, ko so tihotapili preko Kolpe sol in svinje.

Grajska služinčad je dobila svoje svobodine in zemljišča in tako je nastala Purga, kjer so se naselili Rožmanji in Stubljarji, nižje doli pa Kapeletji, Husci, Vardijarji, Bahoričji in drugi. Cvrtkovičji so se doselili tja od reke Krbove in zato jim pravijo Krbavci.

Okolica je tudi v etnografskem oziru zelo zanimiva in mi čudno, da so našli tam naši umetniki dovolj snovi za svoja dela. Pobrežje in okolice Adlešić za svojevečili naši slikarji: Zabota, Santel, Gaspari, Jakac in Škodlar. Prav tako imajo fotomaaterji za svoje kamere zapeljiv teren v tej okolici. Kot letovišče za miru potrebne je Pobrežje idealno — seveda le za one, ki ne iščejo razkošnega komforta, ampak preproste domačnosti, divnih kopeli v topli Kolpi in pa pomirjajoče tišine ob senčnih bregovih.

Kraljestvo mode

Ali se že veselite kopanja?

Neprestano menjavanje vode in sonca nam najboljše okrepča telo in živce, zato tudi vsak moderen človek hrepeni po kopanju na prostem. Danes res ne moremo več razumeti, da je še pred tremi desetletji bil vodni sport naravnost nepriljubljen.

Najlepše prebijamo weekend ali pa vsaj nedeljo na vodi. V ta namen nam je seveda potreben majhen kopalni koveček, ki vsebuje poleg mila, kreme, črnih naočnikov in dobre knjige še večjo kopalno rutino ali kopalni plašč, ki ga porabimo za brisanje in za podlago pri ležanju. Če smo v večjem kopaliskem kraju, rabimo še pižamo za obele v kopalni restavraciji.

Navzlic prorokovanju, da bodo kopalna krila popolnoma nadomestila pižame, so pižame še vedno modne. Bolj okroglim postavam pa je seveda nasvetovati moderna kopalna krila, o katerih bomo še govorili. Pižame morajo biti povsem enostavne in tako izdelane, da izpostavljajo soncu gornji del života prav tako, kakor kopalni »trikotaj«. Naša prva skica predstavlja ljubeč »overall« te vrste z zavezanimi naramnicami ter temnim pasom. Opoldanskega sonca nas brani širokokrajen slamek.

Tudi kopalni plašč so letos jako skrbno in zanimivo izdelali. Večinoma jih kombiniramo iz dveh vrst frotēja, n. pr. iz rožastega in progastega, kakor vidimo na predzadnji skici. Če se sončnik obrobimo z isto kombinacijo tega tvoriva, dosežemo izredno učinkovito celotno sliko.

Privrženkam strogega modnega sloga bo nedvomno ugajala pižama, ki jo kaže skica na zadnjem mestu. Pižama sestoji iz širokih hlač in napol dolgega paletosa s širokimi reverji in kratkimi, zvončastimi rokavi. Pomanjkanje slehernega okrasja nadomestimo z izrazito živo barvo tvoriva, ki učinkuje na soncu lepše karbo nevtralni odtenki.

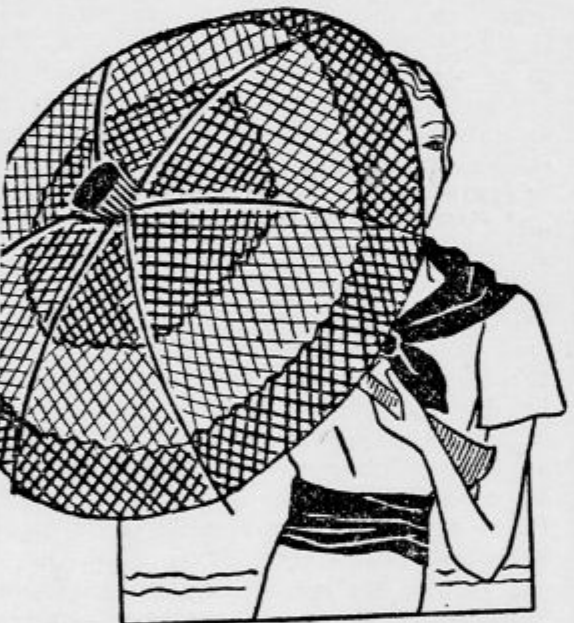
Letos je moda prinesla pravi kopalni kostum, ki bo mestoma izpodrinil pižame. Bolj praktičen je namreč v toliko, ker ga moremo nositi tudi na poti v kopalnice, saj ima na zunaj videz navadnega poletnega kostuma. Kakor rečeno, se tudi bolj prilaga debelejšim damam, ki se zde v pižamskih hlačah malo preokorne. Takšnemu kostumu rabi namestu bluze kopalni triko, ki mora v tem primeru biti izrazito vzorčast. Naša druga skica nas seznani s takim, zanimivo progastim kopalnim triko-

jem, naslednja pa s kopalnim krilom, ki ga po sredi zapnem z gumbi in z malim bolerom, ki tvorijo jopico kopalnega kostuma.

Slatinske tablete za
hujšanje odstranijo vso preobilno toleso in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

Moderni sončniki

so zanimivo prevlečeni z mrežo iz prepirane slame ali pa z mrežo iz pisanih vrvic. Učinek mreže najbolj podčrtamo, če

prevlečemo sončnik s širokoprogasto svitlo, ki v zanimivih barvah preseva skozi mrežo. Doslje smo poznali slamnate klobuke in slamnate torbice — slamat sončnik pa je vsekakor zanimiva in še nevidna novost.

Od leta
1813
odlično
belo platno

Likovič Joža:

Umrl sem...

Tisti majnik smo stanovali še v podstrešju. Okno moje sobice je bilo obrnjeno proti Rožniku: premočno večer sem poslonel na njem, ko je pozna zarja pozlatala vršičke smrek in kupolo nunske cerkve. Bila je prelepa pomlad, razcvetena mladim in revnim ljudem. V podstrešnem vzdušju preperelih tramov in slabega ometa sem se bolj zahrepenel po božji naravi. Tudi sem se naveličal jezikave sosedice ob puščobnem stopnišču, ki ji niti nočni pokoi ni bil dovolj svet. Zazlel sem si ven, med mehke travice, ki so se tajnstveno svetile. Mrak je bil bel, srebrne nitke so polzele po ozračju in pregorevale v žarkih metih. Po travnikih je kričala soseska zlatokrilih žužkov, vsaka bilka je imela svojega drobnega gosta, ki se je brez prestanka oglašal sosedu in oznanjal svojo skromno srečo.

Ko sem se neki večer tako zaslonel, se mi je zasanjalo, da sem umrl! Toda samo malo! Toliko, da so mi zatislili oči in sklenili mrzle roke. Telo je postalo sicer belo in negibno. Toda srce je ostalo toplo, krenko je bilo in nemoteno delovalo. Oči niso posteklenele, usta so ostala mehka, mrliška solza se ni pot-

čila... Kako bi mogel umreti v maju, ko se je umaknila truhoba soncu in ljubezni.

Ko so me položili na oder, so postavili dve palmi k nogam; ob ozki rakvi so razporedili rumene sveče in ostrli sobico s črmino. K vnožju so prislonili klečalniki s kropivčkom. Na steno so obesili vence s črnimi trakovi, na katerih so se zlatile žale besede. Zadehtelo je po zelenju, vosku in solzah. Tako sem pričakoval premmoge, ki so prihitali po zadnje slovo. Prišli so znanzi, tovariši iz šolskih let, gospodje... Prišel je dekleta, ljubezne znanke, prijateljice s cvetjem in solzami. Vsi so prihajali čisto tiho, skoraj po prstih, da me ne vzdramijo iz smrtnega sna. Nekateri so stali pred menoj v nemi žalosti, drugi so pomilujoče kremžili ustnice. Nekaterim sem pa bral na obrazih, da mi privoščijo smrt, ker so v svoji strahotnosti menili, da je smrt nekaj groznega in mučnega. Nevedneži! Kako prijetno je, ko položi smrt svojo odrešilno dlan na vročino čelo.

Ves dan sem že ležal v rakvi. Truden sem bil od neprestanih obiskov in solza: kar oddahnil sem se, ko sem začel večerne zvone. Ptič je potikal na zagrnjeno okence, zrak je zavnel, dekleta so se zbirala na ulici... Toda

Gosje pero

je zadnje čase najpriljubljenejši okras modernega klobučka. Tako pisano peresce se posebno učinkovito odraža od nizkih mo-

dernih oblik iz klobučevine, ki nimajo nobenega drugega okrasja. Na črnih klobučkih nosimo bela peresa in obratno. S pisanimi peresi pa okrasimo klobuke vseh drugih barv.

Radio

Nedelja 14. maja.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.35: Gimnastika. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Prenos koncerta ljubljanskih srednjih sol iz Uniona. — 11.30: Salonski kvintet. — 12.15: Plošče. — 15: Dekliška ura. — 15.30: Koncert zboru I. drž. real. gimnazije. — 16.30: Ljudska igra »Vrnitev«. — 20: Plošče. — 20.30: Rezervirano za prenos. — 22.30: Čas, poročila, plošče.

Ponedeljek 15. maja

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Socialno politični program Narodne Odbrane. — 19.30: Srbohrvaščina. — 20: Koncert na dveh klavirjih. — 20.45: Fantje na vasi. — 21.30: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16: Narodna glasba. — 19: Lahka godba orkestra. — 20: Prenos opere iz gledališča. — ZAGREB 12.30: Operna glasba na ploščah. — 20: Prenos opere iz Beograda. — Lahka glasba. — PRAGA 19.25: Prenos iz Brna. — 20.40: Koncert orkestra mandolin in kitar. — 21: Orkestralni in pevski koncert. — BRNO 19.25: Zabaven program. — 20.25: Komorna glasba. — 20.45: Dve enodejanki. — 21: Koncert iz Prage. — VARSAVA 17: Koncert solistov. — 18: Lahka godba. — 20: Prenos opere iz Krakova. — 22.30: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Kmečka muzika. — 12: Koncert godalnega kvarteta. — 16.50: Pevski in klavirski koncert. — 18.55: Prenos Wagnerjeve opere »Rienzi« iz gledališča. — 22.55: Lahka godba na ploščah. — BERLIN 20.10: Brahmsove zborovske skladbe. — 20.20: Sprehod po Berlinu. — 22.30: Plesna glasba. — KOENIGSBERG 20: Večer komorne glasbe. — 20.50: Koncert orkestra. — MUEHLACKER 20: Zabaven program. — 21: Pesmi. — 22.45: Nočni koncert iz Monakovega. — BUDIMPESTA 17.50: Koncert godalnega kvinteta. — 18.40: Lahka godba orkestra. — 20: Lisztovo skladbo na ploščah. — 20.30: Večer madžarske glasbe. — 22.45: Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert. — 20.45: Večer lahke glasbe.

Torek, 16. maja

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: O radio postaji Ljubljana (inž. Osana). — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Naša mala letovišča. — 20: Glasbeno predavanje: O zborovskem petju. — 20.30: Prenos delavskega prosvetnega društva »Zarje« in »Svobode«. — 21.30: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 11: Radio orkester. — 16: Popolninski koncert. — 19.30: Plošče. — 20: Prenos iz Zagreba. — Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Koncert na ploščah. — 20: Klavirski koncert. — 20.30: Slovanska glasba. — 22.40: Godba za ples. PRAGA 19.30: Prenos opere »Thais« iz gledališča v Bratislavi. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.30: Program kakor v Pragi. — VARSAVA 17: Simfonični koncert. — 18: Lahka in plesna glasba. — 20: Orkestralni in pevski koncert. — 22.15: Operne arije in pesmi. DUNAJ 11.30: Proslava Joh. Brahmsa. — 12.35: Tenorji na ploščah. — 15.30: Otroški koncert. — 15.55: Zbori Donskih kozakov na ploščah. — 17.25: Koncertna ura. — 19: Vojaška godba. — 20.20: Mešan program. — 22.05: Godba za ples. — BERLIN 20.35: Orkestralni koncert. — 22.20: Nočni koncert iz Hamburga. — KOENIGS-

BERG 20.05: Plesni večer. — 21.45: Narodna pesni. — MUEHLACKER 20.20: Večer operetne glasbe. — 21.45: Gledališka ura. — 22.45: Koncert plesnega orkestra. BUDIMPESTA 16: Ciganska godba. — 17.30: Koncert na čelo. — 18.30: Koncert opernega orkestra. — 20: Mednarodno tekmovalstvo »Franca Liszt« za pianiste. — Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Koncert orkestra. — 20.15: Pesmi. — 20.45: Mešan glasbeni program. — 22: Veseloigra. 22.30: Pesmi iz Južne Amerike na ploščah.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

»Berliner Tagblatt« prinaša poročilo mojstra Miesesa o nemški šahovski življenju. Nemci so silno dosledni. Vse, kar je tuje, mora izginiti. Samo nemški turnirji jih zanimajo. Mednarodne borbe na nemških tleh so postale nemogoče.

Od leta 1914. se vleče borba v nemški šahovski zvezi proti stari tradiciji. Desetletja je nemška zveza prirejala vsako drugo leto velik kongres z mednarodnimi mojsterskimi in mednarodnimi »glavnimi« turnirji za mojsterske kandidate. Nacionalisti, ki jim je načeloval berlinski mojster Post, so hoteli imeti samo nacionalne turnirje. Sedaj jih imajo. Pod Hitlerjevo vlado so stare oblike nemogoče.

Mesto Aachen prireja velik, toda žalost nacionalen turnir. Seveda mu izključitev inozemcev jemlje skoraj ves pomen. Šahista ne zanima barva šahovnice, temveč poteze. Kaj pomaga nacionalno navdušenje, če so poteze nezanimivi? Kopališče Swinemünde pripravlja drug tak turnir. Na olimpijado Nemci ne gredo. Najbrže zaradi njenega mednarodnega značaja.

Madžari so priznani šovinisti, pa gredo vendarle v Folkstone. Avstriji nimajo denarja in ne gredo v areno. Mi ne gremo, ker si ne znamo pomagati. Ta olimpijada ne bo zanimiva. Škoda. Vse propada, tudi šahovsko življenje.

Zdi se mi, da čujem odmev iz oficirskih in sokolskih krogov, ki jih moram pridobiti za šah. Naročniki iz teh dveh zborov na knjigo »Šah« se mi pridno javljajo. Po knjigi pa posegajo naši šahisti bolj in bolj. Očividno go prvi naročniki priporočajo.

Iz svojih začetniških let vem, da je začetniku dobra knjiga o šahovskih skrivnostih vse. Čim jo dobi v roke, je ne odloži več. Saj ga rešuje nešteti nadlog in neprilike. Kdo pa ne bi hrepenel po močni igri, če je vzljubil šah?

Rusi so vsadili šah v šole. Tudi našim šolam bi kraljeva igra ne škodovala. Življenje je borba, šahovska igra tudi. Ni je boljše priprave za življenjske boje od boje na šahovnici. Učite mladino šaha, sicer se bo sama privadila na karto!

Vsem naročnikom, ki mi pošljejo 120 Din, pošiljam knjigo brez stroškov. Sicer pa gre knjiga po povzetju, kar jo podraži za 10 Din. Naročila sprejemam na naslov: Dr. Milan Vidmar, Ljubljana, Aškerčeva ulica št. 11.

V Amsterdamu je dr. Euwe v turnirčku šestih igralcev, ki se ga je udeležil tudi Spielmann, dobil prvo nagrado. Naslednja partija je iz tega turnirčka.

Beli: dr. M. Euwe **Črni:** E. Mulder

1. c2—c4	e7—e5
Beli igra Sicilijanko!	
2. g2—g3	g8—f6
3. Lf1—g2	d7—d5
4. c4×d5	Sf6×d5
5. Sb1—c3	c7—c6
Zakaj ne Lc8—e6? Črni zapravlja čas.	
6. Sg1—f3	Dd8—e7
7. d2—d4	e5×d4
Črni ne misli na oslabiljenega kmeta, ki ga sedaj dobi na d5. Lahko bi se mu bil izognil. Moral bi najprej zamenjati skakača na c3.	
8. Sc3×d5	Dc7—a5+
Črni že vidi, da je pogrešil. Zato poskuša z damo vzeti na d5. Euwe pa preprečuje izmotavanja.	
9. Sf3—d2!	e6×d5
10. 0—0	Lc8—e6
11. Sd2—b3	
Ta skakač hodi čudna pota.	
11.	Da5—b6
12. Sb3×d4	Sb8—c6
13. Sd4×e6	f7×e6
Slabost kmeta na d5 je prešla na sosedo na e6.	
14. Lg2—h3	Sc6—d8

Končno...

Nič več ni treba premisljati, kateri aparat in kateri nožič je treba uporabiti! Samo »GILLETTE«, ki so v proizvodnji aparatov in nožičev za britje že preko tretjega stoletja vodilna svetovna znamka. Komur je na tem, da se dobro obrije, bo rabil znamenito »GILLETTE« britvico, ki je poznana po vsem svetu. Nova »GILLETTE« britvica z dolgim prerezom se prilaga vsem »GILLETTE« aparatom starega in novega tipa. Samo prave britvice Gillette nosijo registriran zaščitni znak.

15. e2—e4!
Začetek napada.
15. d5—d4
Ali pa: 15. d5×e4 16. Dd1—h5+
g7—g6 17. Dh5—e5
16. Dd1—a4+ Ke8—f7
Če črni šah zastavi, zgubi kmeta.
17. Da4—d7+ Lf8—e7
18. Lc1—e3!!
To je silen udar.
18. Db6—d6
Na 18. d4×c3 bi seveda sledilo: 19. f2×c3+ Kf7—g6 20. Dd7×e7, Db6×c3+ 21. Tf1—f2 De3×e4 22. Ta1—d1 in beli ima zmagoviti napad.
19. Dd7×d6 Le7×d6
20. Le3×d4
Po likvidaciji manjka črnemu kmet. Razen tega ima beli še par lovcev. To zadostuje za zmago.
20. e6—e5
21. Ld4—c3 Sd8—e6
Nesrečni skakač je vendarle zopet posegel v igro.
22. Ta1—d1 Ta8—d8
23. f2—f4 Ld6—c5+
24. Kg1—g2 e5×f4
Na 24. Td8×d1 bi sledilo 25. Lh3×f4 e6+, Kf7×e6 26. f4—f5+ Ke6—f6 27. Tf1×d1 in trdnjava udre na sedmo linijo (d7).
25. Lh3×e6+ Kf7×e6
26. g3×f4 Ke6—f7
27. f4—f5 Lc5—b6
28. e4—e5
Črni se je vdal, ker ne more več zažavati belih kmetov.

Petindvajsetletnica materinskega dne

Bilo je l. 1907., ko je ameriški senator Burkett predlagal kongresu v New Yorku, naj se uvede proslava materinskega dne, ki naj se obhaja vsako drugo nedeljo v mesecu maju. Zunanji znak proslave naj bi bil bel nagelj.

Takoj naslednje leto so je že obhajal materinski dan, ki so ga organizirale ženske društva v New Yorku z obhodi in mašami v cerkvah vseh veroizpovedovanj. Iz Amerike je prešla misel materinskega dne po lagoma v druge države in danes je materinski dan postal tradicija, ki jo srečamo skoro v vsaki civilizirani zemlji.

Burkettov predlog glede materinskega dne pa ni bil čisto originalen. Na Angliškem je n. pr. veljalo že poprej pravilo, da je ena izmed nedelj v pomladnem času posvečena materam. To je bila »nedelja matere«, ki je stvorila navado, da so Angleži ta dan obiskovali svoje matere ter jim prinajli darove. K materam pa niso prihajali samo sinovi in hčere, ampak tudi drugi sorodniki. Tako se je razvila iz tega navade obiskovanja, ki je sedanjosti segla tako daleč, da so se ta dan pripravljala za obiskovalce določena jedila. V Angliji, kjer spoštujejo vsako tradicijo, se še danes obhaja materinski dan po starem častiljivem običaju s posebno mi juhami in prikuhami.

zati sočutnega, obrnil se je k Svalku ter obžaloval svojo smrt.

»Ali ni škoda talenta? Vsi smo mislili, da bo nekoč slaven mož. Dobro sem ga poznal, k nam je zahajal, kolikokrat smo ga postregli. Če bi bil kdaj vedel, da je potreben pomoči, bi mu pomagal...«

Svalk je otrnil solzo in priklimal:

»Tudi jaz sem ga poznal.«
Malo za tem je pristokal berač Sivec, nadožen in grbast stavec. Davno sem mu podaril nekaj drobiža, poslej me je spoštljivo pozdravljaj. Nocoj je prišel, da zmoli za me prošnje molitev. Zril se je v ospredje in se globoko poklonil. Rumene sline so se mu cedile po razmršeni bradi. Težko je dihal in se zvedavo oziral na trgovca, ki je stopil v kot in poročal za novci; zavilni je nos, kajti beračeva malha je bila polna vzduha po preležanih slamah, vlagi in revščini...

Družba se je neprestano večala. Prišel je celo profesor Hudokim, ki me je v gimnaziji silno črtil in neprestano preganjal kot največjega neredneža. Se vedno je nosil salonsko suknjo s širokimi škrici. Kolikokrat nam je govoril o dobrih starih časih. Zlati gumbi in cesarska slava so bili njegov ponos. Videl sem ga, kako je pokimal, ko me je za-

nekdo nerodno spodbudil in grdo zaklel:

»Ljudje stanujejo v samih luknjah! Prokleta tema! Kmalu bi si polomil noge in rebra.«

Tolst obraz je zažarel na vratih, debela, zlata verižica se je pobjelskala pod polnim trebuhom. Trgovci Burež me je obiskal. Sicer me je nekoč brez milosti treščil iz svoje prodajalne, ko sem ga kot dijak prosil, da mi posodi nekaj denarja. Poznal sem se z njegovo hčerjo, pod njenim oknom smo mnogokrat prepevali. Včasih nas je povabila na prigrizek in čašico likerja, tistega dišečega, ki se je tako žlahtno blestikal v ozkih, brušenih čašicah. Toda vse prizadevanje in nočno popevanje ni rodilo zaželenega uspeha. Burež me je tedaj naglal kakor lačnega psa:

»Če si berač, kaj pa študiraš!«

Hotel sem ga zavrniti zaradi sirovih besed, toda spomnil sem se bil, da je bil nekdanji žandar, po vojni se je prelevil v narodnjakarja in oduhuha. Nocoj me je vseeno obiskal, kljub tistemu neprijetnemu nastopu in zdrtim besedam. Dišal je po močnih cigarah in težkem vinu. Z debelimi prsti je prijel očloko vejico, jo pomolil globoko v blagoslovljeno vodo in me poškopil. Stisnil je ustnice in zamajal. Hotel se je izka-

zopet so se oglašili negotovi koraki na hodniku. Prišel je še gospod nadzornik Svalk, lep in dober gospod, malce osivel samec brez življenja. Tudi danes je nosil naškrobano, bela prsa z zlato zapunko na svileni samovezni. Z njim sem se seznanil v vinski kleti. Kadar smo začeli študentje prepevati, vedno se nam je približal z vpludnim nasmeškom ter nas prosil, če nam sme izkazati gostoljubnost. Kdo bi zavračal dobrotno roko, kadar so kozarci prazni! Potem smo mu morali zapeti narodno:

»Ti si urce zamudila, ko gorelo je srce...«

Njegova orošnja nas je nagnila, da smo peli od srca in ponavljali kitice. On pa se je med nami sklanjal in jokaje jecljal:

»Ah, preveč, mnogo preveč, mladeniči! Vi ste božanstveni. Ne pojte več, nehaite! Moje srce je bolno...«

Jokal je, še drugi dan so se poznale njegove solze na mojem zaprašeni, suknjiču. Danes me ni pozabil; z vpludnim, malce resnobnim nasmeškom se je približal in obstal kraj rakve. Na jok mu je šlo, ginjen je šepetal:

»Mladost, mladost... Kam si prešla?«

Med tem se je na temačnih stopnicah

Morilci se izdajajo sami

Najzanimivejši primeri iz povojne kriminalne kronike

Po vsem svetu se dogajajo zločini, v vsaki kulturni državi si prizadevajo preiskovalna in sodna oblastva, da jih pojasnijo do vseh podrobnosti. Vseposredno je prva skrb teh organov, da najdejo čim zanesljivejše sledove za zločince. A vsak zločinec ima tudi prvo skrb: kako bi se odtegnil roki pravice.

Nešteto je možnosti, s katerimi je mogoče slepiti policijo, in vendar razmeroma le malo zločincev uide zasluženi kazni. Policija in preiskovalni organi ne znajo čarati, toda vedno se lahko mirno zanašajo na to, da si bo zločinec — pa naj je še tako previdno in preudarno izvršil zločin — izdal s kakršno koli okoliščino, ki jo je prezrl v svojem natančnem načrtu. Nekje bo popustila zločinceva fantazija, nastala bo praznina — in to praznino izpolniti in nato strniti sledove je poklic in naloga onih mož, ki služijo državi zato, da za vsak zločin oskrbijo zaslužno kazen.

Mnogokrat pa se tudi zgodi, da je zločincu načrt uspel kar najpopolneje, vendar pa se zločinec izda šele na begu. Pri zločinu samem ni bilo nikake praznine, nasprotno, izvršil je tako preudarno, da je upošteval celo take okoliščine, s katerimi niti ni bilo treba računati. Toda čimbolj rafinirano je ravnanje, tembolj gotovo se ujame v lastno mrežo. Čimbolj je skušal od sebe odvrtiti sum, tembolj lahko postane njegova prevelika previdnost zanj usodna. Navajamo nekaj primerov iz dobe po prevratu do zadnjega časa, ki naj dokažejo, kako so se baš tisti zločinci, ki so mislili, da so prav vse storili za odvrnitev suma, padli v roke pravice in to vprav zaradi svoje prevelike — natančnosti...

Italijan, pa govori nemški!

Lepotica Eva Koppel, hčerka bogatega berlinskega industrijca, se je strastno zaljubila v mladega črnolasega Italijana Cechinija. Preživela je z njim nekaj medenih tednov, ko se je nad mozem naenkrat silovito razočarala. Ločila sta se in si poiskala vsak svoje stanovanje. To je bilo v sončni Askoni. Nekega dne se je sredi ulice zgodil krvav zločin: Cechini je s samokresom ustrelil Evo, ki se je na mestu zgrudila mrtva. Morilec pa je pobegnil skozi gosto grmičevje in nato iz mesta... Šele v Locarnu se je zopet upal v bližino človeških bivališč.

In prvo, kar je storil? V nekem ondomnem bazarju si je kupil temna očala in čepico, da ga ne bi spoznali. S tem pa je nehoti prvič sam začel vzbujati pozornost. Nato si je najel avto in se dal odpeljati v Lugano. In zopet je sam začel vzbujati sum: šoferju se je skušal izdajati za Nemca in je lomil takšno nemščino, kakršno govorijo v onem delu Švice, kjer prevladuje italijanski element. Listi so medtem že seveda obširno pisali o njegovem zločinu. In baš njegovo prizadevanje, da bi zakril sledove, ga je napravilo najbolj sumljivega. Že nekaj ur po tej vožnji so ga aretirali.

Nekatere strupe poznajo samo zdravniki

V Bonnu je zdravnik dr. Peter Richter zastopil svojo ljubico, kakor je hotel prikazati, da je izvršila samomor. Mož pa ni pomislil, da nekatere strupe poznajo samo zdravniki. Bilo je takole:

Ze nekaj let je vzdrževal ljubavno razmerje z bivšo bolničarko Mertensovo. Postajala pa mu je vedno bolj nevedna. Ni je mogel več trpeti v svoji bližini. Toda ona ga je močno ljubila in ga ni hotela zapustiti. Tako se je torej moral odločiti, da se je reši sam. Ko je nekoliko obolela in ga prosila pomoči, ji je vbrizgnil smrtonosen strup. Mertensova je kmalu nato zaspala za vedno. Kot samomorilko so jo seveda obducirali in tedaj se je izkazalo, da je v njeno telo bil vbrizgan — strofantin. To pa je silno redek strup, ki ga poznajo le zdravniki in lekarnarji in ga je težko dobiti laiku, zlasti še ženski. Dr.

gledal mrtvega. Nič več mu ne bom v preglavico! Tudi grških aoristov ne bom rabil napak.

»De mortuis nil nisi bene.« je poskušal navezati pogovor z ostalimi. Trgovec Burež je radovedno zavezal, kaj je povedal učeni gospod. Ker ni hotel ostati dolžan odgovora, se je še enkrat prekrizal in zamrmral:

»Bene, bene...«

»Da, da! Navihani je bil, za vse drugo se je zanimal, samo grščina mu je bila deveta briga. Njegovo obnašanje je bilo prekuščeno, ob slabem vremenu je posedal v tirolskem drevoredu...«

Burež se je prestrašeno zganil ter se prijel za žep. Berač Sivec je zamižal in me zagovarjal:

»Vendar je bil dober človek, rajnki je imel srce.«

Trgovec je ostro premeril berača in ga zavrnil:

»Kaj veš ti? Za dimar že obrneš plašč!«

»Kaj plašč! Da ostane le srce pošte-no.«

Tako so dolgo govorili in vadljali za moje dobro ime. Ko sem se naveličal takega besedovanja, sem se nenadoma dvignil iz ravne in se jim zarežal, da so me zabojele lične kosti. Smrt me ni mogla nič več udržati v svojem objemu. Ko me je zagledal profesor Hudo-

Richter ga je seveda poznal in tudi imel. Zato se je takoj obrnil nanj strahni sum, po katerem se je mož tako zapletel v obrambo, da so ga slednjič obsodili na smrt.

Osem žrtev direktorja Angersteina

V dobrem spominu je še grozoviti zločin direktorja Angersteina, ki je umoril 8 članov svoje družine, nato pa vilo zažgal. Mož pa ni vedel, da se po otroposti lahko dožene, kdaj je kdo izdihnil.

»V pretekli noči je tolpa razbojnikov napadla vilo direktorja Angersteina, upravitelja apnenic v Haigerju pri Siegenju. Razbojniki so vso družino, broječo 8 oseb pobili, edino direktor Angersteina sam je težko ranjen ostal pri življenju. Po zločinu je tolpa vilo zažgala. Domnevajo, da so razbojniki hoteli upleniti denar za izplačilo delavskih mezd.«

Tako se je glasilo prvo poročilo v dnevnikih dne 1. decembra 1924. Opiralo se je na kratke navedbe, ki jih je dal direktor Angerstein v bolnici. Tega poročila pa ne bi bil mogel nihče ovreči že 24 ur po zločinu, če ne bi bili zdravniki pri vseh osmih mrličih po otroposti točno ugotovili, kdaj so izdihili. Skratka: po lastnih ugotovitvah so takoj sklepali, da se je dejanje moralo izvršiti drugače, kakor je to navajal direktor Angerstein. Grozovitež si je tako izkopal lastni grob.

Idealen Madžar

Dr. Erdely, mož lepe budimpeštanske igralkine Ane Forgacseve, se je kmalu po poroki odpravil v mlado ženo k letovatu na Koroško. V idiličnem Millstatu je nekaj dni nato pretresla prebivalstvo žalostna novica: mlada gospa je padla pri izletu v 17 m globok prepad. Bila bi zdržala še niže, a jo je zadržalo grmičevje. Prenesli so jo v hotel in jo skrbno negovali, vendar je po 3 dneh izdihnila. Zdravnik je ugotovil srčno kap in je seveda brez nadaljnega dovolil pogreb.

Prav nihče se ni upal kakorkoli sumničiti globoko žalujočega soproga. Toda žalost njegova se je podelila že dan po pogrebu, ko je hladnokrvno brzojavil zavarovalni družbi v Budimpešti, naj mu takoj brzojavno nakaže 20.000 dolarjev, za kolikor je bila zavarovana njegova mlada soproga. Pravi posloven človek je bil ta dr. Erdely! Toda zavarovalnica takisto. Zahtevala je pred izplačilom obliko pokojnice. Izkopali so truplo — in glejte: truplo je bilo polno veronala, na vratu so našli očitne sledove davljenja. Dr. Erdely se bo do smrti pokoril v ječi.

Še mrtev je telefoniral

Prav gotovo se še spominjate tudi Tetznerja, ki je umoril nekega obrtniškega pomočnika in dal truplo za svoje pokopati, da bi dosegel zavarovalnico. Kako se je izdal? Dognali so, da je še telefoniral, a pri tem ni mislil, da je prav za prav že mrtev...

V decembru 1929 je nekdo telefonsko govoril z glavnega kolodvora v Strasbourgu s svojo ženo v Leipzigu. Komaj je zopet obesil slušalo, so že začeli peti policijski telefonski zvonci — in tri ure nato je bil aretiran trgovec Tetzner. Takoj so ga razkrinkali kot morilca, ki je na odprti cesti blizu Regensburga umoril slučajno mimodošlega popotnega pomočnika, ga nato zavlekel v svoj avto in povzročil eksplozijo bencina. Morilčeva žena, ki je načrt seveda poznala, je pri ogledu zgo-relega avtomobila spoznala v ožganem trupu svojega moža ter je nato tudi poskrbela za dostojen pogreb. Iz previdnosti tudi ni silila, da bi ji izplačali 145 tisoč mark (nad dva milijona Din), za kolikor je bil njen mož zavarovan. Sum, da Tetzner vendar še živi, sum, ki je bil tako velik, da je policija stalno nadzorovala telefonske pogovore z njegovo ženo, je temeljil na navedbah nekega pomočnika, katerega je nekaj ur pred opisano »nesrečo« nagovoril v bližini

klin zopet živega, je urno natanknil cilind-ter ter se začel hudovati:

»Saj sem vedel, saj sem vedel! Vedno so mu rojile po glavi druge muhe. Danes ni nobene resnosti več, še po smrti ne.«

Trgovec Burež je zginil brez slovesa po stopnišču je dolgo ropotal kakor neroden kmet. Morda se je bal, da bi ga zopet poprosil za posojilo. Tudi berač se je odmaknil, čutil se je nadležnega. Poslednji je odšel nadzornik Svalk. Edino ta si je upal stisniti roko, dolgo se je priklanjal:

»Čestitam, čestitam! Kdaj nam boste zopet zapeli: Ti si urce zamudila...«

Objel sem ga in potolažil:

»Samo malo potrpite, kmalu bo prišla tista pomlad, ki bo razcvetena za nas vse, ki smo majhni in nezanimivi v gneči današnjih dni.«

Ko sem se prebuditel iz sanj, je padala rosa s kostanjev. Zasmejal sem se, ko sem se spomnil obrazov in znancev iz sanj... Kakšen si svet! Ves navzkriž se mi zdiš in razprt. Umrl sem, toda samo malo, toliko, da sem spoznal tvojo nevoščljivost in ničevost. Zopet sem vesel in mlad in stojim kakor bor vrh gore, katerega se dotika sonce s svojim zlatim čelom, kateremu ne bo nikdar zapela sekira smrtna pesmi, ker mu je Bog odmeril čas in minute!

Ingolstadt! neki avtomobilist in ga lju-bezno povabil, naj se pelje z njim. Kmalu nato pa ga je avtomobilist napadel in se je fant rešil le s silovitim odporom... To je bila največja neumnost v grozotnem načrtu trgovca Tetznerja, neumnost njegove strastne vztrajnosti, da je oba zločina izvršil neposredno drugega za drugim na Bavar-skem. Če bi si bil svojo prvo žrtev izbral, recimo, s severni Nemčiji, — kdo bi bil mogel le pomisliti na kako zvezo med obema napadoma! Razen tega pa je mož pozabil, da se dajo telefonski pogovori kontrolirati in da policija včasih kaj rada prisluhne.

Prevelika vestnost razočaranega zobozdravnika

In zobozdravnik dr. Guttman? Tudi to je bil pohlepnik, ki je zaradi zavarovalnine zadavil lastno ženo. Njen samomor pa je predstavil tako čudno, da so se ljudje malce namrdnili.

Živel je v Svedtu ob Odri. Poročil se je, ker je pač računal, da mu bo nevesta prinesla v zakon obilno doto. Pa se je bridko razočaral. Takoj po tem spoznanju je začel snovati načrt, kako bi se žene iznebil. Tri dni pred umorom jo je zavaroval kar pri treh zavarovalnicah — »neverjetno prebrisano«, kakor mu je predsednik senata poudaril ob čitanju sodbe, saj bi se bil dr. Guttman pač lahko zavedal, da možu njegove inteligence ne bodo nikdar verjeli, da bo ravnal tako nerodno, bedasto. Cele tri dni se je dr. Guttman ukvarjal s ključavnico kopalnice, v kateri so pozneje našli njegovo žrtev mrtvo. Popravil je ključavnico, ker je pač hotel vzbuditi sum, da se je žena sama usmrtila v zaklenjeni kopalnici. Naposled se je domislil nečesa drugega. Zadavil je ženo v stanovanju, zavlekel truplo v kopalnico, postavil lestvo do plinskega avtomata na steni in položil poleg njega novčič za 10 pfenigov — vse to naj bi ustvarjalo videz, da je gospa padla z lestve, ko se je hotela poslužiti plinskega avtomata. Nato je pozval zdravnika. »Razbila si je lobanjo, kaj ne, gospod kolega?« — Gospod kolega pa je majal z glavo. Dr. Guttman se mu je zdel nekaj preveč hladen. Zato mu ni izstavil mrtvaškega lista. Dve uri nato je policija ugotovila umor. Dr. Guttman si je s številnimi pripravami, s prevdramenim ravnanjem in z upoštevanjem vseh okoliščin, ki niti niso bile potrebne, sam nastavljal nož pravice na prsi.

Telefonski pogovori se beležijo

Še eden, ki se je izdal po telefonu. Artist Urban je ustrelil ravnatelja kinematografa v Neuköllnu. Da bi si preiskrbel alibi, je trdil, da je v času zločina govoril po telefonu s svojo nevesto v Leipzigu. Mož je pozabil, da v telefonskem uradu natančno beležijo dneve, ure in minute vseh medmestnih pogovorov. Šele po drugi aretaciji, 14 dni po zločinu, se je vdal. Marsičesa mu niso mogli ovreči, ali tudi Urban nikakor ni mogel zanikati korektnosti uradne-ga aparata.

Tako morilci. Naslednji trije primeri naj pokažejo, kako navzile dobro premišljenemu načrtu izdajo mnogi ostali zločinci:

Eksplozije ni bilo!

V avgustu 1930 so gasilci dirjali skozi tihe ulice mesta Bernau v Nemčiji. V tovarni trgovca Ludvika Rosnerja je bil nastal požar. Že so gasilci hoteli začeti brigati, ko je zadonelo povelje: »Nazaj!«

Zakaj? Prostori tovarne so bili napolnjeni s plinom, vsak trenutek bi moral poslopje zleteti v zrak. Vendar so to katastrofo še preprečili in ogenj pogasil. Takoj nato so ugotovili, da je bil ogenj podtaknjen na različnih krajih. Zažgal je lastnik Rosner sam. Nikoli bi ga ne zaprli, če bi mu bil uspel načrt: če bi namreč silovita eksplozija uničila sledove.

Sebe je napadel

Mož, ki je napadel samega sebe, je bil čuvár bencinskega tanka, po imenu Hoba. Oskrboval je črpalko v Wannseeu pri Berlinu. Neko neprijazno septembersko noč privozi mimo gosposki avto, vozač zvoní, želeč bencina, toda Hoba ni od nikoder. Vozač stopi pogledat in čuvajnico in najde Hoba nezavestnega na tleh. Predali omar so vsi prebrskani, mož na tleh globoko sope. Avtomobilist ga takoj prepelje v bolnico in obvesti policijo. Naslednji dan je bil Hoba zaslišan. Razburljivo je pripovedoval, kako sta se mimo pripeljala dva moža na motornem kolesu, natančno je opisal, kako sta ga potolkla na tla in oplenila blaginjo. Navedbe so bile dovolj prepričevalne. Toda čez tri dni je bilo Hobi v bolnico sporočeno, da je jetnik policije, ker je napad fingiral.

Hoba je bil namreč nezabil eno važno okoliščino: glede 165 l bencina, ki jih je manikalo v tanku, ni bilo nika-kega obračuna, nikake beležke. 165 l ni moglo s seboj vzeti nobeno razbojniško motorno kolo. Kje je torej tisti bencin? Da, da, Hoba je bil pozabil glavno reš: da bi namreč zakril manjkajoče vknjiž.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

be. Zato je gladko priznal, da je bencin sam ukradel in ga prodal, nato še izpraznil blaginjo in v bojazni pred razkrinkanjem fingiral roparski napad.

Še ena žrtev lastne brihtnosti

Železniški uradnik Münch v Berlinu je pri blaginji poneveril znatne vsote. Tudi ta je fingiral roparski napad nase s tem, da si je zvezal roke in noge in zaneil požar. Tudi njegove navedbe o

dveh razbojnikih, ki sta ga napadla, vzela nekaj denarja iz blaginje in še podkurila, so se prvi mah videle prav verjetne. A kaj je postalo zanj usodno? Ravno tisti papirji, na katerih so bili zapisani Münchovi blaginjski obračuni, baš ti papirji so zgoreli. Pa še to je bilo sumljivo, da sta zločince odnesla razmeroma majhno vsoto, ko ni se bila vendar lahko polastila vsega pravega premoženja v blaginji.

Kos in drozg

»Lepo poje črni kos naj prepeče z nogo skoz.«

Kor. narodna.

To sta dva bližnja sorodnika med našimi pticami povkami, glasna in zvana kljarcja prve pomladi; po velikosti bi ju lahko imel za brata, dasi kosu, namreč črnemu kosu, drozg ni popolnoma kos. Pevca sta res oba; vendar pa se kosova pesem razlikuje od drozgove kakor pohorska od koroške. Tudi po pernatih obleki, ki jo nosita, zlasti pa po barvi, se med sabo tako razlikujeta, da njiju ni mogoče zamenjati. Razen tega revir, v katerem biva kos, le malo kladaj meji na drozgov; prvi postaja polagoma celo nekak mestni postopač in polhaneec, med tem ko je drugi še vedno zvest prijatelj celo planin in planinskih gozdov. Kos so se nekaj selili, danes samo lahko to ugotovimo, da je število kosov v vrto-vih, mestnih drevoredih in vinogradih v Gorici ali Trstu pozimi večje nego poleti; v severnih predelih slovenskega ozemlja pa ravno obratno. Drozgi pa morajo vsi brez izjeme jeseni na jug, v toplejši kraje brez snega in leda, v resnici s trebulom za kruhom.

Pozimi je črni kos na Koroškem oni ve-liki modrijan in umetnik srečnega življenja, ki v najhujših revah in težavah veselo prepeva, ker misli samo na sladkosti in ugodnosti lepih poletnih dni. Zapadlo je snega, da sega možem do kolien, izmed sedem cerkva se vidi samo zvonik nove cerkve. Tam gori sedi črni kos ter veselo poje in se veseli, ker bodo kmalu cvetele vijolice in se rdečile jagode; dekleta jih bodo prišla trgati in nabirati; tedaj si jih bo kos z dopadanjem ogledoval in zato poje tudi sredi zime. Drozg pa se tedaj klati po znanih in neznanih deželah pod južnim solncem, po-bira po cestah kakor pri nas čopasti škri-nec razne odpadke, zrna, semena, je izpo-stavljen vsem nevarnostim ljudi, ki zalezu-jejo z mrežami naše najboljše pevce ter jih celo jedo, izpostavljen je smrtnim ne-varnostim dolgotrajnega poleta preko ši-rnega morja in visokih gora skozi najhujše viharje in borbe med črnimi oblaki. Ko pa se spomladi koncem marca, ko listnato drevje še ni ozelenelo pojavi nekega jutra na najvišji vejici visoke smreke v našem sklenjenem gozdu, tedaj razodeva njego-va jasna in glasna, čista in razločna pesem, obsegajoča več stavkov z različnimi akor-di, prekipevalno veselje in radost nad srečno vrnitvijo v oni zeleni gozd, kjer bo bival do jeseni, si gradil svoj priprst do-mek in v njem redil in odgojil vsaj dva zaroda. Kakor visoko segajo v naših kra-jih sklenjeni gozdovi, v prvi vrsti smreko-vi, borovi in jelovi, tako visoko v planine, na Jelovce ob Savi, na Pohorje ob Dra-vi, do 1500 m visoko gre z njimi drozg. Pa če tam ob svojem prihodu še ne najde zaželenih žuželk, črvičev in ličink, mora pač za prvi čas tudi trša hrana biti dobra. Resničen užitek pa je za vsakega ljubitelja narave in njenih ptic, ob zgornji meji gozdnega pasa, tam kjer že prehaja v ska-lovit svet, ob jutranji zarji ali ob večer-nem mraku z najvišjih krošenj visokih smrek poslušati ubrano drozgovo pesem. Kakor žari čisto in jasno jutranja zarja, kakor domni večerni zvon iz globoke doline jasno in čisto, milo in pobožno, prav tako ali še jasneje, čisteje, milejše in pobož-nejše se razlega prekrasna pomladanska drozgova pesem. Včas se ti zdi, da kliče: Pojdi — pojdi — pojdi; potem slišiš Pridi — pridi — pridi pa, nato pa: »Moja — moja moja.« Če se mu znaš približati po mehkih gozdnih tleh ranega jutra, ga lahko dolgo tudi mirno opazuješ, kako vztrajen je v svojem petju in na svojem visokem sedežu in razgledišču. Ni tako črn kot je kos; po grlu, prsih in trebuhu je celo belkast in pegast; po hrbtu, v repu in perutih pa ima rjavosivo perje. Kadar zga-ne nekoliko peruti, odpre ukrvljeni kljunček in prične svojo dolgo, nenadno menjajočo se pesem z močnim poudarkom in klilem. Je ves lep, on in njegova pesem, kakor je ves lep on pomladanski gozd v planinskem svetu, sredi katerega poje on kot najvztraj-nejši, najglasnejši in najboljši pevec med množestvimi drugimi.

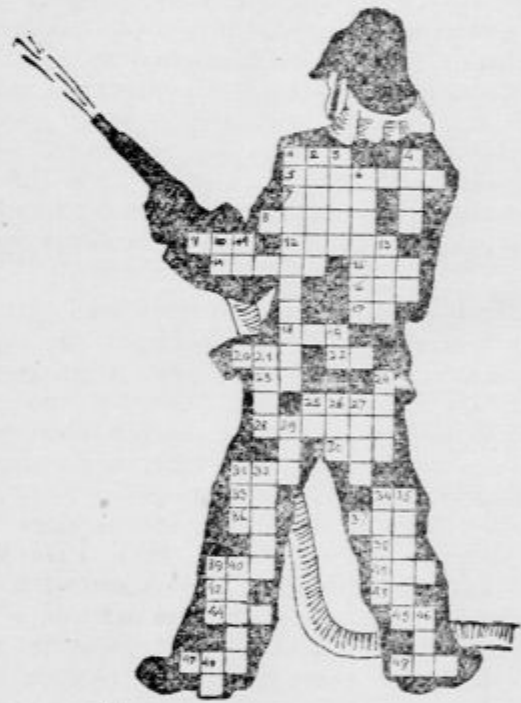
Kos, pri nas tudi pozimi stalen, se drži naših vrtov; grmičevja ob gozdu, ob steg-nah, stegnah, ob mest. drevoredih in na-sadih, ob solčnih legah v vinogradih mu je najljubše. Tu stopica in kraljuje na svojih močnih in visokih nogah, drži se vedno niz-ko pri tleh in odletava od grma do grma. Visoko v zrak in na dolge polete se ne mara spuščati, ker pa ima tako kratko pristrizene perutnice! Samec je ves črn; le kljun mu spomladi porumeni, da se sa-mozavestno z njim lahko ponaša pred svojo družico, ki s svojo črnotrjavno barvo za njim precej zaostaja. Na nežnih vejicah v grmovju predeta in prežita na črve, žuželke, pol-že; skačeta po tleh, s tal na veje in se za šalo tudi resno podita skozi gosto grmičev-je. Z močnim šilastim kljunom vlačita izpod listja, dvigajoč pri tem visoko vrat in gla-vo, dolge črve, ki se branijo, toda zama-n: iz svojega skrivališča morajo naravnost v kosov žleodec. Če kosa motiš in spod-š, za-čne se na ves glas žeziti, hrščati in renčati, kakor bi mu šlo že za življenje, tako je občutljiv. Če pa si ga ulovil in ga imaš v sobi ali kletki, se ti bo hitro privadil, te bo pre-senčil s svojim tankim čutom za snago in ti bo celo ponoči razveseljeval ne le s svo-jimi lastnimi pesmicami, temveč tudi s

spretnim posnemanjem tvojih. Na ZN na Koroškem je doma pesem »Mvadi kneziš se ženov bo«, in sicer na zeleni planini s seni-čico; zažek je zastavonoša, lesica družica, ververica šivilja, »merkovca« kuharica, med-ved pa starešina. Naši črni kosi pa si delajo gnezda blizu tal iz drobnega dračja in ma-hu in jih znotraj zadelaajo s prstjo. Glasna in radostna je pomladanska kosova pesem; pa ravno tako glasna, prisrčna in pesem ko-sa — samca, kadar samiva vali in sedi na gnezdu. Vztrajen, naravnost neumoren je tedaj samec v svojem prepevanju jutraj in zvečer. Ko pa pride čas za rejo in odgojo mladčev, je zopet neumoren v svoji očetov-ski skrbi. In kar tedaj pokonča škodljivega mrčesa, črvov in žuželk, sto in stokrat od-tehta ono majhno škodo, ki jo napravi, če včas, porednež in sladkosnednež, oklije-hruške, jabolka in grozdje; saj se mu bo itak pozmi godilo slabo, ko bo kvečjemu še kaka rdeča zmrlja jagoda za priblišek. Če mu tedaj zakličeš: »Bajaj, rajaj, črni kos«, ti odgovori: »Kak' bom rajov, ko sem bos.« Sedaj pa žvižga, poje in »raja« kakor drozg, njegov sorodni kljar v prvi pomladi, eden v grmovju in ravnini, drugi v gozdu in planini.

Dr. F. Korotanski.

Križaljka „Gasilec“

Vodoravno: 1. del Berlina; 2. južno ameriška država; 7. velbarva tkanina; 8. glasbeni izraz; 9. grški otok; 12. boginja lirike; 14. vas na Koroškem; 15. znakma ur; 16. obžalovanje; 17. kemijski znak za kovino; 18. pravo (lat.); 20. vzhodno in-dijski denar; 22. kratka; 23. otok ob zap.franc. obali; 25. sovjetska država (krat.); 28. italijansko mesto; 30. rimski pozdrav; 31. filmska družba; 33. glagolska oblika; 34. veznik; 36. belo (tur.); 37. japonski no-vec; 38. zemeljski izrastek; 39. motorna znakma; 41. švedski kovani denar; 42. kra-tica; 43. kratka; 44. nekdanje glavno me-sto Birme; 45. latinski predlog; 47. prostor v cerkvi; 49. kratka.

Navpično: 1. mesto v CSR; 2. latin-ski glagol; 3. razvalina (lat.); 4. azijski otok; 6. nauk o jeziki; 10. grška črka; 11. kratka; 13. živalski zob; 19. kratka; 21. azijska planota; 24. vas pri Ljubljani; 25. kemijski znak za prvino; 26. avtom. znam-ka; 27. nočna ptica; 29. doba (lat.); 31. ameriška država (krat.); 32. zarišče opti-ke; 34. kolodvorski prostor; 35. radijska potrebščina; 39. italijansko mesto; 40. drevo; 46. vas pri Medvodah; 48. medmet.

Rešitev zlogovnice

1. Tunis; 2. iver; 3. hlapec; 4. oje; 5. Pegaz; 6. Rusalka; 7. Izak; 8. hruska; 9. Altaj; 10. jagned; 11. Aleksander; 12. mav-rah; 13. regat; 14. Amati; 15. kokos; 16. polnoč; 17. ljubje; 18. albatros; 19. hrasta; 20. Josip; 21. evo; 22. nalič; 23. jagne; 24. erbij; 25. Galus; 26. oranje; 27. vodeb; 28. korito; 29. opij; 30. Reni; 31. adra; 32. kletev; 33. Parnas; 34. lice; 35. Augsburg; 36. hodulja; 37. Osovgov; 38. Brdavs; 39. Erie; 40. gostonog; 41. Atila.

Tiho prihaja mrak, plah je njegov korak, plaho bega. Srce, zakaj drhtiš? Česa, povej, se bojiš? Vsega — vsega...

Mezopotamska Akropola

V Mezopotamiji je trenutno na delu ita-lijanska odprava florentinskega raziskovalca Furlanija. Pod njegovim vodstvom koplje 250 delavcev, katerih tehnični nadzornik je inženjer Franco. Doslej so delavci po na-vodilih obeh strokovnjakov odkopali kak-zusko Akropolo, ki je bila gigantska stav-ba iz gline. Na zapadni strani Akropole so odkrili pokopališče, v grobovih pa nize bi-serov, kipece, vaze in slične predmete. Tudi nekaj zlata in draguljev je bilo med njimi. Na južni strani Akropole so odkrili ozid-je mesta, popisano e klinasto pisavo. Izreke je dal vrezati v kamen kralj Senaherib. Kakzu je bila tedaj prestolnica neke asir-ske province in njena Akropola je obla-ovala pokrajino med Zabom in Arbelo.

Iz Amerike v Perzijo

Italijanski letalski general de Pinedo pripravljaj prekomorsko polet iz Ameri-ke v Perzijo. Njegova namera je prekositi angleški rekord za dolge proge. Pinedovo letalo žene samo en stroj, ki razvija 525 k. a., njegov akcijski radij znaša 11.500 km. Letalo more ostati v zraku pri povprečni brzini 225 km približno 50 ur.

Gospodarstvo

Problemi denarništva

Čisto gotovo je danes vzrok vseh težav na našem gospodarskem trgu nezaupevanje. Nezaupanje ne samo zaradi večje ali manjše solventnosti posredovalnih zavodov, še bolj zaradi nelikvidnosti. Eno zlo insolvence je rodilo drugo, delikvidnost. Ta nelikvidnost pa je danes glavna težava.

Nezaupanje se da odpraviti samo s konkretno akcijo v tem smislu, da se poveča odgovornost upravnih organov denarnih zavodov, vse tja do ravnateljstva in vodilnega uradništva. Nujno je potrebno, da vlada v okviru širokega pooblastila, ki ga je dobila od parlamenta, izda uredbe, ki bodo spremenile obstoječe zakone, pred vsem regulativ za delniške družbe, pa tudi uredbe za regulativne hranilnice in zadrugne ustanove. Nujno je potrebno prilagajati na odgovornost vodilno uradništvo, kajti izvršitelje sklepov od strani uradništva je prav tako važna, vedrati celo važnejša, kakor sklepi sami. Ravnatelji morajo biti udeleženi na družbi z istim odstotkom kakor participirajo na dobičku. Člani upravnih svetov, ki so položaje prevzeli, se morajo zavedati polne odgovornosti in bi bilo smatrati, da odsotni člani, ki se ne upravičijo, glasujejo za predlog, upravičeni odsotni pa proti predlogu. Le na ta način bomo dosegli, da bodo upravni organi na višku, vedno si svesti svoje osebne odgovornosti in osebnega jamstva. Osebe, ki so bile doslej v upravnih kot glasilni material, se bodo kaj kmalu zavedle, da zaradi povečane odgovornosti na mesta ne spadajo, oglasili se pa bodo oni, ki so pripravljeni odgovornost tudi prevzeti.

Glavno zlo v današnji situaciji je okolnost, da se ves promet vrši proti gotovini, da je stanje obkroga novčanice najhujše v zadnjem desetletju, da pa je tudi ta obkrog fikтивен, ker je popolnoma gotovo, da se nahaja od okoli 5 in pol milijarde novčanice in kovanega denarja v resničnem obtoku menda komaj 3 milijarde. Ves ostali ogromni kvantum, ki je preje plodno namakal vse gospodarstvo, leži po žepih in blagajnah neplođen, oropan gonilne svoje moči. Če bi se nam posrežilo, da spravimo v obkrog v one regulirane denarne struje samo te mirujoče kapitale, bi bila od pomoč že silno izdatna. Denarni zavodi, ojačeni s povečano odgovornostjo upravnih organov, bi imeli naslov reflektirani na to, da se jim povrne zaupanje in z njim ona sredstva, ki omogočajo njih normalno obratovanje. V Ameriki so pod težo gospodarskih razmer, pod kaznjivo do 10 let je prepovedali posest zlata v privatnih rokah in odredili njegovo oddajo v denarne zavode do 1. maja. Efekt te odredbe je bil, da so federalne banke prejele zlata za 700 milijonov dolarjev. In gotovo ni nobenega gospodarstvenika, ki zasleduje probleme v drugih državah, ki bi se ne bil čutil in ne bi obžaloval učinkovitih ukrepov in tudi učinkovitih uspehov teh ukrepov v Ameriki. Čezmerna posest likvidnih sredstev (novčanice) je za celoto škodljiva, ker ta sredstva, odvzeta narodnemu gospodarstvu, povzročajo neko anemično stanje, čigar posledice so nepre-

gledne, če se temu skoro ne odpmore. Če bi vlada izdala uredbo, po kateri bi smel privatnik imeti doma n. pr. vsoto, ki ustreza dvomesečni potrebi, trgovce vsoto 15 dnevnega prometa, industrije vsoto 15 dnevne redne potrebe, potem bi takšna uredba, ki bi poleg izdatne kazni odvzela del zaplenjenega denarja, spravila v denarne zavode v vsej državi velike vsote. Predlagati bi bilo, da se zaenkrat celo ovaditeljnim osebam, ki hranijo gotovino doma, izplača nagrada 5 ali 10 odstotkov.

Da je donos gospodarstva pri nizkem obkrogu in pri zmanjšani krožni hitrosti ogromno padel, je na dlani. Urejen denarni trg bi moral tudi nujno reagirati na tak zunanji vpliv na ta način, da bi bila obrestna mera nižja kljub ogromnemu povpraševanju po likvidnih sredstvih. Vse srednjeevropske države so smatrale za potrebno v interesu svojega gospodarstva intervenirati v pogledu obrestne mere. Ni mogoče, da ostanemo pri manjšem donosu obrestne mere neizpremenjene; dolžnik jih plačati ne more, pa je potem nesmiselno od upnika, da jih zahteva. Nešteto je danes podjetij, ki pridno delajo in marsikaj tiskajo, pa so ob bilanci gospodarji zadovoljni, če so plačali socialne dajatve in davke, pa jim je investiran kapital ostal nezmarni. Šan, Kakšen naslov pa ima vložnik, da za v ista vloga danes dobi še vedno 5%, ko je jasno, da je dotičnik, ki se s tem denarjem eventualno uporabi, samo izjemoma odgovarjajoče zaslužil. Češkoslovaška je doletela za vlogo 3 in pol do 4,5% za prve hipoteke. Razlika obrestne mere, kakor jo predvideva češkoslovaška ureditev, je pri dobro vodenih denarnih zavodih za kritje režije in drugih stroškov dovolj velika.

Ni mogoče dovolj poudariti, da je obrestna mera danes ključ gospodarske produktivnosti, ključ številnih socialnih problemov in da se morajo v tem pravcu napraviti ukrepi. Seveda pa je izhodišče celotnega problema pri Narodni banki, kateri je treba dopovedati, da njen namen ni dividenda, temveč da je narodno gospodarski faktor prvega reda, ki ne sme z zaprtimi očmi bilancirati iz leta v leto, ne oziraje se na stanje gospodarstva v vsej državi.

Navedeni trije ukrepi, povečana odgovornost organov denarnih zavodov, kazniva posest prekomerne gotovine in znižanje obrestne mere, bi bili izvedljivi pred vsem brez stroškov in brez vsakega rizika za finančno in izjemstvo. Bili bi pa že v stanju da prilike na denarnem trgu toliko zboljšajo, da bi se pridobil čas, v katerem bi bilo mogoče načrti dr. Belina zaradi podpravljanja sledinarnih bankovcev ali načrti g. Dušana Plavšiča, ki se naslanja na razdolžitve kmeta, za nekaj tednov odložiti in tako pripraviti, da bi bil v svoji izvedbi popolnoma eksakten, v vseh posledicah pa tako premišljen, da bi ne nastale nobene nove škode našemu gospodarstvu, ki bi sicer utegnile nastati, če bi se dalekosežne intervencije zadostno ne pripravile.

Dr. Ladislav Lajovic.

Obramba holandskega goldinarja

Iz Amsterdama poročajo, da je Nizozemska banka nenadoma dvignila diskontno mero od 2 1/2 na 3 1/2 %. To povišanje diskonta je eden izmed ukrepov Nizozemske proti spekulaciji, ki propagira opustitev zlatega standarda. Že kmalu po padcu dolarja so v Nizozemski pričeli v gospodarskih krogih razpravljati o tem, ali ne bo tudi goldinar moral iti enako pot, kakor sta jo šla funt in dolar. Nizozemska banka je vse te različne kombinacije takoj odločno zavrnila. Medtem pa so dispozicije kapitala v Angliji in Franciji povzročile, da je morala Nizozemska banka oddati precej zlata, kar je spekulaciji znova dala povod za razne govorice. Propagatorji opustitve zlatega standarda zlasti nečesto priznati, da za Nizozemsko (kakor za Švico) ni razloga opustiti zlati standard, dokler tega ne storijo druge države zlatega bloka, v prvi vrsti Francija. Nizozemska banka je z odločnimi intervencijami nastopila proti nervoznemu razvoju, ki ga je povzročila spekulacija. Samo v zadnjem tednu je oddala za 48 milijonov goldinarjev (500 milj. franc. frankov) zlata, tako da so se njene zlate rezerve v tem tednu skrhle od 906 na 858 milij. goldinarjev. Sedaj pa je še povišala diskont kar za 1 %. V koliko pa bo to povišanje diskonta moglo uplivati na trg, je težko presoditi, ker je nizozemski denarni trg sila likviden. Vsekakor pa so zlate rezerve Nizozemske banke tako znatne, da Nizozemsko lahko odvrne vsak napad na valutno, če le hoče, saj lahko odda še za 400 milijonov goldinarjev zlata, preden pade zlato kritje na predpisano 40 odstotno minimalno kvoto.

Insolvenca in poravnalna postopanja

Državni statistični urad je pravkar objavil podatke o gibanju konkurzov in poravnalnih postopanj v aprilu, iz katerih je razvidno, da število konkurzov in poravnalnih postopanj nadalje narašča. V aprilu smo imeli v vsej državi samo 38 insolvenec (20 konkurzov in 18 poravnalnih postopanj) nasproti 164 insolvencom (55 konk., 109 poravn. post.) v lanskem aprilu. Število insolvenec je padlo torej na eno četrtino. Seveda pa slika ni popolna, če ne upoštevamo tudi posredovalnih postopanj, o čemer pa naša uradna statistika žal ne vsebuje podatkov. Že statistika zadnjih mesecev je pokazala, da je nova institucija posredovalnih postopanj hudo izpodrinila konkurze in poravnalna postopanja. Kakor smo že pred dnevi objavili, je Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani registriralo v aprilu 112 posredovalnih postopanj, v prvih štirih mesecih letu pa v celem 541. Ker se posredovalna postopanja uradno ne objavljajo, kakor konkurzi in poravnalna postopanja, je statistična uporaba sploh težavna in bo morda pravo število še večje. Če k številu konkurzov in poravnalnih postopanj pristojemo še posredovalna postopanja, tedaj vidimo, da se skupno število insolvenec tudi v aprilu ni bistveno zmanjšalo; imeli smo 38 konkurzov in poravnalnih postopanj ter 112 posredovalnih postopanj, skupaj torej 150 insolvenec nasproti 164 v lanskem aprilu. Od pričetka leta pa smo imeli 232 konkurzov in poravnalnih

postopanj ter 541 posredovalnih postopanj, torej 773 insolvenec nasproti 768 insolvencom v istem razdobju lanskega leta, torej skoraj enako število. Gibanje insolvenec v zadnjih letih nam kaže naslednja statistika:

	Konk.	post.	Skupaj
jan.-april 1931	156	173	329
> > 1932	289	479	768
> > 1933	124	108	541

Število konkurzov je letos padlo od 43 v januarju na 32 v februarju, 29 v marcu in 20 v aprilu; število poravnalnih postopanj pa od 43 v januarju in 31 v februarju na 16 v marcu in 18 v aprilu. Posredovalnih postopanj pa je bilo (po statistiki Društva ind. in veletrg.) v januarju 63, v februarju 189, v marcu 177 in v aprilu 112.

Insolvence v dravski banovini

Sličen razvoj kažejo tudi številke za našo banovino. V aprilu smo imeli 17 posredovalnih postopanj, v prvih 4 mesecih t. l. pa 86. Konkurzi so bili v aprilu 3 (lani 5), poravnalnih postopanj pa smo imeli 5 (lani 22). Vsega je bilo v dravski banovini aprila 25 insolvenec nasproti 27 v lanskem aprilu. Za prve 4 mesece t. l. pa je iz statistik razvidno, da je bilo v dravski banovini 130 insolvenec (20 konk., 24 poravn. post., 86 posred. post.) nasproti 110 v istem razdobju lanskega leta (30 konk. in 80 poravn. post.) in 60 v istem razdobju l. 1931.

Občni zbor delničarjev Jadranske zavarovalne družbe v Trstu

Dne 29. aprila t. l. se je vršil 94. občni zbor te svetovne zavarovalne družbe, na kateri so bili predloženi zaključni računi za leto 1932. Poročilo omenja okolnost, da tudi v leto 1932 ni pojenja politična in gospodarska napetost, toda ravno dolgo trajanje krize krije v sebi kal za ponovni razvoj.

Dolgotrajne težke okolnosti so imele za posledico nadaljno, čeprav omejeno zmanjšanje obsega poslov v vseh panogah zavarovanja, a katerimi se bavi družba. Samo v transportnem zavarovanju se opazna znatnejša nazadovanje premijskih dohodkov. V življenjski panogi je bila kljub krizi dosegena ista nova produkcija kakor v preteklem poslovnem letu; toda tudi v tem poslovnem letu ni bila zadostna, da nadoknadi storna, tako da portfelji življenjskih zavarovanj, ki obstoja, izkazuje na koncu leta znatno zmanjšanje.

Poslovni promet se izraža v sledečih podatkih: V življenjskem zavarovanju je bilo akcijenih novih zavarovanj v znesku Lit 1.400.000.000.— glavnic, Premijski dohodki znašajo Lit 220.000.000, obstoječa zavarovanja pa so dosegla svoto Lit 4.196.000.000. V elementarnih panogah znašajo premijski dohodki brez pristojbin in požarni panogi Lit 156.929.000, v transportni panogi Lit 19.729.000, v toži, vlogu in ostalih posrednih panogah pa Lit 49.700.000. Skupni dohodki na premijah in pristojbinah v vseh panogah zavarovanja znašajo v lanskem letu Lit 1.556.395.50, po odbitku 1.400.000.000, za rezervo nepremišljen je bilo Lit 11.556.395.50, po odbitku 1.400.000.000, za rezervo nepremišljen je bilo Lit 11.556.395.50, po odbitku 1.400.000.000, za kor lanske leto, plačljivo počenši od 5. ma-

ja t. l. dalje, poslovni presežek Lit 514.545.15 pa se prenese na nov račun. Po stanju ob koncu leta so društvena garancijska sredstva sledeča:

delniška glavica (vplačano)	Lit 40.000.000
imovinska rezerva	Lit 100.000.000
tehniška rezerva	68.200.000
	753.934.000

Reserve so nasproti preteklemu letu 1931 narasle za Lit 95.286.000.

Naši trgovinski odnosi z Nemčijo

Kakor znano, smo z Nemčijo že dva meseca v brezposlednem stanju. Pogajanja so se pred meseci razbila, ker si novi vladni režim v Nemčiji še ni bil na jasnem glede osnov svoje trgovinske politike. Čeprav je nova nemška vlada sedaj že sklenila širši trgovinski pogodb, še ni prišlo do novih pogajanj za ureditev jugoslovonsko-nemških trgovinskih odnosov. Med drugim je Nemčija sklenila trgovinsko pogodbo z Nizozemsko, s katero je bila prav tako v brezposlednem stanju. Ta pogodba z Nizozemsko je za nas v toliko zanimiva, ker je v tej pogodbi dala Nemčija Nizozemski njo carino za jaja. Kakor znano, nam je Nemčija baš zaradi carine na jaja odgovarjala pogodbo. Po prestranku pogodbe z našo državo je zvišala carino na jaja od 5 na 70 mark odnošno avtonomno na 100 mark. V pogodbi z Nizozemsko je sedaj znižala pogodbeno carino na 40 mark, v jenskih in zinskih mesecih pa na 30 mark, toda le za kontingent od 65% lanskega uvoza in pod pogojem, da morajo avtožena jaja ustrežati nemškimi predpisom o standardizaciji. Verjetno je, da bo Nemčija tudi nam stavila slične pogoje.

Dejstvo, da je Nemčija odstranila brezposledno stanje z Nizozemsko in nedavno izjavo nemškega poslanika v Jugoslaviji g. von Dufour-Feronesa v Skopju, da je potrebno čim prej urediti trgovinske odnose med obema državama, nam dajejo nado, da se bodo nova pogajanja pričela v doglednem času.

Poleg bakra, ki predstavlja polovico našega izvoza v Nemčijo, so jaja glavni predmet našega izvoza v to državo, čeprav je naš delež pri skupnem uvozu jaje v Nemčijo razmeroma slab. Lani je Nemčija uvozila iz Jugoslavije 3028 ton jaje v vrednosti 2.85 milijona mark, istočasno pa je uvozila iz Bolgarije 11.415 ton za 10.32 milj. Din in iz Rumunije celo 15.557 ton za 15.02 milijona Din. Iz Rumunije in Bolgarije je torej lani Nemčija uvozila skoro 10 krat toliko jaje kakor iz Jugoslavije.

Znatno povišanje uvozne carine na jaja se je izkazalo za uvoz v Nemčijo skoraj prohibitivno in je uvoz silno nazadovljal tudi iz drugih držav. V letos v aprilu je Nemčija uvozila le 4049 ton jaje nasproti 24.998 ton v lanskem aprilu. Uvozna potreba pa se ni v toliki meri zmanjšala.

Na zopetni normalizaciji jugoslovonsko-nemških trgovinskih odnosov so se interesi naših nemških gospodarskih krogov, ki jim je izvoz v Jugoslavijo skoraj onemogočen. Trgovinski promet je na obeh straneh hudo nazadovljal. V prvem mesecu brezposlednega stanja (v aprilu) je znašal naš izvoz v Nemčijo le 16 milijonov Din (od tega 12 milijonov za izvoz baker), naš uvoz iz Nemčije pa je znašal 15 milijonov. (Lani je znašal mesečni izvoz povprečno 30, mesečni uvoz pa 42 milijonov Din).

Gospodarske vesti

Občni zbor Pokojninskega zaroda za namestence je sklican za 11. junij ob 10 dopoldne v sejo dvorano mestnega načelstva z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo upravitelja. 2. Volitve članov načelstva in njihovih namestnikov. 3. Poročilo revizorjev za preizkušnjo računskega zaključka za l. 1932. 4. Sklepanje o računskem zaključku in o odvzemu načelstva. 5. Izprememba in dopolnitev statuta, kolikor bo potrebna glede na skorašnji izdajo prečiščene besedila zakona o pok. zav. nam in na pravilnik o dražinskih dokladah.

Mobilizacija zamrznejenih terjatev češkoslovaške in Rumuniji, Bolgariji, Jugoslaviji in Španiji. Kakor poročajo iz Prage, je kompenzacijska centrala češkoslovaških uvoznikov in izvoznikov sklenila dogovor z neko francosko finančno skupino, po katerem bo ta skupina prevzela zamrzneje češkoslovaške terjatve v levih, levih, dinarjih in pezetah (kolikor ne pridejo v klirniški obračun). Za cedirane terjatve bo francoska skupina dala posojilo v frankih.

Konkurz je razglašen o imovini tvrdke »Kotornica, stavbe družbe z o. z. v Ljubljani (upravniki mase dr. Rud. Krivic, odv. v Ljubljani: prvi zbor ipnikov pri okr. sod. 20. maja ob 9., prijavni rok do 18. junija, ugotovljeni narok 24. junija).

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 13. maja. Pretekli teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 3.07 milijona Din nasproti 1.97, 3.4, 3.62 in 2.05 milijona Din v zadnjih štirih tednih. V sredstvih pozornosti je bil ves teden avstrijski šilling, ki se je precej dvignil, in sicer od 8.30—8.40 na 8.90, včeraj pa je tendenca izgledala nekoliko mlačnejša. Med efekti je bil zabeležen promet le v delnicah Trboveljske družbe, ki se je trgovala pri čvrsti tendenci po 165.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila Vojna škoda ves teden stabilna na višini 190—193 pri slabem prometu. Blairovo posojilo pa je popuščalo. Včeraj je bil v 7% Blairovem posojilu promet po 30.25 (prejšnji petek 31.50), v 8 odstotnem pa po 31 (prejšnji petek 33—36). Gibanje tečajev Blairovega posojila na naših borzih je, kakor smo že zadnjikrat omenili, v nasprotju z notranjimi na newyorskimi borzi, kjer se je od 2. do 9. maja tečaj 7% Blairovega posojila nadalje popravil od 16 na 16.50 (sredi aprila je bil 18.50), tečaj 7% Blairovega posojila pa od 16.75 na 17.75 (sredi aprila 16). Ponovno se je v Newyorku dvignil tečaj 7% dolarskih obveznic Drž. hip. banke, in sicer od 21.80 na 22.50 (v početku aprila 14). Dolarske obveznice Drž. hip. banke pa so ostale tudi pri nas približno čvrste in je bil včeraj v Zagrebu zabeležen tečaj 42.50—44 (zadnji petek zaključek po 41.50). Zanimivo gibanje opazamo pri delnicah Priv. agrarne banke, ki so se okrepile zopet na 201—206, dočim so se pred tedni notirale okrog 190 in še nekoliko nižje.

Beograjsko »Narodno blagostanje« poroča v svoji današnji številki, da posli na takozvani črni borzi skoro popolnoma stagnirajo. Privatna premija znaša 32—36%. V Curihu je ostal tečaj dinarja ves teden stabilen na višini 7 švic. frankov za 100 Din.

Curih. Pariz 20.3850, London 17.49, New York 441.—, Bruselj 72.05, Milan 26.99, Madrid 44.20, Amsterdam 208.10, Berlin 121.20, Dunaj 57.12, Stockholm 89.65, Oslo 88.75, Kopenhagen 77.75, Praga 15.42, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Blagovna tržišča

LFS.

Ker so zaloge starih in slabih tramov že izčrpane, se nova produkcija lahko vga. Monte trami se zaradi pomanjkanja gotovine ne morejo oddati, ker ravno zaradi denarne krize tudi naši odjemalci ne morejo držati velikih skladov. Tako se glase le naročila po notah za blago, ki se slučajno potrebuje za stavbene evrhe. Filerji in bordonalci se težje oddajo.

Cene v tramih sicer niso povoljne, vendar pa so kolikor toliko izenačene. Zelo nevarna pa bi bila spekulacija s trami. Ni mogoče verjeti neutemeljenim govoricam o kakem porastu cen.

V mehkem lesu je situacija nesprenmenjena. Hrastovina in bukovina se le po malem oddaja, večjih zaključkov ni. Kupčija v drvah in oglju je popuščila, ker je sezona za to blago že pri kraju.

ZITO

+ Chicago, 13. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 73.50, za julij 74.75, za sept. 75.75, za dec. 78.125; koruza: za julij 47.50, za sept. 50, za dec. 51.25; oves: za julij 26.50, za sept. 27.125, za dec. 28.875; rač: za julij 57, za sept. 57.25.

+ Winnipeg, 13. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 65, za julij 66, za okt. 68. + Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Tendence nesprenmenjene. Promet 112 vag. Pšenica: baška, okoli N. Sad, Sombor, srednjebaška, gornjebaška, sremska, baška ladja Begej 215—220, baška potiska, ladja Tisa:

Sokolstvo

Zletne vesti

Ljubljana, 13. maja.

Romanje ruških Sokolov k ruski kapelici pod Vršcem. I. pokrajinskega zleta SKJ v Ljubljani se udeležijo tudi korporativno rusko sokolstvo v emigraciji. Ruski Sokoli bodo sodelovali pri vseh zletnih prireditvah, pri javni telovadbi gostov in v slavnosti povorki. Kakor je zletna pisarna obveščena, bodo ruski Sokoli po glavnih zletnih dneih priredili romanje k ruski kapelici pod Vršcem, kjer počivajo ostanke tragično preminulih njihovih rojakov med svetovno vojno. Trdno smo verjeti, da se bo temu činu pijete ruskih Sokolov pridružil tudi naše sokolstvo ter pobotelo z ruskimi brati in ostalimi gosti na Vršcu. Datum in spored žalne svečanosti bomo naknadno objavili.

Seja zletnega odbora za I. pokrajinski zlet bo v ponedeljek točno ob pol 7. v zletni pisarni v Narodnem domu. Vsi bratje, zlasti predsedniki in podpredsedniki posameznih odsekov se pozivajo, da se seje zanesljivo in točno udeležijo.

Zletne poštne znamke. Ministrstvo pošte in telegrafa je ugodilo prošnji zletnega odbora za izdajo posebnih zletnih poštne znamke, in sicer po Din 0.75 in Din 1.50. Znamke bodo imele sliko staroste Saveza SKJ prestolonaslednika Petra v sokolskem kroju. Naklada obeh vrst znamk bo vsaki po 500.000. Znamke se bodo prodajale ene po Din 0.75 po 1 Din. one po Din 1.50 pa po Din 2 v korist zletnega fonda. Znamke so že v tisku ter pridejo v promet prihodnji mesec z veljavnostjo do 31. avgusta t. l. Opozorjamo zlasti naše filateliste na znamke, vse sokolstvo in občinstvo pa prosimo, da se pri dopisovanju poslužuje le zletnih znamk.

Akademija Sokola Ljubljana-Šiška

Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška se tiho in brez hrupa pripravlja na veliko sokolsko telovadno akademijo. Prednjački zbor z agitirnim br. načelnikom na čelu ima polne roke dela za to prvo pomladno telovadno prireditev, za katero vlada veliko zanimanje. Po pripravih sodeč bo ta telovadna akademija prekosila vse dosedanje slične prireditve.

Akademija se bo vršila v soboto 20. t. m. ob 20, na prostem, in to na sokolskem letnem telovadišču za Sokolskim domom. Telovadišče bo dobro razsvetljeno, poleg tega pa bodo močni reflektorji metali svetlobne žarke v sredo telovadišča, kjer se bo vršil nastop. Magično razsvetljeni prostor bo še posebej povzročil ves nastop in bo občinstvo vse točke sporeda z vseh prostorov dobro videlo. Prirejanje sokolskih akademij na prostem ob razsvetljavi reflektorjev je mnogo bolj učinkovito kakor v dvorani, iz zdravstvenih oz. rova pa jih je naravnost priporočati.

Kar se tiče sporeda akademije, moramo priznati, da je sestavljen z večjo roko in globokim razumevanjem. Pri tej prireditvi nastopijo vsi telovadni oddelki, med njimi tudi vrsta starejših bratov, kar je pohvalno in v vseh obdobjih vredno. Spored je naslednji: deca: kolo, članice; proste vaje, moški naraščaj; skupine, člani: bradja, starejši člani: proste vaje, ženska deca: zastavice, člani: raznosterosti, ženske naraščaj; gimnastične vaje, moška deca: metuljnice, člani: kavalirija in članstvo in moški naraščaj: redovne vaje.

Vetopnina k akademiji je nizka in jo more vsakdo brez škode utrpeti. Upamo, da bodo Šiskarji upoštevali to dejstvo in v velikem številu obiskali to sokolsko prireditev. Vabimo pa tudi vse druge nacionalno javnost v Ljubljani na to leno sokolsko prireditev in prosimo za številan posest. Vetopnina se bodo dobivale tudi v predprodaji pri blagajni kina v Sokolskem domu in priporočamo, da cenjeno občinstvo pridno sega po njih. Zdravo!

Izlet v Šent Vid

Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška obvešča svoje članstvo in Sokolstvo naklonjeno občinstvo, da se 25 t. m. udeležijo popolnanskega pešizleta Ljubljanskega Sokola v Št. Vid - Vižmarje. Ta izlet bo nekaj ugoden k I. pokrajinskemu zletu v Ljubljani in

217.50—222.50; gornjebanatska 212.50—215.50. Koruza: baška in sremska 68—65 za junij—julij 66—68; slavonska 65—67 baška ladja Sava 66—68, ladja Begej 67 do 69, ladja Tisa ali Dunav 68—69 Oves: baški, sremski, slavonski 90—92 Jčmen: baški, sremski, 64/65 kg 95—97.50; pomladni 66/67 kg 100—102.50. Moka: baška in banatska »ogc in »oggc 347.50—362.50; »2c 327.50—342.50; »3c 307.50—322.50; »6c 277.50—287.50; »7c 175—185; »8c 65—67.50. Otrbi: baški 52.50—57.50; banatski 52.50—55.50.

VINO

+ Vinsko tržišče v dravski banovini (13. t. m.). Kupčija z vinom se je pričela nekoliko gibati. Kupujejo pa ne toliko vinske veletrgovci, marveč bolj manjši gostilničarji in prekupevalci, ki odvažajo nakupljena ali od producentov samo zaupana jim vina po večini s tovornimi avti na vse strani. Take kupčije so po večkrat prav neugodne za prodajalca, ako svoje blago na slepo zaupa. Zaradi takih pogostih malih odjemov so cene le v Halozah nekoliko poskočile, sicer pa so povsod skoro neizpremenjene in sicer od 2 do 2.80 Din za 8 do 10 odstotka mešana in od 3 Din navzgor za močnejša mešana in za sortirana vina. Sega se v prvi vrsti po popolnoma povrhli in čistih vinih. Še ne popolnoma povrhli močnejša vina počasi kipijo, ker se kleti v tem času počasi segrevajo. Zato so taka vina zdaj po večini motna in nepravga okusa.

ZIVINA

+ Mariborski sejem za prošče. Na petkov sejem je bilo pripeljenih 309, prodanih pa 182 prašičev. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tedenski 100 do 120 Din, 7 do 9 tedenski 150 do 200 Din, 3 do 4 mesečni 250 do 350 Din, 5 do 7 mesečni 450 do 500 Din, 8 do 10 mesečni 600 do 650 Din in enoletni 750 do 900 Din. Kilogram žive teže 7.50 do 8 Din, mrtve pa 10.50 do 12 Din.

Trg za seno in slamo v Mariboru. Na včerajšnjem trgu za seno in slamo so bile cene naslednje: 19 voz sena po 50 do 65 Din, 3 voze olave po 55 do 65 Din in 7 voz slame po 40 do 50 Din za 100 kg, oziroma po 1.25 do 1.50 Din smop.

obenem proslava spomina na veliki »Slovenski tabor« v Vižmarjih, ki se je vršil leta 1869. Sokolsko društvo Št. Vid nad Ljubljano pa razvije ob tej priliki svoj prapor, slavnost bo zvezana z javnim nastopom ljubljanskega sokolskega okrožja. Da bo pa ta slovesnost v Št. Vidu čim bolj lepa in dostojna, je želeli, da se popoldanskega izleta udeležijo tudi skupine narodnih noš, bodisi peš ali na vozovih. Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška poziva vse one brate in sestre, ki nimajo slavnostnega kroja, da sodelujejo pri slavnosti v Št. Vidu v narodnih nošah. Tudi vse one, ki še niso člani Sokola, pa simpatizirajo s sokolskim pokretom vabimo, da si preskrbe narodne noše in grede z nami v Št. Vid. Komaj še teden dni nas še loči od dneva, ko bomo pohiteli v Št. Vid. Bratje, sestre in ostalo

Iz življenja in sveta

Boj proti žuželkam

Milijardna škoda, ki je ne moremo preprečiti

»Že pred 40 milijoni let so bile žuželke na visoki razvojni stopnji,« je dejal pred kratkim dr. Walter Horn, vodja entomološkega zavoda v Berlinu. »Ta čas gleda torej na razvojno vrsto najmanj 300 milijonov pokolenj in to pomeni, da so imele za svojo izpopolnitev 12.500 krat več šans nego — človek. V teh neizmernih dobah jim ni mogla nobena katastrofa naše preminčnice do živga. S čudovito prožnostjo so se moge prilagoditi najbogatejšim kakor najboj škopim življenjskim razmeram.«

Ta njih neverjetna trdoživost se da razlagati na več načinov. Pred vsem se niso botele za življenjski boj razvijati v veliki obsehi, ki so na zadnje usmrtile zavre, mamute itd. Dalje imajo namreč notranjega okostja dosti prožnejše »zunanje okostje«, hitinov oklep, ki se da mnogo bolj razviti in prilagoditi zunanjim priključkom. Nato jim čudovito mnogostranski telesni privrski nadomestujejo vse orodje, ki si ga je moral človek izmisliti v stotisočletnem možganskem delu z muko; živijo kratko in se skoraj ne starajo; a glavno je njihova neverjetna plodovitost.

Največji entomolog sedanjosti, Howard, je n. pr. izračunal, da ima ena sama muha v eni sami sezoni 4 do 5 mesecev teoretično 720 milijonov potomcev, posamezna rastlinska uš, ki tehta sama komaj miligram, lahko spravi na svet teoretično v eni sezoni 16 milijard stotov težko potomstvo. Vse človeštvo skupaj tehta okrog 3 milijarde stotov. Žuželke pa so obdarjene še z drugimi prednostmi. Pomislimo n. pr. na njihovo razmeroma ogromno mišično moč, na decentralizacijo njihovega živčnega, krvnega in dihalnega sistema, kar jim omogoča prebiti celo večje poškodbe, pomislimo na njih skrivnostni stopokemični čute, ki jim omogoča spoznati kakšno snov že od daleč brez očii ali voha. In končno njih neomejeni življenjski prostor. Ži-

vijo v najneugodnejših temperaturah povsod v vodi, v zraku, na zemlji, v jamah brez svetlobe, v notranjosti rastlin in živali — celo v petroleju živi škinka neke muhe! Howard ni zaman dejal, da živimo v »dobi žuželke«. In tega smo krivi deloma ljudje sami, ker smo s svojimi prometnimi sredstvi okužili vse s škodljivimi žuželkami. Ni pretirana trditev, da se človek in žuželka borita za prvenstvo in eksistenco na zemlji!

V Zedinjenih državah cenijo n. pr. škodo, ki jo povzročajo žuželke, letno na 2 milijardi dolarjev! A to samo v Zedinjenih državah! Na Francoskem cenijo škodo trine uš v zadnjih 50 letih na približno 400 milijonov Din! A to še ni vse. Treba je pomisliti samo na kužne bolezni, ki jih zanašajo žuželke, na ogromno število ljudi, ki umrejo vsako leto po njihovi za-

Boj proti žuželkam je torej nujna zahteva za človeka. In ta se mora izvršiti velkopotezno, ne glede na stroške. L. 1929, ko se je pojavila neka silno škodljiva sadna muha v Ameriki, je n. pr. ameriški kongres v hipu privolil 4,5 milijona dolarjev, da se takoj izrebi, Florida, ki je bila najbolj prizadeta, je to vsoto še povečala. Bila je velika kemična vojna v pravem pomenu besede. V teku leta so muho iztrebili, a če bi se pojavila znova, bi morali začeti znova. Silne so izgube, ki jih lahko beleži človek v svojem boju proti žuželkam. Nešteta človeška življenja, ogromne množice življenjskega blaga in ogromni kapitali so na človeški strani žrtve tega boja in je povsem resno vprašanje, da li se bo človek v tem eksistenčnem boju sploh obdržal. Zato je entomologija, veča, ki proučuje žuželke, zelo važna veča, kajti edino ona nam lahko pove, kakšne so posebnosti žuželk in nam da pravo orožje v roke.

Bezgavke vplivajo na rast

in niso brez pomena za infekcijske bolezni

Čsl. statistič. dr. Peller je na 25.000 otrokih med 14. in 16. letom preiskal, kakšen vpliv imajo bezgavke na rast in nagajanje k okužbi s škrlatinko in davico. 3250 otrok-m, torej 13 odst., so bezgavke odstranili že v zgodnjih letih in dečki med njimi so bili za nekoliko centimetrov večji, nego znaša povprečna dolžina v njih starostni dobi. Dečki z bolnimi ali povečanimi bezgavkami pa so v rasti zaostali.

Pri deklicah se ni kazala nobena razlika v rasti, pač pa so bila dekleta brez bezgavk kakor dečki nekaj težja. Od 5000 preiskanih deklic so 500 tistim odstranili bezgavke že v nežni dobi in te so dozele v normalnem času; pri 300 deklicah z bol-

nimi bezgavkami je pa dozorelost nastopila nekoliko leto pozneje.

Kakor je pokazala statistika, se nagajajo otroci z bolnimi bezgavkami tudi k infekcijskim boleznim in sicer znaša odst. tek takšnih otrok, ki dobe škrlatinko ali davico, 25%, dočim je normalna 18%. Vendar se zdí, da ni direktna zveza med bol. no povečanimi bezgavkami in infekcijo, temveč da vpliva tu še neki močnejši, neznan čimtelj.

Po vsem tem je otrokom z bolnimi bezgavkami odstraniti te organe, kar itak ni posebno težko ali celo nevarno. Priporočljivo jih je odstraniti tudi malim otrokom, ki iz neznanega razloga zaostajajo v rasti

Zdravje in bolezen

L. 1778. je pisal stari zdravnik dr. Stolpertus: »Kako bi bilo želeli, da bi lekar-narji pomedli svoje praške iz svojih delavnic in da bi namesto teh skrivnostni postavili vanje bele, pletene košarice s svežim sadjem in spremenili tako pol lekarne v prodajalnice sadja!«

Pri delavcih v klobučarnah so v zadnjih letih opazovali česče pojavljanje izpuščajev po rokah, odkar so v obratih uvedli boraksovo alkalno raztopino šelako za obrtitev klobučevine.

Novorojenček sestoji najmanj dve tretjini iz vode. Pri odraslih osebah znaša delež vode v sestavi telesa okrog 60%, mehki deli sami vsebujejo celo najmanj 75% vode.

Za dolge napore, n. pr. v raznih sportnih panogah igra hrana veliko vlogo. Po vseh izkušnjah imajo tu prednost ljudje, ki se hranijo z neko neobhodno potrebnim najmanjšo količino hrane in se zadovoljijo s polovico do dveh tretjin običajne količine beljakovin (pred vsem iz jaje, mleka, sira, žita, sočiva) ter z rastlinskimi ogljikovi-mi hidrati

Norveška kraljica v Londonu

Kraljica Maud je obiskala, zvesta svoji tradiciji, tudi letos spomladi angleško prestolnico

Pri želodčnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapelki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zasplosti, povzročijo kozarec »Franz Josefov« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefov« vodo, kot važen pripomoček proti grži, kakor tudi želodčnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico.

Za srečo birmancem

naj bolni ali pa starši kupujejo lepe in izvrstno izdelane obleke za dečke pri najcenejši trvdki iz izgotovljenimi in po meri izdelanimi oblekami pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Srednji vek v hitlerjevski Nemčiji

V sredo opolnoči so pred berlinsko univerzo sežgali nad 20.000 nemškemu »duhu« nasprotnih knjig, ki so jih iz političnih ozirav odstranili iz knjižarn in knjižnic. Zgoraj: Dijaki mečejo knjige na grmado. Spodaj: Pohod mimo ognja

Nezakonska deca v Turčiji

Odprava mnogoženstva je prinesla nov problem

Odkar je Turčija uvedla švicarski mešanski zakonik, so se pojavili v njej nezakonski otroci. Ironija usode je hotela, da je imel najbolj energičen poskus za okrepitev družine, kar so jih kdaj napravili v Orientu, ta nepričakovani rezultat.

Ko so l. 1926, z omenjenim zakonikom odpravili poligamijo, so pozdravili to reformo kot epohalno in so prerokovali, da bo poligamija čez noč izginila. Pa ni bilo tako. Mnogoženstvo je bilo v Turčiji že nekaj časa prej pojav, ki je zaradi neugodnih gospodarskih razmer vsaj po mestih že izginjal. Če je bilo težko prehranjevati že eno samo ženo, koliko težje je bilo vzdrževati dve ženi ali celo več! Harem štirih žen in nekoliko suženj je bil že ob koncu prejšnjega stoletja velika redkost. Že med svetovno vojno je poseben odbor za iztečaj novega družinskega prava predlagal, da bi se prvi ženi dala pravica ugovora zoper drugo in vse nadaljnje žene.

Na dežel je bilo sicer drugače. Tam so bile žene in otroci ter so še danes koristna delovna moč. Mnogoženstvo se je tu uganjalo manj zaradi zabave kakor zaradi izročenih gospodarskih šeg in navad. Zato se nova reforma na deželi ni uveljavljala v takšnem tempu kakor po mestih. Tu vidimo še polno ostankov stare poligamije, čeprav v kakšni obliki, da oblasti ne morejo poseči vmes.

Otroci iz takšnih zakonov veljajo tedaj za nezakonske. Temu so krivi deloma mohamedanski duhovniki, ki so opravljali poroke v stari, sedaj neveljavni obliki. Novi zakonik priznava javnost samo civilni poroki, cerkveno poroko, ki more slediti civilni, pa smatra samo za versko ceremonijo. V mnogih primerih pa so ljudje ravnali drugače, nego velevali paragrafi in mnogo je staršev, ki so se cerkveno poročili pred l. 1926, torej povsem veljavno, pa so se pozneje pozabili javiti civilnim oblastvom. Iz takšnih zakonov izvirajo pred vsem otroci, ki jih morajo paragrafi smatrati za nezakonske, dasi dejansko niso nezakonski.

Nova Turčija je sicer zelo netolerantna napram vsakemu prestopku svojih načel, toda v tem primeru so bile oblasti v korist mlademu pokolenju prišljene, da malo popuste. Ne gre vendar, da bi bili starši krivi, otroci pa kaznovani. Zato se je vlada odločila, da z zakonsko novelo uredi to vprašanje. Starši, ki so samo cerkveno poročeni, bodo imeli pravico, da se vpišejo pri oblastvih in priznajo tako svoje otroke za zakonske. V primeru, da bi bil mož poročen že z drugo ženo, bo imela ta kot prva žena pravico, da v roku treh mesecev vloži ugovor zoper novi zakon. Če zamudi ta rok iz kakršnegakoli razloga, bo novi zakon povsem veljaven, prvi žena sama pa bo veljala za ločeno.

Kačji park v Afriki

Z golimi rokami nad strupenjače

V Port-Elizabethu ob južnem koncu Afrike je čuden park. Po njegovi bujnosti, urejenosti in krastosti bi smatral, da si ga je izbral kakšen kralj diamantov za okoli svojo skrivnostno gradino. Toda nad vrati stoji napis: »Snake Park« — Kačji park. V resnici je ta bujni kos zemlje zavetisce in gojišče najbolj strupenih in nevarnih afriških kač, ki jih zbira čudaški ljubitelj, ravnatelj Fitzsimons tako, kakor se v Evropi zbira starine, pipe in palice.

Na širokem ovalu, ki ga loči jarek od obiskovalca, ležijo metrsko dolgi plazilci drug poleg drugega, plavajo, se zvijajo in gomazijo. Človek, ki nima posebno utrjenih živcev, naj ne hodi sem prodajati zija, želodec ne bi mu prenesel. A niti najkrepkejšega moža bi menda ne pripravilo do tega, da bi se podal v to jamo strupa in smrti. In vendar se je primerila ta stvar pred nedavnim — samo da junaki niso bili kakšni krepki možje, temveč otroci...

Nekega popoldneva so stopili k ravnatelju Fitzsimonsu trije dečki. Vsak je imel nekaj zavitega v čašniški papir. Vprašali so ga, dali kupuje kače. Ko je pritrdil, so razvili svoje papirje — in iz teh so zasika, le tri »mambe«, najstrašnejše in najbolj strupene kače črne celine. Fitzsimons je že

vse svoje življenje navajen na kače, a vendar je stopil korak nazaj in šele ko si je natančno debele usnjene rokavice, je zgrabil strupenjače in jih vrgeti z enim mahom med ostale strupenjače.

Drugi dan so prišli isti trije dečki in pri nesli pet mamb, tretji dan 4, nekega dne celo 7. Ravnatelj je bil navdušen nad pridnostjo in pogumom teh mladičev, plačeval jih je bogato, dal jih je fotografirati in je fotografijo s primernim tekstom poslal v liste. Dežela se je divila hrabrosti svojega naraščaja. Dokler ni Fitzsimons črni služabnik neke noči odkril nekaj nepričakovane.

V parku je bil zaslišal neke stopinje. Priplazil se je bližje in je prisel baš v trenutku, ko so tri postavle s čašniškimi papirjem v roki preskočile jarek in začele loviti na ovulu z golimi rokami mambe — da bi jih drugi dan prodali Fitzsimonsu kot plen iz pragozda... To odkritje je zbudilo silovito senzacijo po deželi, ljudje in čašniki so nekaj dni govorili samo o trojici premetenih tatitve. Toda teža njih greha ni obstala pred začudenjem nad njih pogumom, ki se je drnil v temni noči s samim čašniškim papirjem v roki loviti strupene mambe...

Arteriosklerotiki, pozor!

Znani učenjak prof. Minkowsky pravi, da se mora življenje ljudi s posušenimi žilami v toliko spremeniti, da se odpovejo organ, ki so prej veliko delali, in zaposlijo tisti, ki so prej bolj počivali.

Privada na novi način življenja pa se mora izvršiti polgoma. Sportno udejstvovanje je v splošnem opustiti razen kvečjemu plavanje in jahanje pri ljudeh, ki so bili prej tega vajeni, in previdno planinarjenje ter telovadba pri onih, ki jim skleroza še ni preveč spremenila srca in žilja.

Če je srce že močno prizadeto, tedaj je treba začeti najprej z daljšo ali krajšo dobo absolutnega mirovanja. Ko se srce popravi, pričnemo s preprostimi mlačnimi, pozneje hladnejšimi kopelmi, s snopetka šibkejšimi, potem močnejšimi ogljikovimi, solnimi, kisikovimi in drugimi podobnimi kopelmi, ki jih je pa kakor prejšnje opustiti, če je srce že preveč oslabele in se javlja vodenica. Tudi duševno delo se mora uravnati in skrbeti je za mirno spre-

membo v zaposlitvi, večje preselidke mirovanja, zadostno spanje, redno iztrebljanje pred spanjem, ne preobilo večerjo itd. Hrana mora biti v splošnem zmerna, mešana, ne preveč mesna, lahko prebavljiva, ne preveč začinjena.

Alkohol, kava, čaj, tobak so v prav zmerih količinah priporočljivi, prepovedati pa jih je v primerih, da jih je pacient prej nezmerno užival ali da je negnjen h kapi. Upomba posebnih medikamentov je stvar zdravniške odločitve.

O časništvu

Starje sovražni časniki lahko napravijo več zla nego 100.000 vojakov. (Napoleon.)

Misliti, da bi s časniki eno samo pero lahko preobrazilo svet, dočim bi en sam meč tega nikoli ni zmogel. (Isti.)

Če bi tisk popustil ušes, ne bi ohranil niti tri mesece svoje moči. (Isti.)

Časniki, ki hočejo biti zanimivi, ne smejo imeti ovr. (Friedrich Veldt.)

Dobro napisan časnik je brez dvoma najpreprostejši organ, s katerim more javna uprava dvigniti ljudsko izobrazbo, uničiti zakoreninjene predsodke, popraviti napačna mnenja in vplivati neopazno, brez videnja neke smotrenosti, na ljudskega duha in ga napraviti sprejemljivega za svoj-zvišene smote. (Metternich.)

ANEKDOTA

Gospa Bizgajeva je bila bolna. Ko je ozdravela, je zdravnik poslal račun: »12 obiskov pri go. Bizgajevi Din 1200, zdravila Din 100, skupaj Din 1300.« Nato mu pošlje go. Bizgaj 100 Din z naslednjim pišmom: »Spoštovani g. doktor! Prišlo 100 Din za zdravila; kar se tiče obiskov, jih bo moja žena vrnila. S spoštovanjem Bizgaj.«

Vsak dan ena

Pred modistkinim salonom

„Poročnik Opazo“

Smrt najstarejše ženske na svetu

V Santiagu, glavnem mestu Čileja, so te dni ob udeležbi vsega prebivalstva pokopali go. Karmelo Pastenes-Opazojevo, ki bi v nekoliko mesecev dosegla 133. leto in je veljala za najstarejšo žensko na svetu. Poleg tega pa si je v svoji domovini pridobila nemnogično slavo s svojimi — vojnimi doživljaji.

Rodila se je 16. julija 1800 v mestu Aranku, kjer prebivajo skoraj sami Indijanci in je bila kot otrok priča hudih borb med indijanskimi domačini in belimi kolo, nisti, ki so prodirali čedalje bolj v deželo. V vojni med Čilejem in Perujem v 70. letih je padel nje sin, ki ga je oboževala nad vse. Ta udarec je staro pripravil do tega, da se je v močaki oblekla v vojni.

la v čilensko armado.

V bitki pri Huari je bila ranjena in v lazaretu so odkrili nje pravi spoi in starost. Navzlic temu je po dolgem moledovanju dosegla, da so jo obdržali v armadi. Bila je v tistem oddelku, ki je po zmagovitem pohodu prvi zasedel perujsko prestolnico Lima. Tudi pozneje se je pod imenom »poročnik Opazo« udeležila vseh vojnih zmešnjav. Tako se je borila v bitki pri mestu La Nora, v meščanski vojni l. 1891, in še celo l. 1907, v Iquiqueju. V svojem življenju ni bila nikoli bolna, v zadnjih letih je še veliko potovala in je obiskala tu, di Evrope. Smrti ji ni prinesla starostna oslabelost, temveč samo zavržen napad hrpe.

ČRS in smrtna kazen

Českoslovaško justično ministrstvo je izdelalo zakonski načrt, ki spremenja neke dosedanje določbe o domstni ječi in smrti, ni kazni ter namerava uvesti enotno postopanje glede smrtna kazni tudi na podlagi nekotnih spremenjencega bivšega ogrskega prava, ki še vedno velja na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji.

Izkazalo se je, da se je tukajšnja praksa bolj izkazala nego praksa v drugih delih republike. Razlika je bila pred vsem v tem, da dopušča bivše ogrsko pravo sprejembo smrtna kazni v ječi, bivše avstrijsko pa ne. Razlike so se kazale tudi v razsodbah.

V zadnjih 9 letih je predsednik čsl. re-

publike pomiloštili n. pr. 230 oseb, ki so bile obsojene na smrt, a samo v 5 primerih so bile te osebe obsojene na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji. Novi načrt določa, da se smrtna kazen v primerih, če bi bila veliko prestražena, lahko spremeni v doživljenjsko oz. 15 do 30-letno ječo. V porotnem postopanju odločajo porotniki, da li se dani pogoji za spremembo smrtna kazni. V bodoče bo mogoče priziv zoper smrt, no kazen kakor zoper njeno spremembo. Dokler najvišje sodišče ne odloči glede priziva, se smrtna kazen ne sme izvršiti, kar pa ne velja za razsodbe preteke sode. Nove določbe bodo v glavnem veljale tudi za vojaška sodišča.

Kmetijski vestnik

Ledeni možje neprijatelji vinogradnika

Prod Pankracijem, Servacijem in Bonifacijem, pa tudi pred Zofko imajo kmetje, zlasti vinogradniki že od nekdaj velik ošpek, odnosno strah, kajti že marsikateri-krat so ponekod uničili ali vsaj znatno škodočili letino s tem, da je nastopila pomladna pozeba, ki se pripisuje tem trem svetnikom ali pa dolgotrajnemu mrzlemu deževju, ki gre na rovaš nesrečne Zofke.

Če bo dohitela vinogradnika letos ta nesreča, seveda ne moremo v naprej preročati. Upajmo vsaj, da ne, toda vsakdanje deževje, mrzlo vreme kaže, da moramo biti pripravljeni. Bliznji hribi so se ta teden spet obklopi v sveži sneg, temperatura je padla in meteorologi napovedujejo še nadaljnje padanje.

Edino kolikor toliko zanesljivo in cene-
no sredstvo proti majski trtni pozebi imamo v pravočasnem kazenju po vinogradih, s sežiganjem travin, ki povzročajo težak gost dim. To so razni trtni in drugi suhi odpadki, razna stelja, sota, suhi gnoj, žaganje, katan in podobno. Vlažne reči niso prikladne, ker slabo gorijo in se njihov dim preveč vleže in ne suši. Pri zvečerni ali ponočni temperaturi +3 stop. C že postaja nevarnost.

Čim opazimo zgodaj zjutraj jasno in mrzlo vreme do nite, moramo te trvine razprostrte na podnožju in okoli vinograde zapaliti ter skrbeti, da se čim več gostega dima širi po vinogradu. Zato spravimo to trvine v kupčke in zažgemo najprej na podnožju, potem na straneh, in sicer na strani odkoder vleče veter, da ta razširi dim po vsem vinogradu. Glavno je, da je vinograd pokrit z dimom pred vzhajajočim soncem, ker prava pozeba nastopi šele zaradi naglega izhlapevanja osebljih nežnih delov. Velik ogenj ni zato prikladen. Ako je zjutraj oblačno, megleno ali močno vetrovno, se pozebe ni toliko bati. Proti temu so tudi bolj odporne za galično zmesjo že poskropljene trte.

Pri preteči nevarnosti je zažgati posamezne kupčke zgodaj, tako da je do sončnega vzhoda ves vinograd, odnosno vsa vinska gorica v nekaki megli. To delo mora biti seveda organizirano, to je da se ne zakuri samo pri enem vinogradu, marveč splošno po vsej vinski gorici. kajti dim zanaša že lahen vetrček zdaj sem zdaj tja. Ako posamezniki ločeno obnavljajo to delo, lahko zanese veter ves dim v najkriticnejšem času na vinograd sosedu, ki se za to ni prav nič brigal.

Spodnji del vinograda so pozebi bolj povzročili kakor višji deli, zlasti če so blizu vod ali obočjih travnikov. Nizko vzgojene trte laže pozebejo kakor visoko vzgojene.

Ne samo za te dni, marveč za ves ta mesec se nam radi obetajo deževni in mrzli, celo snežni dnevi. Morda jih ne bo, toda budnost in previdnost sta na mestu. Nezanesljiva je pomlad, a tudi poletje. Saj se vremenslovci, ki razpolagajo z natančnimi opazovalnimi instrumenti in ki napovedujejo vreme za samo 24 ur naprej, še čisto urežejo, kaj šele prisilovci, ki napovedujejo vreme za mesec naprej. Pozeba nastopi lahko še ob koncu maja.

V primeru trne majske pozebe, to je če mrzci osmoli vse nežne poganke, pustimo nekaj dni vse skupaj pri miru, da ugotovimo pravo škodo, ker počasi se nekateri poganiki že opomorejo. Zlasti pa odženejo naglo in močno morda nepokvarjena priroščena (stranski popki) in poganiki na starem lesu. Po tej ugotovitvi pa moramo odstraniti brez odloga vse pozebele dele, da se ostali bolje razvijejo, sicer se vsa trta nekako zgremi.

Če so pozebli samo nežni vršički, skrajšamo te poganke, ako so potrebni za nadaljnji razvoj, do zdravega dela. Če so pa popolnoma pozebli, jih v celoti odrežemo ter pustimo le enega ali dva nepokvarjena nova poganika na starem lesu. Skropljenje ostalih, odnosno novih pogančkov je neobhodno potrebno, da jih še peronospora ne pokvari.

Vinske kvasnice in vrenje

Letos nahajamo spet mnogo vin, ki niso po trgtavi dobobra povrela, so ostala bolj ali manj sladka in povzročajo marsikateremu vinarju velike skrbi, ker se v topljšem letnem času kaj lahko pokvarijo in postanejo večasi sploh neužitna. Kakorkoli po kvarjenju vino pa po vinskem zakonu ni več za prodajo kot pičica. (Paragraf 6. z. k. z. 21. 21. 21. pravilnika.)

V knjigi pisca »Vinski zakon in kletarski vedež« citamo o tem med drugim na strani 150.: »Kipenje moramo pospeševati, ne pa zadrževati. Z vinom, ki je ostalo sladko, a bi bilo ob pravilnem kipenju pravočasno dobobra povrelo, doživljamo samo razočaranje, oseboto spomlad in poleti, ko se v njem spet zbudi mlado, nemirno življenje. Tako vino je v kletarskem smislu bolnik in dokaz slabega kletarstva.«

Naknadno kipenje mladega vina, ki je ostalo do pomladi ali celo do poletja sladko, je treba voditi s še večjo opreznostjo nega kipenje o pravem času, po trgtavi. Zato je dobro, da se v bistvu stvari malce poučimo.

Povrtje mošta obavijo kvasne glivice (kvasnice, drože), ki jih je v prirodi vse polno in prav različnih vrst ali pasem in vrst, dobrih in slabih. To so majcena, silno drobena enostanična živa bitja, da jih moramo videti samo pod drobnogledom ali mikroskopom; zato jih prštevamo z mikroskopom, ko n. pr. razne povzročitelje vinskih bolezní.

Prirodne kvasnice pridejo v glavnem po grozdju in mošti, ki ga ob ugodnih pogojih dobobra povrelo (alkoholno vrenje). Ugodni pogoji za to so predvsem: zdrave krepke kvasnice, prava vrelna toplota in ne previsoka zgoščenost (koncentracija) glede na sladkor v moštu; hrane za kvasnice pa je v splošnem vselej dovolj v pristnem grozdnem moštu.

Največje preglavice nam povroča včas, zlasti ob pozni in mrzli trgtavi, prenizka toplota (temperatura), ne toliko v dobrih kot slabih kletah. Pomagati si moramo s umetnim segrevanjem ali kurjenjem in skrbeti za stalno enakomerno toplino v vrelnici, kar mogoče ločeno od morebitne zaloge starine, ki ji to brbljanje razposajene novine nič kaj ne prija, do končanega kipenja.

Vinskih kvasnic ne umore izlahka nizke,

pač pa višje topline. Pri okoli 0 stopinj se kvasnice jako počasi množijo, pri 23 stopinj Celzija najbolj, pri 38 stopinj Celzija vohde že ne več, temperatura od 55 do 65 stopinj Celzija pa jih umori; na poslednjem izsledku temeljita sterilizacija in pasterizacija. Ugodna vrelna toplota je med 12 in 15 stopinj Celzija.

Kdor bi hotel premrzli mošt segreti s prilivanjem posebej segretega mošta, pamti, da smemo odmerek mošta segreti kvečjemu na 60 stopinj C, da ne dobi okusa po kuhi, in sicer v emaljirani posodi, ki jo postavimo v krop, ne pa neposredno k ognju, da se ne prisodi.

Velika kletarska podjetja imajo sodobno urejene vrelnice s posebnimi kurilnicami ali z osrednjo kurjavo, za neposredne segrete premrzli mošt pa uporabljajo pasterizatorje in segrevalnice na elektriko.

Zavoljo naknadnega vrenja novine pomladi in poleti pa ni treba v pravi kleti nikakršne kurjave, ki jo lahko nadomestimo s preudarnim zračenjem ob toplih urah in zapiranjem kleti ob hladnih urah. Napredni kletar stalno opazuje izpremembe topline zunaj in kleti in pičaji z dobrim toplomerom in nje razlike primerno upoštevajo.

Previsoka vrelna toplota nastane kad lahko ob burnem vrenju v velikih sodih in je čisto bolj kvarna kot prenizka. V takem primeru je treba preživje vrenje zadrževati s shlaženjem, v skrajni sili pa s pretokom v manjšo posodo in morebiti celo z lahkim žveplanjem.

Zračenje mošta vrenje lahko poži in ugodno pospeši, pretirano žveplanje pa ga vsedkar ovira ali celo onemogoči.

Mošt od zdravega grozdja ima navadno dovolj jakih kiplnih kvasnic, z žveplanjem razsluzeni mošt, oseboto od gnilega grozdja, pa večinoma ne. Tu si pomagamo s kipečim moštom od zdravega grozdja, torej z naravnim kvasnim moštom ali grozdnim kvascem, ki si ga pripravimo 4-6 dni pred trgtavjo. Vrenje, ki ga nekako vodijo prirodne kvasnice, počeka samo od sebe in ga kletarji zategadelj imenujejo spontano vrenje.

Veliko znanstveno pridobitev pa imamo v čistih vinskih kvasnicah: po mnogih preizkušnjah izberejo stanico matico najboljše pasme, jo razmnožijo in čisto zase vzgojene nudijo veliki praksi. Danes imamo čiste vinske kvasnice, ki povprečno mošte do kraja ob manj ugodni temperaturi, ob višji sladkorni koncentraciji in tudi tedaj, če so bili mošti morda premočno žveplani; kvasnice poslednjega svojstva imajo svoje ime po znanstvenem imenu za žveplo (sulfur) in jih imenujejo sulfite kvasnice, ki so posebno priporočljive za razsluzene ali sploh preveč žveplane mošte.

Izbira ali selekcija s preizkušnjami in vzreja ali razmnožitev ter razpošiljanje čistih vinskih kvasnic ni enostavna stvar. S tem se bavijo strokovnjaki specialisti, ta rekoč vs življenje v velikih znanstvenih oddelkih pri posebnih poskusnih postajah, n. pr. v Franciji, Nemčiji, Švici, Avstriji, zelo uspešno že dolga desetletja. Pri nas pa smo s tem razmeroma še bolj v prvih resnejših začetkih; s svojimi izsledki so kletarstvo znatno izboljšali in ozdravili.

Z uvoženimi, torej tujnimi kvasnicami si že tudi lahko precej pomagamo, toda neprimerno boljše bi bile domače čiste vinske kvasnice, tedaj kvasnice domače reje. Kvasnice iz naših gor. V novejšem času se v Jugoslaviji s tem vprašanjem uspešno bavi edino »Kraljevska enološka stanica« v Zagrebu, Kacicova ulica 9, in bi bilo želi, da bi se mogli naši vinarji s tem bolj okoristiti. Na vsak način pa nas tu čakajo še velike naloge, ki zahtevajo skoraj nje velikopotezne in temeljite rešitve.

Imenovani zagrebški zavod kultivira in oddaja zaenkrat dvoje tujih, uvoženih kvasnic, »Johannisberg« iz Geisenheima v Rheingau (Nemčija) in »Gumpoldskirchenc« iz Klosterneuburga v Avstriji, in pa dvoje domačih, dalmatinske in vojvodinske kvasnice. Originalnih kultur kvasnic iz gor. v dravski banovini, žal, še nima.

Se bolj ko za vrenje moštov ob trgtavi je važna uporaba čistih vinskih kvasnic za pospešitev naknadnega prevretja novine, ki je iz kakršnegakoli vzroka ostala sladka. V to svrhu pa je potrebna predhodna kemijska in bakteriološka analiza dotičnega vina v zavodu, ki dobavlja kvasnice.

Najina rabe kvasnic ni treba tu opisati, ker dobi naročnik od zavoda točno navodilo zato; pač pa je treba nujno priporočati, da naj vinarji naročajo čiste vinske kvasnice po svoji strokovni organizaciji, ki jamči za njih izvor in dobroto; kajti v prometu je tudi takih kvasnic, ki niso za nič. Kvasnice je treba na roki imeti že nekoliko dni pred trgtavjo.

Iz čistih vinskih kvasnic napravljamo po navodilu umetni ali čisti kvasni mošt, matični kvasac, ki je po sestavi in biološkem učinku različen od naravnega kvasnega mošta ali grozdnega kvasca.

Uporablja kipele vohi! Po končanem vrenju osnaži sod okoli pilke in ga pridno zapolnjuj z najmanj enakodobnim vinom; ko vino povsem povre, sod narahlo zaveši, čvrsto pa, ko se vino docela pomiri.

Andrej Zmavc.

Vrednost pese za krmo

Živinska pesa je za krmo važna rastlina. Za zimsko krmljenje je gotovo v prvi vrsti pripravljena sveža in redilna krma, in to ne samo za molzno goved, temveč tudi za svinje in sploh za paitanje domačih živali. Še kokišnik izredno prija v tem času, ko ni druge osvežujoče krme. V poletnem času obrirajo pri nas v mnogih krajih gospodinje njihovo listje in ga pokladajo svinjam. Jasno je, da s takim početjem zelo ovirajo razvoj pesi, ki se prav v jesenjem času najbolj razvija in debeli.

Pesa uspeva najbolj v dobri ilovnati zemlji, kjer je dovolj toplote kakor tudi vlage. Mokrota, suša, težka in glinstena zemlja izključujejo uspešno pridelovanje.

V naprednejših živinorejskih krajih, na primer na Danskem, so že pred vojno igrtovali, da je stari funt suhih snovi pese pri krmljenju svinj in krav molznice enak v kakovostnem pogledu funtu običajnega žitnega zroba (ječmena ali rži). Iz tega sledi, da mora vsak napreden kmetovalec stremeti za tem, da bo pridelal čim več pese za krmo, oseboto za zimsko krmljenje zveč svinj in perutnine, v skrajnih primerih tudi konj. Presna pesa izredno ugodno vpliva na razvoj in zdravje živali. Velika

prednost pese je tudi v tem, da jo govedom brez nadalnega lahko pokladamo dnevno v večjih množinah (od 25 do 40 kg), ne da bi živalim kaj škodovalo. Pesa vsebuje 5 do 10 odstotkov sladkorja. Ni pa še dognano, ali vplivajo suhe snovi ali sadkor tako koristno na splošno ugodno počutje domačih živali. Vsekakor imajo tudi pri tem vitamini v pesi precejšnjo vlogo.

S tem pa ni rečeno, da bi krmljenje s peso popolnoma zadostovalo, posebno pri mlekaricah, ako bi se istočasno ne pokladala tudi na močna krnila, ki imajo obilo beljakovin, kakor so razne tropine, otrobi, krmljne moke in predvsem seno in detelja. Brez dovoljne količine sena (okoli 4 kg dnevno na odraslo goved) ni mogoče ohraniti živine pri zdravju.

Posebno poglavje je, kako naj se pesa poklada. Da jo operemo in očistimo pred rabo, je samo od sebe umevno. Rezanje ali celo ribanje pese za krmo je v mnogih primerih nepotrebno delo, posebno ako se poklada sama.

Pesa zahteva kakor vse ostale okopavine za svoj razvoj dobre, pripravljene in zlasti pognojene zemlje. Setev je treba pravočasno izvršiti; s presajanjem sadik, kakor je pri nas v navadi, dosežemo tudi prav dobre uspehe, zlasti če smo ji dobro po-

stregli v mladosti (z zalivanjem z razredčeno gnojnico in kalijevo soljo). Glede gnojenja bi bilo priporočiti, da je hlevski gnoj in kalijevo sol vsaj nekaj tednov pred saditvijo raztrositi in plitko podorati. Ako pa presajamo rastline, tedaj moramo 40 odstotno kalijevo sol tudi istočasno raztopljeno polivati. Pesa je hvaležna tudi za superfosfat in zlasti za apno.

Vprašanje, ali je bolje peso sejati ali saditi, je odvisno v prvi vrsti od kakovosti zemlje. Kjerkoli se razvija plevel v večji meri in ga ni mogoče pravočasno in temeljito odpraviti in zemljo spraviti v ugodno stanje, je gotovo sejanje bolj na mestu. Tedaj pa moramo uporabljati je najbolj razvite šadike, ker s slabotnimi ne bomo dosegli nikdar uspehov.

Pravilno ravna kmetovalec, da obilno gnoji pesi s hlevskim gnojem, ki ga izpopolnjuje z dodatkom umetnih gnojil. S pravočasnim gnojenjem s 40-odstotno kalijevo soljo in z apnenim dušikom, ki vsebuje poleg 15 do 16 odstotkov dušika tudi 55 do 60 odstotkov apna, moremo pri upoštevanih prejšnjih pogojih doseči krmne pridelke v takšni množini in kakovosti kakor z malokatero drugo krmno rastlino. Pridelki 500 do 800 meterskih stotov na 1 ha (10 mernikov posetve), niso pri nas redki.

Fr. K.

Opominske tožbe

Kaj je treba vedeti o teh tožbah, ki se jih naši mali upniki prav pogosto poslužujejo

Upniki, ki so pristiljeni, da se pri izterjavanju dolgov obračajo na sodniško pomoč, prav dobro poznajo takozvano opominske postopanje. To je neka posebna vrsta sodnega poslovanja, ki je — za naše razmere vsaj — izredno praktično in se ga ljudstvo zlasti pri izterjavanju manjših dolgov zelo uspešno poslužuje. Tozadevna določila vsebuje zakon z dne 27. aprila 1873., drž. zak. št. 67. Zanimivo je, da je moderna avstrijska civilno pravna zakonodaja leta 1895. pusti opominske postopanje nedotaknjeno in da tudi uvodni zakon k jugoslovskemu civilno pravnemu postopniku določa, da ostane pri slovenskih in dalmatinskih sodiščih še nadalje v veljavi navedeno opominske postopanje. V naslednjem govorimo dosledno o opominskih tožbah, ker takozvani opominski sprotjenj pri nas skoro ni več.

Ker imamo od 1. aprila t. l. po novem cpp nekatere novosti glede pristojnosti sodišč in glede drugih pravnih predpisov ter si stranke čisto niso na jasnem, kaj je vse spremenjeno v opominskih postopanju — naj služijo v pojasnilo prizadejim naslednje vrstice. Ob tej priliki navajamo podobne povelje vpostve prihajajoče predpise, ki so glede opominskega postopanja nepravilnom domala popolnoma neznani. Takoj je treba poudariti, da zakon o opominskega postopanju iz leta 1873. ni prav nič spremenjen z novim cpp. Drugačne so edino takse za to postopanje, o katerih pa govoriva v drugem delu.

Zak. o op. post. z dne 27. aprila 1873. dz. 67 je bil dosedaj klub svoji 60letni veljavi samo trikrat deloma spremenjen, in sicer 1) s ces. naredbo z dne 1. junija 1914 (ta. k. z. 105/XVII. Uradni list z dne 26. majnika 1922 št. 150/53 in z dne 14. junija 1922 št. 176/63, in 3) z uredbro z dne 15. aprila 1924, Službene Novine 106/XXIII. Uradni list z dne 17. majnika 1924, št. 144/45.

Z opominsko tožbo se sme terjati samo denar ali kakšne druge nadomestne stvari od osebnega dolžnika in le takrat, če terjani znesek ali vrednost zahtevane stvari ne presega zneska 6.250 Din. Obrestni in stranske pristojbine, ki se tudi terjajo s tožbo, se v ta znesek 6.250 Din ne všteto. Z opominsko tožbo po tem takim tu di po 1. aprilu t. l. dalje ni mogoče iztoževati višjih zneskov kot 6.250 Din, dasi ravno so po novem sreska (ne sreska, kakor pišejo večinoma odvetniške frajlce v tožbah) sodišča pristojna do višine 12.000 dinarjev. Še nedospete terjatve in pa menične terjatve so izključene v opominskega postopanju.

Iz navedenega izhaja, da je moč vložiti opominsko tožbo samo pri sreskem sodišču — razume se samo v območju ljubljanske in splitske apelacije. Ostala pristojnost sreskih sodišč se ravna po predpisih glede pristojnosti za navadne tožbe. To se pravi, da lahko opominsko tožbo tudi dolžnika, ki prebiva kjerkoli na Hrvaškem ali v Srbiji, če so le zato podani predpisani pogoji kakor za navadno tožbo. Osebe pa, ki so neznanega bivališča, ne morejo biti opominsko tožene.

Stranke, ki kupujejo v trgovinah s papirjem obrazce opominskih tožb in jih same izpolnjujejo brez odvetnikov, napravijo to pogosto zelo površno ter jih mora sodišče naknadno vabiti k popraviljanju, s čemer se znatno zakasni postopanje v škodo upnikov samih. Vsi prizadeži naj si zapomnijo: V tožbi je navesti poleg naslova n. pr. »sresko sodišče« v Ljubljani še tožilčvo in tožbeno ime in priimek, poklic, prebivališče, znesek terjatve in njeno pravno podstavo in če je terjatev iz več postavk, znesek in pravno podstavo vsake posamezne postavke. Če bi šlo kdaj v opominski tožbi za kakšno drugo nadomestno stvar in ne za denar, je treba tudi navesti, kolikšen znesek denarja bi bil tožilec voljan vzeti mesto stvari.

Čim sodišče izda na opominsko tožbo plačilni nalog (dosedaj smo rekli plačilno povelje), zoper izdajo tega plačilnega naloga ni pravnega leka. Pač pa je dopusten zoper zavrnitev rekurz v osmih dneh.

Tožene mora, če se želi ogniti izvršbi, v 14 dneh po prejemu plačilnega naloga poravnati terjatve z obrestmi in stroški vred v višini, ki jo je določil sodnik, ali pa mora plačilnemu nalogu v istem roku oporekati, če ima seveda ugovore zoper zahtevo. Izrečno je poudariti, da je tu ostal 14 dnevni rok v veljavi kljub temu, da pozna novi cpp dosledno le 5 dnevne roke.

Plačilni nalog mora biti vročen po istih predpisih kakor tožba in če je več tožencev, vsakemu izmed njih. Če boče tožene oporekati, zadostuje, da pri sodišču, ki je izdalo plačilni nalog, ust. no ali pisмено izjavi, da oporeka; zakaj pa mu oporeka, za enkrat ni treba povedati. Toženec sme tudi pri sreskem sodišču svojega bivališča izjaviti na zapisnik, da oporeka plačilnemu nalogu. Ta zapisnik se mora odposlati sodišču, ki je izdalo plačilni nalog.

Danes pripravite, jutri oddajte!

Čujte, spet bodo v ponedeljek doneli po ljubljanskih ulicah fanfare. Znanile bodo pomlad, ali njihov daljni odmev bo javljal tudi zimo, ki je sicer daleč, toda neizbežna ... Saj veste, česa od vas prosi Rdeči križ. Samo tiste majhne skrbi, samo tiste male neprijetnosti, da pobrsate med svojim starim, odloženim, vam nič več potrebnim perilom, obleko in obutvijo.

Nabiralna akcija, kakor jo bo po lanskem uspehu poslej vsako pomlad vršil Rdeči križ, je čudovita v svojem končnem uspehu: vi daste triž, kar vam je že čisto odvisno, Rdeči križ pa potem tako obrača, da ustvari kar neverjetno dobro obleko.

Lani se je skladišče RK na Ljubljanskem polju napolnilo do kraja. Darujte, da bo polno tudi letos. Pripravite danes, odberite, zvežite v culo. Jutri prisluhnite fanfaram — in oddajili se boste preko Rdečega križa tistim, ki že sredi pomladi trepečejo pred zimo.

Enake poškodbe pri dveh senzacionalnih umorih

Beograd, 13. maja.

Včeraj, ko se je vršil pogreb trgovca Stankovića, je policija tudi izvršila ogled na kraju umora ter je kolikor mogoče natančno rekonstruirala zločin. Pred hišo v Clemenceaujevi ulici se je zbrala velika množica sveta. Čim je zagledala zločinca, uklenjenega in v varstvu močne policijske zaštite, je začela groziti in bi bila gotovo linčala zločinca, ki pa je samo topo zri predse. Ko so ga dovedli v sobo umora, ga je šef policije kratko vprašal: »Torej v tej sobi?« Marković je prikalil. Čez čas je nadaljeval: »Evo, tu približno!« Nato je pojasnjeval, kako so se razgovarjali in kako je prvi zapustil sobo Marković ter po klicu Markovića za seboj. Ko mu je povedal, da ima Stanković denar, sta se vrnila, nakar je bil zločin izvršen. »Krv ni bilo mnogo,« pravi Marković. »Udarci so padli na mehko.« Morilec je ponovno pokazal, kakor je padel in obeležal Stankovića.

Policijski strokovnjaki so nato izvršili vse potrebno za mikrospektroskopsko analizo, ki je posebno precizna. Med tem, ko je tehnična policija proučevala sledove, so detektivci v papirnate košu našli sveženj starih beograjskih dnevnikov, v katerih je bil obilno popisani zagonetni umor milijonarke Drage Mitrovičice. Niso vprašali Markovića, če ni morda on izvršil tudi tega umora, to ostane prihranjeno za posnaje, ko bo zbrani dovolj dokazov. A že je dognano po ugotovitvah zdravnikov, ki so seccirali truplo pokojne milijonarke in zdaj pristavljali tudi raztelesenju trgovca Stankovića, da so poškodbe na obeh žrtvah povsem enake. Z antropometrijskim instrumentom niti ni bilo težko ugotoviti, da je celo sila udarcev bila povsem enaka, takisto pa tudi orožje, namreč mala sekira, s katero je ena kakor druga žrtev dobila pet udarcev.

Danes je policija na Markovićevem stanovanju našla morilsko sekirico. Ko so jo pokazali Markoviću, je priznal: »Da, ta je!« Bila pa je skrbno oprana, Marković je po umoru skrbno očistil z nje vse madeže.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 14.: »Karl in Ana«. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 15.: »Izpreobrnitev Ferdiša Pištore. C.

OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 14.: »Samson in Dalila«. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 15.: zaprtlo.

★

Vremenski pregled

Zopet se je vreme zasukalo, po vsej Evropi se je izvršila izprememba in sicer na prehodu od prejšnjega na ta teden. Pri nas se je uveljavila v času od nedelje na ponedeljek.

Velika depresija, ki je v prejšnjem tednu taborila na Atlantskem oceanu, nedaleč od evropske obale in nikakor ni mogla prodreti na kontinent, se je ob zaključku tedna nenadoma pričela premikati ter zmagovito prešla na celno. V ponedeljek nam je prinesla obilo dežja in prav tako vsem deželam tja do Norveške in Škotske. Na kopnem pa se je razvilo več samostojnih depresijskih središč, ki so potovala počasi od zapada proti vzhodu, vsako prinašajoč obilno vreme, dež in celo nevihte. Zato je bilo vreme ta teden v vsej Evropi močno spremenljivo in na splošno zelo deževno, pa tudi hladno. Hlad pa ni obvladoval vseh evropskih predelov enakomerno, marveč najbolj srednjo Evropo in najmanj Rusijo. Srednja in zapadna Evropa sta imeli ta teden tipično vreme ledenih mož; to pot so ti slavni vremenski svetniki popolnoma točno svoje godove uredili v skladu z vremenom. Prevajali je namreč severozapadni, ni značni tok, kakor je normalno v zadnjem sektorju odhajajoče depresije, ki jo je vrh tega azorski maksimum odčiral od jugozapada. Severozapadni značni tok prinaša v pomladni in poletni dobi hlad, pa obilo dežja, zlasti deželam za severni stran Alp. Natančno tako se je zgodilo letos, po gorah je padlo obilo novega snega in temperatura se je v petek zjutraj znižala pod ničlo do višine 1400 m navzdol. Ob zaključku tedna se je znova zjasnilo, ali vreme ostane očitno še vedno precej nezanesljivo, dasi se uveljavlja povsod tendenca na izboljšanje. Zakaj depresijsko področje se odmika na vzhod in z njim potuje slabo vreme ter ohladičev; ob zaključku tedna je s svojim osrednjim delom že nad južno Rusijo. Tam, kaj je bilo med tednom znatno boljše vreme in zlasti mnogo topleje. Poljska, srednja in južna Rusija so imele mnogo višjo temperaturo nego srednja in zapadna Evropa. Iste visoke temperature kot na slovenskem vzhodu so bile šele daleč tam na jugu, na španski in na italijanski obali ter v našem dalmatinskem Primorju. V tem je uveljavljajo poletni vremenski činitelji; na vzhodu se po kratki pomladi že kažejo značilnosti zelo vročega poletja, dočim je na zapadu, v bližini Atlantskega oceana, razmeroma hladno in se bo tudi za naprej toplota le počasi in zmerno stopnjevala.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 14. ob 20.: »Mornar. Znižane cene.

Ponedeljek, 15.: zaprtlo.

Torek, 16. ob 20.: »Clovekoljubci. A. Znižane cene. Zadržiti.

★

Nedelja v mariborskem gledališču. Včeraj predstava po poljski komediji »Mornar, delo Jerzija Szaniawskiego, ki spada med najboljše sodobne poljske komedio-grafe. »Mornar« so samo na varševskih gledališčih uprizorili nad 100-krat ter je tudi v Mariboru dosegel zelo lep uspeh. Veljajo znižane cene.

Poslednja uprizoritev Dehmlove »Čimkove« drame »Clovekoljubci« bo v torek za red A. Veljajo znižane cene.

Smrt v ognjenikovem žrelu

Pariski list pišejo, da je zavladala na Japonskem doslej neobičajna epidemija samomorov. Na otoku Ošima stoji delujoči vulkan in samomorilci skačejo v ognjenikovo žrelo. Samo v enem dnevu so na ta način nasteli šest samomorilcev. Prošli teden se je s skokom v vulkan usmrtil trideset oseb.

Ledena gora potopila potniško ladj

Kakor poroča Agence Radio iz Londona, se je potniška lada družbe Canadian Pacific »Duchess of Bedford«, ki je 5. t. m. zapustila Montreal in je bila namenjena v Belfast, potopila blizu Nove Fundlandije je trčila v ledeno goro in se pogreznila. Poročilo o katastrofi še manjkalo.

Cene malim oglašom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se računajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Poseste«, »Lokacije«, »Stanovalja oddaja«, »Strojne«, »Vrednotne«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Lese ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluge«, če se z oglašom nudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se računajo po Din 1.— za besedo, se računajo enkratna pristojbina Din 5.— za štiro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja, se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se računajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pismo obenem z naročilom.

VI ZAMORETE DOMA

ne da bi zanemarili svoj redni poklic, izpopolniti svoje praktično izkušnjo s teoretičnim znanjem sodobne tehnike ali sebi zagotoviti donosen položaj v industriji in tehničnih strokah z učenjem na

Jugoslovanski sekciji Politehničnega instituta v Parizu, ki nudi potom pismenega (dopisnega) pouka vsaki osebi možnost, brez ozira na starost, poklic, predhodno stopnjo izobrazbe, materialno stanje, da dobi potrebno znanje v elektro-strojni in arhitektonsko-stavbeni stroki in to: monterja, risarja, nadzornika, pomočnika inženjerja in inženjerja. Tečaj po pisani razumljivi in v jugoslovanskem jeziku. Po dovršitvi studija in položenih izpitih dobe učenci odgovarjajoče diplome. Vpis v posamezne sekcije se vrši stalno. Za vsa potrebna pojasnila o programu »B« itd., ki jo damo brezplačno, se obrnite na Institut Polytechnique, Paris XVI, 66, Bd. Exelmans. 94

Službo dobi

Vaša beseda 50 par; za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1)

Frizerko
vzdrževanje, večer, trajne obdelave in ostalih del — sprejme Martin Gurin v Kamniku. 14985-1

Pletiljo
popravljanje inženjerske in teoretične stroje, sprejme »Zlatko Janja«, Zagreb, Sarmazova ulica 4. 13406-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Šivilje
dobro izkušeni sprejme la. kraj. Ljubljana, Dunajska c. 35 b (Tirševa). Predstaviti se je potrebno. 14986-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Monterja
strojne in električne, za montažo generatorjev in motorjev na plovila 150 HP, se sprejme. Nudi se prika ostanke strojev in naprav. — Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15014-1

Knjigovodjo
z večletno prakso, pooblaščenega, sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Prodajalko
možnarije sprejemam takoj ali s 1. junijem v trgovino »Mladost« blaga, za dajanje naslova ali za štiro pa 3 Din. (1) 15002-1

Slaščičarski

Ekonom
spezialist v živilski in posredniški službi. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Sofer
priden in trezen voznik, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Izurnjena šivilja
ne pripravlja. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Ekonom
spezialist v živilski in posredniški službi. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Sofer
priden in trezen voznik, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Izurnjena šivilja
ne pripravlja. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Ekonom
spezialist v živilski in posredniški službi. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Sofer
priden in trezen voznik, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Izurnjena šivilja
ne pripravlja. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Ekonom
spezialist v živilski in posredniški službi. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Sofer
priden in trezen voznik, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 14912-2

Izurnjena šivilja
ne pripravlja. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospodična
z družbo, izkušena šivilja, ki ima vozišče, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gospod
delačen in pošten, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Mlada oseba
vredna gostinje delu, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Kuharica
pridna, čista, sprejme. Ponudbe na oglas, oddelku »Jutra« pod št. 15194-2

Gosp

Edino dobra opanka nosi gornji zaščitni žig
vtisnjen na podplatu

Maja
Mehanična tovarna opank
in obutve
PETAR M. DUMITROV,
Pančevo

**OPANK
E**

KLEPARSKA DELAVNICA

ANTON FUCHS

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 16 »pri Levu«

Vam izvrši vsa kleparska dela kakor tudi raznovrstne ravne strehe
in strelovode, prav po Vaši želji, najsolidnejše in po zmernih cenah

Izvenkartelski sladkor

stalno skladišče v Ljubljani. Za provinco vagonске pošiljke
fco postaja kupca. — Obrnite se na

Miloša Oparušića, Zagreb, Gajeva ulica 4.
Telefon št. 2405. 6288

**Spolna slabost, izmučenost, nespečnost,
utrujenost, nervoznost**

so posledica preranega staranja. Organizem boste osvežili in mladost ter zdravje sem vam vrnete z uporabo APARATA PELITHE Z RADIOM! Prve svetovne kapacitete so se zelo ugodno izjavile o PELITHE. Zdravljenje brez bolečin. Aparat deluje, medtem ko vi spite. PELITHE je odobren z odlokom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, št. 9141 od 28. V. 1932. Za diskretne informacije in prospekte se obrnite na »PELITHE«, Ljubljana, poštni predal št. 139. 5045

U. F. najmodernejše nogavice iz dvojno matirane svile, z decentnim ažurom se dobe povsod po sledeh stalnih cenah:

U. F. gladke s srebrno znamko Din 48.—
U. F. gladke z zlato znamko Din 51.—
U. F. z ažurom s srebr. znamko Din 51.—
U. F. z ažurom z zlato znamko Din 54.—
6094

Zahvala

Ob težki izgubi, ki me je zadel a prerano smrtjo
mojega preljubega in nepozabnega soproga, gospoda

DRAGA HORVATIČKA
pekovskega mojstra in posestnika

se za številne izraze sočutja, kakor za lepe poklonjene
vence najtopleje zahvaljujem.

Posebno se zahvaljujem oč. duhovščini, zadrugi
pekovskih mojstrov, pevskemu odseku pekov pomočnikov za
njihovo ganljivo petje, vsem prijateljem in znanecem, ki
so pokojnika v častnem številu spremili na njegovi zadnji
poti, ter vsem, ki so mi ob tem težkem času z dejanji
in besedo stali tolažilno ob strani. 6329

Ptuj, dne 12. maja 1933.

ANGELA HORVATICEK.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih
prejeli povodom težke izgube naše nad vse ljubljene
soproge, oziroma matere, stare matere, svakinje, tete
in tašče, gospe

MARIJE OBREKAR

kakor za poklonjeno krasno cvetje se tem potom vsem
najtopleje zahvaljujem.

Posebno zahvalo smo dolžni oč. duhovščini, pevski-
ma društvoma »Grafiki« in »Bežigradu« za krasno žal-
no petje, nadalje sostanovalcem za darovani krasni ve-
nec ter končno vsem prijateljem in znanecem, ki so
blago pokojnico v tako častnem številu spremili na
njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 12. maja 1933.

6316

AVGUST OBREKAR.

POZOR!

ZARADI PRESELITVE

POZOR!

se vrši

prodaja manufakture
od 20 do 30% pod nabavno ceno

pri tvrdki MARA RAMOVŠ v Tavčarjevi ulici št. 2, I. nadstropje.

Navajamo cene raznega blaga:

sifon 80 cm	po	Din	5.—	Poldeleni za damske obleke	po	Din	7.50
sifon 80 cm	"	"	8.—	Poldeleni boljše kvalitete	"	"	10.—
Najfinejši sifon	"	"	11.—	Volneni deleni s svilnatimi karo	"	"	"
Platno za rjuhe 150 cm	"	"	19.—	vzorci	"	"	"
najfinejše domače platno 150 cm	"	"	21.—	švic. etamin črn, siv in moder	"	"	13.—
platno za brisače	"	"	7.50	Angleški poplini za moške srajce	"	"	18.—
Okstord 80 cm	"	"	5.50	Crep de chine boljše kvalitete	"	"	38.—
molinos 75 cm	"	"	5.—	Ia blago za trenchcoate	"	"	70.—
protirke	"	"	8.75	Ia češko blago za moške obleke	"	"	70.—
Poplin za damsko perilo	"	"	13.—	najfinejši angleški kamgarni	"	"	140.—
najfinejši svileni poplin	"	"	17.50	Sportne hlače moške 1 komad	"	"	120.—

Ostanki angleških kamgarnov od m 2.90 do m 3.20, ves ostanek 400.— Din.

Trgovcem in krojačem poseben popust.

Vsak se lahko prepriča brezobzorno o kvaliteti in ceni blaga. 5327

**Velika
izbira
svile**

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo.

R. Miklauc
»Pri škofu«
Ljubljana

štorjo (trsje)

za obijanje stropov nudi v vsaki množini
po brezkonkurenčni ceni

FR. STUPICA

železnina, zaloga poljedelskih strojev in
čebelarških potrebščin. Monopolna zalo-
ga razstreliv.

Ljubljana, Gosposvetska c. 1 6323

Lepe poslovne

prostore

oddamo v najem

na vogalu Tyrševe in Bleiweisove ceste.
Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Specijelni entel oblek, ažuiranje, predtisk,
najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila,
zaves, pregrinjaj: entljanje, izdelovanje
gumbic. Vseled najmodernejše ureditve
podjetja — najnižje cene. 79

**PRED NAKUPOM SI OGLEDJ
NOVA CHROM-PONIKLANA**

PUCH KOLESA!

Ugodne cene in plačilni pogoji.

IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica št. 7 164

Lovsko zakupninska dražba

Lovska pravica krajevine občine Studenci pri Mariboru se odda z
javno dražbo do 31. marca 1935 v zakup. Dražba bo v Mariboru
dne 15. maja 1933 ob 10. uri dop. v prostorih sreskega načelstva
Maribor desni breg, soba 25/L. 6225

ZAHVALA

Po smrti moje matere g. Marije Domadenik mi je
izplačala

Ljudska Samopomoč v Mariboru

pripadajočo podporo točno, za kar se ji tem potom pri-
srečno zahvaljujem in vsakomur to društvo priporočam.

Slivniško Pohorje, dne 6. maja 1933.

6306

Franc Domadenik.

JAVNO ZAHVALO

izreka podpisani

Ljudski Samopomoči v Mariboru

za točno izplačilo podpore po umrlem starem očetu gosp.
Jakob Trantura. To važno ustanovo moram vsakomur
najtopleje priporočati.

Starašinci, dne 12. maja 1933.

6306

Jernej Kirbiš.

ZAHVALA

Podpisani se prisrečno zahvaljujem

Ljudski Samopomoči v Mariboru

za izplačano podporo po smrti gospoda Janeza Zebre ter
priporočam vsakomur to prekorsno društvo.

Orehovlje, dne 8. maja 1933.

6306

Peter Lukanc.

Kleparjem

in sličnim obratom se nudi prilika prevzeti
patentirano novost, ki bo donesla lepega za-
sluška. Licenca za Jugoslavijo se ugodno
oddaja solidnemu obrtniku ali podjetju. Po-
nudbe na Anton Birgmayr, Maribor, Melj-
ski dvor. 6279

Večje stanovanje

v prvem nadstropju na Miklošičevi
cesti se odda s 1. avgustom. Po-
izvedbe v Delniški tiskarni. 6034

Radi opustitve več desetletij trajajoče obrti
na najprometnejši točki

v Kranju se odda v najem

LOKAL

sposoben za trgovino ali kaj sličnega. Na-
slov v ogl. oddelku »Jutra«. 6330

**VRTNE
SONČNIKE**

Izdeluje

B. Fettmann
Zagreb, Masarykova 9

Zahtevajte brezplačni cenik! 157

U. F. NOGAVICE

svilene, flor, kratke in pavolnate, rokavice za gospode, dame in otroke, maje za
deco, velike in telovadne, samoveznice, regati, mašence in ovratnike priporočam
najtežje 6296

**OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA, Pred škofijo 15
NA DEBELO!**

ZAHVALA

Podpisana se najtopleje zahvaljujem

MATERINSKI POMOČI V MARIBORU, Aleksandrova c. 19-I

za točno izplačilo meni pripadajoče podpore v slučaju poroda.
Priporočam Materinsko pomoč iz Maribora vsaki materi, ženi in bodoči materi,
da na vsak način pristopi k temu humanitarnemu društvu kot članica.

Velike Lašče, dne 13. maja 1933.

6305

ANA JELENC.

PERJE

KOKOSJE, PURJE,
GOSJE in RACJE
NAVADNO, S
STROJEM ČISČE-
NO in ČOHANO

PO ZNATNO
NIZJIH CENAH

VZORCI SE POSI-
LJAJO BREZPLAC-
NO in FRANKO

DOBAVLJA V
VSAKI MNOŽINI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

D. M. C. in C. M. S.

Perl-prejico, Mouliné, krpanec, kvačkanec, svilo, gumbe za plašče, lišp in perilo,
zaponke za obleke, čipke, pasove, sukanec ter drugo galanterijsko kratko in
modno blago v veliki izbiri pri 6296

**OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA, Pred škofijo 15
NA DEBELO!**

Županstvo Marenberg objavlja tužno vest, da je
gospod

RAJKO RITOŠEK

občinski odbornik v Marenbergu

danes mirno v Gospodu zaspal.

Vzornemu obč. odborniku bodi ohranjen časten
spomin. 6328

Marenberg, dne 12. maja 1933.

Županstvo občine Marenberg

Pred nakupom za birmo

ne premišljuje, kje si boste dobavili poceni blago
ali gotove obleke in obleke, svilene robe, klobu-
ke, nogavice, čevlje, ampak se podajte ali pišite
po vzorce in cenik

Siernecki

Celje št. 23.

ki vam nudi gornje predmete v veliki izbiri po
najnižjih cenah in v dobri kvaliteti. Obleke se
izdelajo po meri v lastni tovarni. 6318

James Oliver Curwood:

Hči divjine

Roman

I. poglavje

Ženski smet

Da ste stali na robu črnega jelovega gozda, ki je veter zviljal vrhove in zlovesče tulil sredi ledene decembrske noči, bi se vam bil zdel Transkontinentalni vlak podoben ognjeni pošasti. Žarek je, toplota je puhtela od njega — in vendar je bilo v njem nekaj takega, kakor da bi bil prikazen iz drugega sveta. Bil je senca, odurna in onemogla v svoji negibnosti in črna kakor sama severna noč, iz vzemši tisti trak svetlobe od prvega pa do zadnjega voza, ki ga je rezal na dvoje in v katerem je bil le tam, kjer je stal prtižni voz, temen presledek.

S severa so se gnale vojske s snegom natovorjenih oblakov, ki so se vlekle tik nad zemljo, in izza teh oblakov se je zdaj pa zdaj zapodil veter in se nove porogal temu ohromelemu človeškemu stvoru in bitjem, moškimi in ženskimi, ki so se skrivali v njem in drgetala od mraza in z napetimi, bledimi obrazi v čedalje večji tesnobi strmela venkaj, v skrivnostno temo noči, ki je visela nalič črni zavese deset čevljev pred okni železniških vozov.

Ze tri ure so ti obrazi oprezali v noč. Mnogim izmed ujetnikov v zasneženih vozovih je doživljaj izprva še nekam ugajal, zakaj vsaka nepričakovana pustolovščina zbudi v ljudeh najprej prijetne dražljaje; kaj jih ne bi ta, ki se jim je zdela od kraja kar razkošna! Ne topline ji ni manjkalo ne svetlobe; moški so se smejali, ženske so čebljale, otroci so se igrali. A zdaj je najglasnejši šaljivec izmed moških zdavnaj molčal, globoko zahotan v svoj plaš; in mlada ženska, ki je prej v nemi blaženosti sklenila roke, ko so ji povedali, da je vlak zasnežen, je zdaj ihtela in trepetala. Mraz je bilo — tako mraz, da je bil sneg, ki ga je veter sipal in vrtinčil, podoben granitnemu prahu; kar cingljal je po šipah in jih bombardiral z neštetiimi bičnimi drobcenimi izstrelki, da bi jih vrtel in buhnil v vozove. V vozovih se je še držala majhna slutnja toplote. Goreče svetilke so jo izžarevale, navzočnost mnogih ljudi jo je hranila. A vendar je bilo mraz, čedalje huje mraz. Siva skorja zmrlje človeške sape je pokrivala šipe. Nekaj moških je bilo dalo svoje povrtnike ženskam in otrokom. Ti moški so zdaj vsak trenutek pogledovali na žepne ure. Razkošna pustolovščina je postajala resna.

Sprevednik, ki je šel skozi voz, je začel že dvajseti isto vprašanje.

»Sam Bog si ga vedi,« je zagodrnjal, sklonivši se proti obrazu mlade ženske, ki je bila tako zala, da bi ji bil nekaj ur poprej rade

voľje izkazal kar najbolj viteško pozornost. »Tri ure bo že, kar sta se stroj in tender odpeljala po pomoč. Zdavnaj bi se bila morala vrniti. Vražja reč, ali ne?«

Mlada ženska ni odgovorila, a zgrblila njenih okroglih ust je hitro in molče pritrdil njegovi končni opazki.

»Tri ure!« je godrnjalje nadaljeval sprevednik, ko je krenil s svojo svetilko dalje. »Ta služba na meji visokega severa je pravi pekel. Če te zamete, si zameten, nobeno mazilo ti ne pomaga!«

Obstal je pri oddelku za kadilce, za trenutek vtaknil glavo vanj, krenil dalje in zaloputnil vrata za seboj, ko je prestopil v sosedni voz.

V tem oddelku za kadilce sta bila dva moža, ki sta sedela drug drugemu nasproti. Ko je sprevednik pomolil glavo v oddelek, se nista ozrla nanj. Bilo je, kakor da bi se sklanjala drug proti drugemu in kakor da bi bila popolnoma pozabila vihar.

Starejši izmed njih je bil videti najbolj zaverovan. Okoli petdeset let mu je bilo. Njegova roka, ki se je tisti mah dotaknila kolena Davida Rainea, je bila rdeča in vozata. Bila je roka moža, ki se je vse svoje življenje boril z divjino. In tak je bil tudi njegov obraz: zarjavel in kakor ustrojen od vetra in snežne burje in vročega severnega solnca, z očmi obdanimi od pajčevine drobnih gub, ki so pričale o letih, prebitih v boju z vsem tem in še marsičem. Postave ni bil velik. Bil je nekaj manjši od Davida Rainea. Ramena je imel nalahno upognjena. A vsa njegova podoba je izražala moč, obrzdano odločnost, zmerom pripravljeno za dejanje, in živokrvno vnetost za življenje in njegove vsakdanje skrivnosti, ki je pri drugem, mlajšem možu ni bilo opaziti. Mnogo tisoč milj na okoli, po vsej veliki severni divjini, so poznali tega moža kot »očeta Rolanda«, misijonarja.

Njegovemu tovarišu je utegnilo biti največ osem in trideset let. Morebiti je bil še kako leto mlajši. Tuljenje vetra s svojimi čudnimi glasovi in pojemajočo toploto v temnem oddelku sta morda delala, da je razlika med njim in očetom Rolandom še bolj udarjala v oči, nego bi bila ob drugačnih okolištinah. Njegove sive oči so z jasnim, trdnim pogledom zrlle očetu Rolandu v obraz. Bile so oči tiste vrste, ki jih človek zlepa ne pozabi. Mimo teh oči je bil pa podoben bolniku, ki se ni okrevljal. Misijonar ga je bil sam pri sebi že pretehtal in je prav ta trenutek rekel, držeč roko na njegovem kolenu:

»Pravite, da se bojite za svojega prijatelja?«

David Rainie je prikimal. Gube okoli ust so se zarezale nekoliko globlje.

»Da, bojim se.« Za trenutek je okrenil glavo in pogledal v noč. Vihar malih snežnih besov se je besneje zapirala v okno, kakor da bi bil ta bledi obraz, ki ga niso mogli več doseči, še bolj razjaril njihov srd. »V takih skrbih sem zani, da mi je kar nerodno,« je dodal in nalahno skomignil z rameni.

Spet je pogledal očetu Rolandu v obraz.

ZAHVALA

Za prisrčne izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob prerani izgubi našega dobrega očeta, moža, svaka, gospoda

Dimitrija Kešelova

jamomerca TPD

Izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo pa smo dolžni preč. protijereju iz Ljubljane, g. dr. Cizelju za požrtvovalnost, g. obratovodji Widra za nad vse veliko pomoč in uslužnost, Sokolskemu društvu, Pevskemu društvu »Zvon«, društvu rezervnih oficirjev, društvu rudniških nameščenecv, njegovim kolegom jamomercem, ruskim emigrantom, gg. Pleskoviču in inž. Štefetu za gniljive govore, delavski godbi ter društvom in prijateljem, ki so darovali vence in cvetje. Nadalje iskrena hvala tudi vsem prijateljem in znancom, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Trbovlje, dne 12. maja 1933.

6287

Žalujejoči ostali.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega srčno ljubljenega sina, brata in strica

MIRKA ANŽIČA, pilota louca

Izrekamo najprisrčnejšo zahvalo za vse preobile dokaze sočutja in sožalja, ki so nam bili v toliko uteho. Predvsem smo dolžni izreči globoko zahvalo vojaštvu, tako v Boki Kotorski kakor v Ljubljani, ki je Mirku priredilo tako časten pogreb. Posebej se zahvaljujemo gospodu podpolkovniku Niku Nardeliju, ki je bil Mirku očetovski poveljnik; potem prijatelju nar. vod. 1. kl. gosp. Rudolfu Streiberfuererju in pa zvestemu tovarišu pilotu gosp. Kamnikarju. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja v Boki Kotorski, sploh vsem Bokeljanom, ki so Mirku izkazali zadnjo čast.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in šopkov v Ljubljani, Sneberjih i. dr., imenoma Jadr. straži, zahvaljujemo se vsem trem gospodom govornikom ob njegovem grobu, združenemu zboru Pevskega društva Sneberje-Zadobrova in poljskega Sokola, gospodu upravniku in osebju dravske radionice, delavstvu iz Sneberja in drugod, ki je žrtvovalo svoj počitek in zaslužek, da se je moglo udeležiti pogreba, in slednjič vsem in vsakemu, ki ste spremili Mirka na njegovem zadnjem potu. Vam pa, poljski farani, ki ste s toliko ljubeznijo sprejeli mrtvega Mirka v svojo sredo, bodi Bog plačnik!

V Sneberjih, dne 14. maja 1933.

Žalujejoči ostali.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega srčno ljubljenega sina, brata in strica, gospoda

TONETA

posestnika in gostilničarja

se čutimo dolžne izreči najiskrenejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za množične dokaze sočutja in tolažbe, izkazane nam osebno ali pismeno.

Zlasti se nam je zahvaliti preč. g. župniku Cudermanu iz Hotiča in preč. g. župniku Dolinarju iz Kresnic za globoko tolažljive izraze in molitve ob boleznih in smrti dragega ranjkega, mnogoterim gasilnim društvom »Litjske gasilne« e župe za nepričakovano udeležbo, posebno gasilnemu društvu v Ribčah za častno stražo ob pokopniški krsni in v zornem razvrstitve spreveda, kraj. šol. svetu in šolski mladini iz Hotiča pod vodstvom g. šol. upravitelja Riglerja za častno spremstvo, godbenemu odseku iz Litije za tuborne žalostinke, pevskima društvoma »Lipa« iz Litije in Kresnic za pretresujoče posmrtnice, g. profesorja M. Bregantja za krasen poslovitni govor ob odprtem grobu, raznim odposlanstvom političnih, gospodarskih in gostilničarskih združenj za poslovitne pozdrave in vence ter mnogim darovalcem vencev in pomladnega cvetja, s katerim so tako obilno obsuli svežo in prerano gomilo dragega Toneta.

Vsemogočni bodi vsem stoteri plačnik!

V Verneku, dne 14. maja 1933.

Žalujejoči Cerarjevi.

»Ali ste kdaj slišali, da bi se bil kdo izgubil?« je vprašal. »Ne mislim tako — v gozdih, v puščavi, ali da bi bil na primer zmoel. Drugače mislim: s srcem, telesom in dušo, tako, bi dejal, da mu je zmanjkalo tal pod nogami. Ali ste kdaj čuli kaj takega?«

»Da — pred mnogimi leti sem poznal človeka, ki je takisto izgubil samega sebe,« je odvrnil misijonar in se vzravnil na svojem sedežu. »A potlej se je spet našel. In vaš prijatelj? Zanima me. V treh letih sem bil zdaj prvič tam spodaj, na meji omikanega sveta, in to, kar je vam na misli, je najbrže zelo različno od tistega, kar jaz vem. Ali bi mi hoteli povedati njegovo zgodbo, ako s tem ne izdate česa, kar bi morali skrivati?«

»Zgodba ni prijazna,« ga je posvaril mlajši. »In v taki noči, kakor je nocojšnja — «

»Morda je v taki noči še lažje videti človeški nesreči do dna,« mu je misijonar mirno segel v besedo.

Rahla rdečica je planila Davidu Raineu v bledi obraz. Njegove roke, ki jih je držal na kolezih, so se živčno sklenile.

»Seveda gre v tej istoriji za žensko,« je dejal.

»Da, kakopak, za žensko.«

»Pogosto sem se vpraševal, ali je ta človek oboževal žensko ali njeno lepoto,« je nadaljeval David s čudno žarečimi očmi. »Ljubil je lepoto. In ta ženska je bila lepa, mislim, da skoraj prelepa, da bi bil mogel tisti, kdor jo je srečal, rešiti blagor svoje duše. In on jo je moral ljubiti, zakaj ko je odšla iz njegovega življenja, je bilo takisto, kakor da bi se bil pogreznil v črn prepad, iz katerega ni mogel več vstati. Mnogokrat sem se vprašal, ali bi jo bil ljubil tudi tedaj, če bi bila manj lepa ali celo kar preprosta, in odgovoril sem si enako, kakor je on odgovoril na to vprašanje, namreč: da. Priročno mu je bilo, da je oboževal vse, kar je količkaj ljubil. Njena lepota je predstavljala zanj nekakšno popolnost. To mu je bilo dragoceno. Ponosen je bil na to. Štel se je za najbogatejšega človeka na svetu, zato, ker je bilo to njegova last. A globoko pod svojim češčenjem njene lepote jo je ljubil. O tem sem čedalje bolj prepričan — takisto kakor sem prepričan o tem, da se ne bo nikoli več s svojim stariim upanjem in svojo staro vero vzdignil iz tistega črnega prepada, kamor ga je palmila misel, da so v življenju in v naravi moči, mogočnejše od njegove ljubezni in njegove močne volje.«

Oče Roland je prikimal.

»Razumem,« je dejal in se spustil globlje v svoj kot pri oknu, tako da je njegov obraz na pol izgubil v senci. »Tisti drugi človek je takisto ljubil žensko. Tudi ta je bila lepa. Mislim, da je najlepša na svetu. Velika ljubezen zmerom ustvarja lepoto.«

»A ta ženska, gospod — ta je bila tako krasna, da so se še oči drugih žensk zamikale vanjo. Videl sem jo, ko se je zdela, da je prišla naravnost izpod rok nebeških angelov: in od kraja, ko je bil moj prijatelj še najsrečnejši človek na svetu, ji je rad zatrijeval, da so angeli dali njenim licem barvo in njenim lasem čudoviti zlati sijaj. Ne le, da jo je njegova ljubezen delala lepo, ampak v resnici je bila krasna.«

Veletrgovina kolonialnega blaga išče

za dravsko banovino prvorazrednega

POTNIKA

ki more dokazati dolgoletno prakso kot potnik v tej stroki, in prvovrstne reference. V poštev pridejo samo gospodje, ki so uvedeni pri trgovcih dravske banovine. Ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9, pod številko 34095. 6254

Zelo ugoden

nakup hotela

Na otoku Krku se proda potom sodne dražbe, ki se bo vršila dne 20. maja 1933 ob 9. uri pri tamkajšnjem sodišču Krk, prvovrsten hotel »VILA LUCIA« v Aleksandrovem, s 24 sobami ter povsem opremljeno restavracijo z oskrbo za 100 oseb. Hotel se nahaja v neposredni bližini kopališča. 6204

Kupci, ki se zanimajo za nakup hotela, se vabijo, da se te dražbe udeležijo, ker kupce lahko takoj prične z obratovanjem.

Pojasnila daje iz prijaznosti »Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani«, poštni predal 297, in to do dne 17. maja 1933.

ZAHVALA

O priliki svojega odhoda iz Cerknice izrekam podpisani iskreno zahvalo slavni gasilski godbi iz Cerknice in njenemu novemu kapelniku g. dr. Kraševcu za prekrasno spominsko darilo in izkazano čast in odhodno meni in moji družini.

Zahvaljujem se obenem Gasilnemu društvu in cenj. občinstvu iz Cerknice in Rakeka za izkazano zaupanje in naklonjenost ni vsem, ki so prihitei na postajo Rakek podat nam roko v slovo. 6292

Andrej Žuljan,

restavracija »Ljubljana«, CRIKVENICA.

USODA LJUDI!

Znameniti astrolog prof. Helén se je odločil brezplačno izdati vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Prof. Helén vam pove po resnici vse Vašo usodo; napove vam, kdaj lahko dosegate uspeh ali najdete srečo itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov gotovo vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, vse se obrne na bolje.

Citajte, kaj vam piše prof. Helén:

Spoštovani prijatelji! Ze sama objava, da bom izdeloval horoskope brezplačno, je povzročila, da je moj tukajšnji zavod naravnost preplavljen s takimi prošnjami. Smatram za svojo dolžnost, da se vam tem potom zahvalim za Vaše zaupanje. Svoje sposobnosti dajem sedaj na razpolago vsem. Sporočite mi svoje naslove, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem vam o Vaši bodočnosti, sedanosti in »vretoklosti« več, nego bi vi smatrali za možno. Samo za izdatke priloge v pismo 10 Din. Doplate naslovite na moj zavod: Astrof. K. Havelka, Praga 31 — Vinohrady, poštni predal 28. J. — 350. Upam, da vam pokažem boljše pot v bodočnost in ostajam Vaš prijatelj prof. Helén, astrof.

OPOZARJAMO,

da dobavljamo nove National register blagajne edino National Cash Register, prometno podjetje Ernest R. Purtt, Zagreb, Ilica 11.

ZASTOPSTVA:

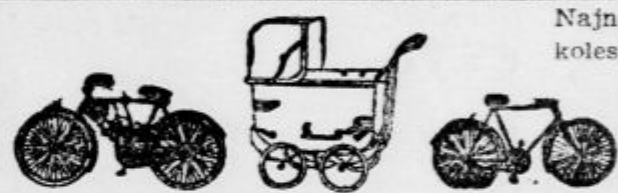
BEograd: Knjeginje Ljubice ulica 15
Ljubljana: Leon Tavcar, Strelška ulica 22
MARIBOR: Milan Bifl, hotel Orel

SPLIT: S. Petrović, Svračeva ulica 8-II

Dobavljamo nove blagajne z vsem seštevanjem počenši od Din 10.000 po ugodnih plačilnih obrokih. — Zahtevajte prospekte in brezplačno predočbo. 6286

National Cash Register Co. Dayton, Ohio, U. S. A. 6286

Urejuje Davorn Ravljen. Izdaja za sponzorij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tričkljev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franko.

POTNICE (znojnice)

bele, roza in črne najboljše kakovosti nabavite si najceneje pri

Osvald Dobeic, Ljubljana, Pred škofijo 15 NA DEBELO! 6296 NA DROBNO!

Ljudski Samopomoči v Mariboru

se podpisani iskreno zahvaljuje za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti naše mame gospe Marije Šetine. To prekorišno društvo moram pač vsakomur prav toplo priporočati.

Rigonce, dne 11. maja 1933.

6306

Anton Blažine.

Ljudski Samopomoči v Mariboru

se podpisani iskreno zahvaljujem za podporo, katero sem prejel po smrti naše mame gospe Marije Šetine. To v današnjih časih tako važno socialno ustanovo priporočam vsakomur v takojšnji pristop.

Zakot, dne 8. maja 1933.

6306

Josip Chlumecky.

ZAHVALA

Za točno izplačilo pripadajoče podpore po smrti moje matere g. Helene Amon se podpisana iskreno zahvaljujem

Ljudski Samopomoči v Mariboru

katero društvo vsled njene eminentne važnosti pač moram vsakomur priporočati.

Pištanj, dne 12. maja 1933.

6306

Marija Maček.

ZAHVALA

Po smrti moje matere g. Marije Ferenc mi je izplačala

Ljudska Samopomoč v Mariboru

točno pripadajočo podporo. Za to se ji iskreno zahvaljujem in to važno socialno ustanovo toplo priporočam vsakomur posebno v današnjih težkih časih.

Studenci, dne 8. maja 1933.

6306

Ana Bratuša.

JAVNA ZAHVALA

Ljudski Samopomoči v Mariboru

ki mi je izplačala po smrti g. Jožefa Perčič pripadajočo podporo točno in kulantno. To neprecenljivo društvo moram vsakomur najtopleje priporočati.

Doropolje, dne 12. maja 1933.

6306

Ana Žibret.

Ljudski Samopomoči v Mariboru

ki mi je izplačala po smrti mojega očeta g. Jakoba Ogrižek točno pripadajočo podporo, se tem potom javno zahvaljujem in jo priporočam vsakomur.

Zlatoliče, dne 12. maja 1933.

6306

Anton Ogrižek.